

АГАТА КРИСТИ СМЪРТТА НА МИСИС МАКГИНТИ

Част 28 от „Еркюл Поаро“

Превод от английски: Милена Грозева, 1993

chitanka.info

ГЛАВА I

Еркюл Поаро излезе от ресторант „Vieille Grand'mère“ в Сохо. Той вдигна яката на палтото си по-скоро по навик, отколкото от необходимост, тъй като нощта не беше студена. „На моята възраст човек не бива да рискува“ — сякаш се оправдаваше Поаро.

Очите му изразяваха сънливо удоволствие. Охлювите *a la Vieille Grand'mère* бяха много вкусни. Това позанемарено ресторантче беше истинска находка. Потънал в размисъл Еркюл Поаро се облиза като добре заситено куче. Изваждайки носна кърпичка от джоба си, той леко докосна разкошните си мустаци.

Да, беше вечерял добре. А сега какво?

Едно такси мина покрай него и забави подканващо своя ход. Поаро се поколеба за секунда, но не му даде знак. Защо му е такси? И без това щеше да пристигне вкъщи твърде рано за лягане.

„Жалко — мърмореше Поаро през мустаци, — че човек може да яде само три пъти дневно...“

Следобедният чай бе ритуал, към който той никога не успя да се приспособи. „Ако човек участва в подобни събирания в пет часа — обясняваше той, — не сяда на вечеря с необходимото количество стомашни сокове. А вечерята, нека не забравяме, е най-важното удоволствие през деня!“

Кафето късно сутрин също не бе по вкуса му. Не, шоколад и кроасани за закуска, обяд по възможност в дванайсет и половина, но определено не по-късно от един часа, и най-накрая кулминацията: вечерята!

Това бяха върховите моменти от деня на Еркюл Поаро. Като човек, който винаги бе отделял завидно внимание на стомаха си, сега на старини той жънеше плодовете на тези грижи. Яденето за него бе не само физическо удоволствие, но и интелектуално изследване. Защото между яденетата си той прекарваше много време в изнамиране и отхвърляне на всевъзможни източници на нова и вкусна храна. „La Vieille Grand'mère“ бе резултатът на едно такова търсене и заведението

току-що се бе сдобило с печата на гастрономическото одобрение на Еркюл Поаро.

Но сега за нещастие трябваше да се примири с една скучна вечер. Еркюл Поаро въздъхна. „Само ако приятелят Хейстингс беше наблизо...“ — помисли си той.

Той с удоволствие се задълбочи в спомените си за своя стар приятел. „Първият ми приятел в тази страна — и все още най-добрият, когото имам. Вярно, че той много често ме вбесява. Но нима сега си струва да си спомням за това? Не. Помня само невероятното му изумление пред моя талант и как го оценяваше със зинала уста. Как лесно го подвеждах, без да промълвя и една невярна дума, а след това неговото стъписване и глуповато удивление, когато най-накрая проумяваше истината, отдавна известна на мен. Моят скъп приятел! Моя слабост е да се самоизтъквам, а това Хейстингс никога не можа да разбере. Но наистина е необходимо личност с моите способности да се възхищава от себе си — и затова човек има нужда от външен подтик. Аз не мога, наистина не съм в състояние да седна на един стол и по цял ден да размишлявам колко възхитителен съм в действителност. Всеки има нужда от човешко отношение, нуждае се, както в днешно време се казва, да огледа в някого своето величие“.

Еркюл Поаро въздъхна и сви по Шафтсбъри Авеню.

Дали да не го пресече, да продължи до Лестър Скуеър и да отиде на кино? Той начумерено поклати глава. Киното най-често го вбесяваше с разводнените си сюжети и с липсата на логическа последователност във фабулата. Дори операторската работа, възхвалявана от някои, за Еркюл Поаро не представляваше нищо повече от обикновено портретиране на сцени и предмети с едничката цел да изглеждат съвсем различни, отколкото са в действителност.

Всичко е твърде артистично в днешно време, заключи Еркюл Поаро. Навсякъде липсва любов към реда и методичността, които той самият толкова високо ценеше. Рядко се срещаше и изтънчеността. На мода са сцените на насилие и жестока бруталност, а като бивш офицер от полицията Поаро се отегчаваше от бруталността. Тя се бе превърнала по-скоро в правило, отколкото в изключение. Той я намираще досадна и неинтелигентна.

„Истината е — размишляваше Поаро, отправяйки се към къщи, — че не съм в крак със съвременния свят. И че съм, макар и в по-висш

смисъл, роб като всички останали. Превърнал съм се в роб на работата си така, както и другите. Когато настъпи часът на отмората, те просто не знаят с какво да го запълнят. Пенсионираният финансист се захваща с голф, дребният търговец завинтва крушки в градината си, а аз — аз ям. Ето че отново стигам до това. *И все пак човек се храни само три пъти дневно.* А от едното ядене до другото има толкова време.“

Той мина покрай един вестникопродавец и хвърли бегъл поглед на заглавията.

„Резултат от процеса МакГинти. Присъдата.“

Това не събуди интереса му. Той смътно си припомни един малък абзац от вестниците. Това убийство не го заинтригува. Някаква окаяна стара женица била ударена по главата заради няколко лири. Още едно проявление на днешната безчувствена бруталност.

Поаро зави към вътрешния двор на сградата, в която живееше. Както винаги сърцето му се изпълни с одобрение. Гордееше се с дома си. Това бе една чудесна симетрична сграда. Асансьорът го изкачи на третия етаж, където се намираше големият му луксозен апартамент с безупречно хромирани кранчета в кухнята и банята, с квадратни фотьойли и строго правоъгълни орнаменти. Наистина можеше да се каже, че в апартамента му няма нищо излишно.

След като отключи вратата си и влезе в правоъгълното бяло преддверие, Джордж, неговият прислужник, пристъпи към него.

— Добър вечер, сър. Тук е... един джентълмен, който желае да ви види.

Той сръчно пое палтото на Поаро.

— Така ли? — Поаро бе усетил едва забележимата пауза преди думата „джентълмен“. Като един истински сноб, Джордж беше експерт в оценките си за хората.

— Как се казва?

— Някой си мистър Спенс.

— Спенс. — Отначало името не му подсказа нищо, макар...

Спирайки за секунда пред огледалото, за да приглади до съвършенство мустаците си, Поаро отвори вратата на дневната и влезе. Човекът, седнал в един от големите квадратни фотьойли, се изправи.

— Здравейте, мосю Поаро. Надявам се, че ме помните. Измина доста време... Полицейски началник Спенс.

— Ама разбира се. — Поаро дружелюбно разтърси ръката му.

Полицейски началник Спенс от Килчестър. Един много интересен случай, който беше... както Спенс се бе изразил, много, много отдавна...

Поаро предложи на госта си изобилие от освежителни напитки. Мента? Бенедиктин? Какао?

В този момент Джордж влезе с поднос, върху който имаше бутилка уиски и сифон.

— Или бира, ако я предпочитате, сър? — промърмори той към посетителя.

Широкото червендалесто лице на Спенс светна.

— За мен бира — каза той.

Още веднъж Поаро се удиви от способностите на Джордж. Самият Поаро нямаше никаква представа, че в апартамента му се намира бира, и му се видя съвсем непонятно, че тя може да бъде предпочитана пред сладкия ликьор.

Когато пенливата халба бе вече при Спенс, Поаро си сипа от тясна стъкленица искрящо зелена мента.

— Очарователно е от ваша страна, че идвате да ме видите — каза той. — Очарователно. Откъде идвате?

— От Килчестър. Ще се пенсионирам след шест месеца. Всъщност трябваше да бъда пенсиониран преди година и половина, но ме помолиха да остана.

— Много умно — отвърна Поаро прочувствено. — Постъпили сте много умно...

— Наистина ли? Чудя се. Не съм сигурен.

— Да, да, много умно — повтори Поаро. — Нямате си понятие от дългите часове на скуката.

— О, доста работа ще имам, след като се пенсионирам. Миналата година се преместихме в нова къща и си имахме грижи. Голяма градина и при това безсрамно запусната. Така и не можах да се заема с нея както трябва.

— Значи обичате да се занимавате с градини. И аз опитах веднъж — отидох в провинцията и реших да отглеждам тиквички, но нищо не излезе. Нямам нужната нагласа.

— Трябваше да видите някоя от моите тиквички миналата година — каза Спенс въодушевено. — Бяха страхотни! И розите ми — падам

си по розите. Ще имам... — Той се спря. — Само че аз не съм дошъл за това.

— Но, моля ви, дошли сте при стар приятел и това е така мило. Много ви благодаря.

— Страхувам се, че има и друго, моєю Поаро. Ще бъда откровен. Дошъл съм, за да искам нещо от вас.

Поаро деликатно промърмори:

— Вероятно сте ипотекирали дома си? Ако е за заем...

Спенс го прекъсна ужасено.

— О, господи боже, не става дума за пари! Нищо подобно.

Поаро изви ръце в изискан жест на извинение.

— Моля за прошка.

— Ще ви кажа направо, макар да знам, че е много нахално от моя страна. Ако ме отпратите с празни ръце, няма да се разсърдя.

— Как може да говорите така — отвърна Поаро. — Продължете.

— Става дума за случая МакГинти. Може би сте прочели за него?

Поаро поклати глава.

— Да, но просто така, без да му обръщам някакво внимание. Мисис МакГинти — една възрастна жена в магазин или къща. Мъртва. А как умря тя?

Спенс се втренчи в него.

— Господи! — рече той. — Как не съм се сетил досега? Невероятно! Изобщо да не ми дойде наум!

— Моля?

— Нищо. Просто една игра. Детска игра. Преди години сме я играли като деца. Заставахме в редица и един задаваше въпрос, а следващият му отговаряше. „Мисис МакГинти умря!“ „И как умря тя?“ „На едно коляно, също като мен“ И после пак: „Мисис МакГинти умря!“ „И как умря тя?“ „Ръката си напред подаде също като мен“. И всички до един коленичихме с протегнати ръце. Тогава идваше това: „Мисис МакГинти умря!“ „И как умря тя?“ „ЕЙ ТАКА!“ И началото на редицата падаше настрани, ние се разсипвахме като снопче клечки. — Спенс гръмогласно се разсмя при този спомен. — Божичко, кога беше това!

Поаро учтиво изчака. Това бе един от онези мигове, когато, дори и след половин живот, прекаран в тяхната страна, той не можеше да

проумее англичаните. Самият той бе играл на подобни неща като дете, но нямаше желание да говори за това или дори да си го спомня.

Когато Спенс отново прие сериозен вид, Поаро повтори с леко отегчение:

— Та как всъщност умря тя?

Смехът изчезна от лицето на Спенс.

— Била е ударена по тила с някакъв остър и тежък предмет. Спестяванията ѝ — около тридесет лири в брой, били взети, след като стаята ѝ била претършувана. Живеела в малка къща, сама, като изключим наемателя. Човек на име Бентли. Джеймс Бентли.

— А, да. Бентли.

— Не е влизано с взлом. Няма следи от каквото и да било насилие върху прозорците или ключалките. Бентли бил без пари, без работа и дължал наем за два месеца. Парите били намерени скрити под един разместен камък зад къщата. По ръкава на палтото на Бентли имало кръв и косми — същата кръвна група и коса като на мисис МакГинти. Според първите му показания той изобщо не се е приближавал до тялото, така че не биха могли да попаднат там случайно.

— Кой я е намерил?

— Него ден наминал хлебарят — било ден за плащане. Джеймс Бентли му отворил вратата и казал, че чукал на спалнята на мисис МакГинти, но никой не се обадил. Хлебарят предположил, че може да ѝ е прилошало, затова повикали съседката да се качи и да я види. Мисис МакГинти не била в спалнята си, леглото ѝ не било докосвано, но стаята ѝ била преобърната и дюшемето било разкъртено. Тогава им хрумнало да погледнат в салона. Тя лежала там на пода. Като я видяла, съседката започнала да пищи като луда. После, разбира се, извикали полицията.

— А впоследствие Бентли беше арестуван и изправен пред съда?

— Да. Делото се гледа вчера и приключи много делово. Съдебните заседатели се забавиха само двадесет минути тази сутрин. Присъда — виновен. Осъдиха го на смърт.

Поаро кимна.

— А след присъдата вие се качихте на влака и пристигнахте в Лондон, за да ме видите. Защо?

Без да отделя поглед от халбата с бира, Спенс бавно прокара пръсти по ръба ѝ.

— Защото мисля — отвърна той, — че Бентли не го е извършил...

ГЛАВА II

Настъпи кратко мълчание.

— Дошли сте при мен...

Поаро не довърши изречението си.

Полицейският началник Спенс вдигна поглед. Лицето му се зачерви още повече. Той имаше типично провинциално лице — неизразително, сдържано, с лукави, но честни очи. Това беше лице на човек с определени разбирания, който никога не би се терзал от съмнения в себе си или в това кое е лошо и кое — добро.

— В полицията съм отдавна — каза той. — Видял съм какво ли не. Мога да преценявам хората не по-зле от всеки друг. Докато служих, имах случаи и на убийства — някои от тях доста лесни за разкриване, други — не толкова. Един от тези случаи, за които *знаете*, мистър Поаро...

Поаро кимна.

— ... си беше направо клопка. Ако не бяхте вие, нямаше да се справим. Иначе и ние сме постигали успехи — има случаи, за които вие не знаете. Например с Уислър — той си получи присъдата и наистина я заслужаваше. Или с онези младоци, които застреляха стария Гутерман. Верол с неговия арсеник. Трантър се отърва. Мисис Кортлънд излезе късметлийка — съпругът ѝ бе противен и извратен тип и съдебните заседатели я признаха за невинна. Чиста сантименталност, а не от справедливост. Трябва да знаете, че и това се случва от време-навреме. Понякога няма достатъчно доказателства, понякога се бие на чувства, понякога убиецът успява да излъже съдебните заседатели — това, последното, не се случва много често, но все пак е възможно. Друг път от значение е хитрата игра на адвоката, или пък прокурорът насочва делото в неправилна посока. О, да, виждал съм много подобни неща. И все пак...

Спенс размаха тежкия си показалец.

— Не се е случвало, поне в моята практика, невинен човек да бъде обесен за нещо, което не е извършил. Ето това не искам да видя,

мосю Поаро. Не и в Англия — добави Спенс.

Поаро се загледа в него.

— И вие смятате, че сега е допусната подобна несправедливост? Но защо...

Спенс го прекъсна.

— Знам някои от нещата, които се каните да кажете. Ще ви отговоря, без да ме питате. Това дело беше поверено на мен. Възложиха ми да събера доказателства за случилото се. Заработих много внимателно и събрах фактите, всичките, които можах, а те водят в една посока, сочат към един-единствен човек. Когато приключих, аз ги представих на моя началник и така нещата преминаха в други ръце. Делото отиде при прокурора и вече зависеше от него. Той реши да го внесе в съда. Не му оставаше нищо друго при тези улики. И така, Джеймс Бентли бе арестуван и даден под съд, бе съден, както се полага и бе признат за виновен. С тези улики не можеше да бъде другояче. А уликите са това, което съдебните заседатели трябва да вземат под внимание. Бих казал, че нямаше никакви съмнения в правотата на това решение. Всички бяха напълно удовлетворени, че той беше признат за виновен.

— Но вие... Вие не сте удовлетворен, така ли?

— Не!

— Защо?

Спенс въздъхна. Той замислено потри брадичка с голямата си ръка.

— Не знам. Бих казал, че не мога да посоча някоя конкретна причина. На съдебните заседатели може да е изглеждал като убиец, но на мен — не. Аз знам много повече за убийците от тях.

— Да, да, вие сте професионалист.

— И още нещо. Вижте, той не беше самоуверен. Даже никак не беше самоуверен, а от опит знам, че убийците обикновено са такива. Винаги са тъй дяволски доволни от себе си. Мислят си, че могат да те водят за носа. Сигурни са, че са надхитрили всички. И дори когато са на подсъдимата скамейка и знаят, че няма спасение, те като че ли изпитват някакво странно удоволствие от това. Те са в светлината на рампата! Те са централните фигури! Правят се на звезди, може би за пръв път през живота си! Те са, е, нали ви казах — самоуверени!

Спенс изговори думата със съвсем категоричен тон.

— Ще разберете какво имам предвид, мосю Поаро.

— Разбирам много добре. А този Джеймс Бентли, той не беше ли като тях?

— Не. Той беше... ами, просто изплашен до смърт. Изплашен до смърт от самото начало. Според някои хора това било доказателство за неговата вина. Но не и според мен.

— Да, съгласен съм с вас. Що за човек е този Джеймс Бентли?

— На тридесет и три години, среден на ръст, с болнав цвят на кожата, с очила...

Поаро спря потока от думи.

— Не, нямам предвид физическото му описание. Що за личност е той?

— О, това ли ви интересува? — Спенс се замисли. — Няма вид на много симпатичен човек. Доста е нервен. Не те гледа право в очите. Има навика скришом да те наблюдава — а това никак не се харесва на съдебните заседатели. Понякога е тих, понякога — буен. Вдига пара за дреболии.

Спенс направи пауза и добави простодушно:

— Наистина, срамежлив тип. Имах такъв братовчед. Ако се случи нещо по-така, те ти казват някоя глупава лъжа, на която никой не би хванал вяр.

— Не изглежда много привлекателен този ваш Джеймс Бентли.

— Не, не е. Едва ли някой би могъл да го хареса. Но това не е причина да го бесят.

— А мислите ли, че ще бъде обесен?

— Натам вървят нещата. Адвокатът му може да подаде молба за помилване, но даже и да го направи, няма да има с какво да я подкрепи. Би могъл да се хване за нещо формално, но надали би имал успех.

— Добър ли е адвокатът му?

— Тъй като Бентли не може да си плати, съдът назначи младия Грейбрук за негов служебен защитник. Той се отнесе съвсем съзнателно към задълженията си и направи много добро впечатление в съдебната зала.

— С други думи човекът е имал справедлив съдебен процес и е бил осъден от съдебните заседатели.

— Точно така. За самите съдебни заседатели не може да се каже нищо лошо — седем мъже и пет жени, всичките благочестиви и разумни души. Съдия беше старият Станисдейл. Изключително честен, без всякакви пристрастия.

— Така че според законите на страната Джеймс Бентли няма от какво да се оплаче, така ли?

— Ако го обесят заради нещо, което не е направил, ще има за какво да се оплаче!

— Съвсем справедливо наблюдение.

— Неговият случай бе мой случай. Аз събрах фактите, аз ги подредих и го осъдиха именно по силата на тези факти. Развоят на събитията не ми харесва, моєю Поаро, никак не ми харесва.

Еркюл Поаро продължително загледа червендалестото развълнувано лице на полицейския началник Спенс.

— *Eh bien* — рече той. — Какво предлагате?

Спенс погледна силно смутен.

— Надявам се, че придобихте доста добра представа какво го чака Бентли. Случаят Бентли е приключен. Аз разследвам вече друг случай — злоупотреба с пари. Довечера трябва да тръгна за Шотландия. Не разполагам със себе си.

— Значи аз разполагам със себе си, така ли?

Спенс позасрамено кимна.

— Вие ме разбрахте. Ужасен нахалник, ще си помислите. Но не успях да се сетя за друг, освен за вас. Направих всичко, което можах навремето, изучих всяка възможност, която имах за разгадаване на случая. И до никъде не стигнах. Не вярвам, че някога бих се добрал до истината. Но кой знае, може с вас да е различно. Вие гледате, извинете, че го казвам така, по много интересен начин на нещата. Може би така трябва да ги погледнете и в този случай. Защото, ако Джеймс Бентли не я е убил, тогава някой друг го е извършил. Тя самата не се е ударила по главата. Може би ще успеете да намерите нещо, което аз съм пропуснал. Лично аз не виждам причина се захванете с тази работа. И е проява на крайно нахалство от моя страна дори да ви намеквам за подобно нещо. Но това е положението. Дойдох при вас, защото това бе единственото нещо, което ми дойде наум. Но ако не желаете да се натоварвате, а и защо ли ви трябва...

Поаро го прекъсна:

— А защо не? Причини има, уверявам ви. Разполагам със свободно време, дори твърде много свободно време. А вие ме заинтригувахте, да, много ме заинтригувахте. Това е предизвикателство за малките сиви клетки на мозъка ми. И най-сетне, аз ви уважавам! Виждам ви във вашата градина след шест месеца да садите вероятно розови храсти, но ги садите не с онай радост, която би трябвало да изпитвате, тъй като някакво неудовлетворение не ви дава покой. Някакъв спомен, който се опитвате да отпратите. Не искам да изживеете това, приятелю мой. И най-накрая... — Поаро се изправи от стола и енергично поклати глава — съществува един принцип: ако човек не е извършил престъпление, той не трябва да бъде обесен. — Поаро направи пауза, след която добави: — И все пак ако предположим, че той я е убил?

— В такъв случай бих бил много благодарен, ако ме убедите в това.

— Две глави мислят по-добре от една, нали? *Voila*, всичко е уредено, аз се заемам спешно със случая. Едно е ясно — време за губене няма. Следата вече е позаличена. Кога беше убита мисис МакГинти?

— На двадесет и втори ноември.

— Тогава нека веднага огледаме ситуацията.

— Имам бележки по случая, които ще ви предам.

— Добре. Засега ще нахвърлим само това, което знаем. Ако Джеймс Бентли не е убил мисис МакГинти, тогава кой може да го е сторил?

Спенс вдигна рамене и каза:

— Никой друг, поне аз така мисля.

— Но такъв отговор е неприемлив. След като за всяко убийство трябва да има мотив, то какъв би могъл да бъде той в случая с мисис МакГинти? Завист, отмъщение, ревност, страх, пари? Да вземем последното и най-простото. Кой е имал изгода от нейната смърт?

— Не виждам кой. Тя имаше двеста лири в банката. Племенницата ѝ ги наследява.

— Двеста лири не са много, но в някои случаи може да се окажат и достатъчно. Да обсъдим тогава племенницата. Извинявам се, приятелю, че вървя по вашите стъпки. Знам, че вие също сте

обмислили всичко това. Но аз трябва да премина с вас още веднъж по този път.

Спенс кимна с голямата си глава.

— Ето ви за племенницата — тя е на тридесет и осем години, омъжена. Мъжът ѝ работи в строителството. Бояджия е. Има добър характер, постоянна работа, буден човек е, не е глупак. Тя е приятна млада жена, малко приказлива, изглежда привързана към леля си, макар и не много. Нито един от тях двамата няма спешна нужда от тези двеста лири, въпреки че надали ще имат нещо против да ги имат.

— А къщата? Нея наследяват ли я?

— Тя беше под наем. Естествено, според закона за наемите хазиянът нямаше право да изхвърли старата жена. Но сега тя е мъртва. Не вярвам племенницата да получи къщата. Във всеки случай тя и мъжът ѝ не я искат. Те притежават малък общински дом, с който много се гордеят — Спенс въздъхна. — Доста отблизо проучих племенницата и нейния съпруг — сам разбирате, че върху тях пада силно подозрение. Само че не можах да се добера до нищо съществено.

— *Bien*. А сега да поговорим за самата мисис МакГинти. Опишете ми я. Не само външно, ако обичате.

Спенс се ухили.

— Не искате полицейско описание? Е, добре. Тя беше на шестдесет и четири години. Вдовица. Съпругът ѝ работел като чирак в отдела за платове в Килчестър. Починал преди около седем години от пневмония. Оттогава мисис МакГинти ежедневно посещаваше домовете наоколо — помагаше в домакинството. Бродхини е малко селце, но напоследък тук се заселиха доста хора от града. Имаме вече един или двама пенсионери, един съдружник от промишлена фирма, един лекар — все от този род хора. Има доста удобен автобус и влак до Килчестър, а Калънки, за който навярно знаете, че е голям летен курорт, се намира само на десетина километра оттук. Но само по себе си Бродхини е приятно, все още нецивилизовано място на около половин километър от главния път за Драймът и Килчестър.

Поаро кимна.

— Къщата на мисис МакГинти беше една от четирите, които съставляват селцето. До нея са пощата и селският магазин, а в другите къщи живеят земеделски работници.

— И тя си е взела наемател?

— Да. Преди съпругът ѝ да почине тя е имала наематели само за лятото, но след смъртта му си е взела квартирант за постоянно. Джеймс Бентли е живеел там от няколко месеца.

— Ето че стигаме и до Джеймс Бентли.

— Последната работа на Бентли била при един посредник на недвижими имоти в Килчестър. Преди това живеел с майка си в Калънки. Тя била инвалид и той се грижел за нея. Не излизал много-много. После тя починала и пенсията ѝ си отишла заедно с нея. Той продал малката къща и си намерил работа. Бил човек с образование, но без специална квалификация или способности. И, както вече казах, той не е много симпатичен. Нищо не му се отдава лесно. Както и да е, взели го в „Бредър и Скатъл“, фирма от средна ръка. Не мисля, че е изпъкнал много с работата си. Когато дошло време за съкращения, той бил първият, който трябвало да напусне. Не могъл да си намери друга работа и парите му привършили. Обикновено плащал на мисис МакГинти всеки месец за стаята си. Тя му давала закуска и вечеря и взимала по три лири седмично — доста разумна цена, като се има предвид какво е получавал за тях. Закъснял два месеца с плащането, бил е почти без пари. Така и не си намерил друга работа, а мисис МакГинти го притискала за наема.

— Той знаел ли е, че тя е държала тридесет лири в къщата? Между другото, защо е имала тридесет лири у дома, след като е имала спестовен влог?

— Защото не вярваше на правителството. Казваше, че са ѝ прибрали двестате лири, но нямала намерение да им дава нито пени повече. Предпочитала да държи останалите си пари там, където да ѝ бъдат под ръка по всяко време. Така казала на няколко души. Парите били скрити под една разхлабена дъска на пода в спалнята ѝ — доста очевидно място. Джеймс Бентли призна, че е знаел за скривалището.

— Много любезно от негова страна. А дали племенницата и съпругът ѝ също са знаели за това?

— О, да.

— Тогава, отново се връщаме на първия ми въпрос към вас — как умря мисис МакГинти?

— Умряла е през нощта на двадесет и втори ноември. Полицейският лекар установил времето на смъртта между седем и десет часа вечерта. Била вечеряла с пушена херинга, хляб и маргарин,

а според всички показания тя обикновено се хранела около шест и половина. Ако се е придържала към този си навик през въпросната вечер, тогава според изследванията на храната тя е била убита около осем и половина или девет часа. Джеймс Бентли, според собствената му версия, се разхождал през тази вечер навън от седем и петнадесет докъм девет. Имал обичай да излиза и да се разхожда повечето вечери по мръкнало. Както той сам каза, влязъл в къщата около девет часа (имал собствен ключ) и се качил право в стаята си. Мисис МакГинти била поставила умивалници в стаите заради летните наематели. Бентли почел около половин час и после си легнал. Нищо нередно не чул и не забелязал. На следната сутрин слязъл и надникнал в кухнята, но нямало никой, както и никакви следи от приготвена закуска. Каза, че малко се поколебал, след което почукал на вратата на мисис МакГинти, но не получил отговор. Помислил, че трябва да се е успала, но не искал да вдига повече шум. Тогава дошъл хлебарят и Джеймс Бентли пак се качил и почукал, а след това, както ви казах, хлебарят повикал съседката мисис Елиът, която в крайна сметка намерила тялото ѝ и надала вой. Мисис МакГинти лежала на пода в салона. Била ударена по тила с нещо доста подобно на брадвичка за месо с много остър ръб. Починала мигновено. Чекмеджетата били отворени и вещите разхвърляни наоколо, а разхлабената дъска на пода в спалнята ѝ изкъртена и скривалището било празно. Всички прозорци били затворени и със спуснати щори отвътре. Никакви следи от каквото и да било насилие, нито пък от опити за взлом отвън.

— Следователно — каза Поаро — или Джеймс Бентли трябва да я е убил, или тя самата е приела убиеца си, докато Бентли е бил навън.

— Точно така. Не е бил крадец. И кого би могла да пусне тя в къщата си? Някой от съседите, племенницата си или съпруга ѝ — това е. Съседите ги отхвърлихме. Племенницата и съпругът ѝ са били на кино онази вечер. Разбира се, възможно е единият от тях да е напуснал незабелязано киното, да е изминал пет километра с велосипед, да е убил старата жена, да е скрил парите извън къщата и отново да се е върнал скришом в киното. Разгледахме и тази възможност, но не намерихме никакво потвърждение за нея. И защо ще крият парите някъде навън? После ще им е трудно да ги приберат. Защо да не ги скрият някъде по обратния път? Според мен единствената причина да се скрият парите там, където бяха...

Поаро довърши изречението вместо него:

— ... е понеже живеете в тази къща и не искате да ги скриете в своята стая или на друго място в къщата. С две думи — Джеймс Бентли.

— Точно така. Винаги стигдохме до Бентли. И като капак на всичко имаше и кръв върху ръкава му.

— Какво обяснение даде той за това?

— Каза, че отрил ръкава си в магазина за месо предния ден. Глупости! Не беше животинска кръв.

— И той се придържа към тази версия?

— Не съвсем. На процеса разказа съвършено различна история. Защото на маншета му имаше и косъм със засъхнала кръв, а той е идентичен с косата на мисис МакГинти. Това се нуждаеше от обяснение. Тогава Бентли призна, че онази вечер се върнал от разходката си по-рано и е влизал в стаята. Каза, че влязъл, след като почукал и я намерил там на пода, мъртва. Навел се над нея и я докоснал, за да се увери в това. И тогава загубил ума и дума. Каза, че кръвта винаги го разстройвала. Отишъл в стаята си силно развълнуван и почти припаднал, а на сутринта не намерил сили да признае, че знае какво се е случило.

— Много подозрителна история — отбеляза Поаро.

— Да, наистина. И все пак, знаете ли — рече Спенс замислено, — тя може да бъде и напълно достоверна. Въпреки че не е от тези случаи, на които обикновеният човек или съдебните заседатели биха повярвали. Но съм срещал и хора като Бентли. Нямам предвид историята с припадането му. Искам да кажа хора, от които се изисква да направят решителна стъпка и които просто не могат да се изправят лице в лице с поемането на такава отговорност. Страхливи хора. Да приемем, че Бентли влиза и намира мисис МакГинти. Знае, че трябва да направи нещо — да извика полиция, да потърси съсед, с други думи, да постъпи както се очаква от него. И го хваща страх. Мисли си: „Не искам да знам нищо за това. Защо ми трябваше да влизам? Ще си легна, сякаш изобщо не съм влизал...“ Зад всичко това, разбира се, стои страхът — страх от обвинение, че може да има пръст в тази работа. Искане да се предпази колкото се може по-задълго, само че глупакът отива и се натопява чак до шията. — Спенс спря. — Може би нещата са се развили именно така.

— Може би — отвърна Поаро замислено.

— А може би това е най-добрата версия, която неговият адвокат е успял да измисли. Не знам. Сервитьорката в кафенето в Килчестър, където Бентли обикновено обядвал, каза, че той винаги избирал такова място, откъдето да гледа в стената или в ъгъла, за да не вижда хората. Бил особняк, малко странен, но не достатъчно, за да бъде убиец. Не е имал комплекс за преследване или нещо подобно.

Спенс обнадеждено погледна Поаро, но Поаро не отвърна на погледа му. Беше смръщил чело.

Известно време никой от двамата не наруши настъпилата тишина.

ГЛАВА III

Най-сетне Поаро се изправи с въздишка.

— *Eh bien* — рече той. — Отхвърлихме възможността мотив за убийството да са парите. Да разгледаме другите предложения. Имала ли е мисис МакГинти някакъв враг? Страхувала ли се е от някого?

— Няма доказателства за това.

— Какво казват съседите й?

— Нищо особено. Вероятно те не биха го издали на полицията, но не мисля, че прикриват нещо. Казват, че мисис МакГинти била затворен човек. Но това е нещо съвсем нормално. В нашия край хората не се държат особено приятелски един към друг, вие знаете това, мосю Поаро. Разбрали са го още евакуираните по време на войната. Мисис МакГинти прекарвала по цял ден със съседите си, но те не й станали близки.

— Откога живее по тези места?

— Мисля, че от около осемнайсет-двайсет години.

— А къде е живяла преди това, през останалите четиридесет години?

— Няма нищо загадъчно около нея. Тя е дъщеря на фермер от Северен Девън. Заедно със съпруга си живели известно време близо до Илфракоум и после се преместили в Килчестър. Имали къща в края на града, но там било твърде влажно за тях, затова се преместили в Бродhini. Изглежда мъжът й бил тих, благопристоен и порядъчен човечец — не ходел често в кръчмата. Хората много ги уважавали. Ето, това е, няма нищо за криене.

— И все пак е била убита, нали?

— И все пак е била убита.

— А племенницата не знае ли за някого, който да й има зъб за нещо?

— Тя твърди, че не познава такъв.

Поаро гневно потърка носа си.

— Разбирате, скъпи приятелю, че щеше да бъде много по-лесно, ако мисис МакГинти не беше мисис МакГинти, така да се каже. Ако тя можеше да бъде това, което наричат Мистериозната жена — жена с минало.

— Е, не е била такава — отвърна Спенс. — Била е просто мисис МакГинти. Повече или по-малко необразована жена, която е давала стаи под наем и е вършела домакинската работа. Такива жени колкото щеш из цяла Англия!

— Но не всички ги убиват, нали?

— Не, наистина.

— Тогава защо са искали да убият мисис МакГинти? Очевидният отговор е неприемлив. Какво остава? Една безлична племенница. Един още по-безличен и необясним непознат. А фактите? Да се придържаме към тях. Какви са фактите? Стара домакиня бива убита. Срамежлив и недодялан млад мъж е арестуван и обвинен в убийство. Защо бе арестуван Джеймс Бентли?

Спенс вдигна поглед към Поаро.

— Доказателствата са срещу него. Нали ви казах...

— Да, доказателствата. Но кажете ми, Спенс, това истински доказателства ли са или съчинени?

— Съчинени ли?

— Ами да. Ако предположим, че Джеймс Бентли е невинен, остават две възможности. Уликите са били нагласени умишлено, за да насочат подозрението към него.

Или по друг начин казано, той просто е станал нещастна жертва на обстоятелствата.

Спенс се замисли.

— Да, разбирам накъде биете.

— Нищо не показва, че е било така. Но пък и нищо не говори за обратното. Парите са били взети и скрити извън къщата на място, лесно за откриване. Ако в действителност те бяха скрити в стаята му, полицията надали щеше да подмине този факт. Убийството е било извършено, докато Бентли се е разхождал сам, както често е правел. Наистина ли е имало кърваво петно на ръкава му, както той е заявил по време на съдебния процес, или това е било съчинено? Дали някой не го е изцапал с издайническото петно на ръкава му?

— Мисля, че отивате твърде далеч, мосю Поаро.

— Може би, може би. Но не трябва да се спираме на едно място. Според мен в този случай трябва да отидем толкова далеч, че въображението ни да не може да вижда ясно пътеката, която изминаваме. Защото, знаете ли, скъпи мой Спенс, ако мисис МакГинти е просто една обикновена домакиня, то тогава убиецът е този, който трябва да се откроява. Да, така е логично. В този случай интересен е не убитият, а убиецът. С повечето престъпления не е така. Обикновено именно в личността на убития се крие същността на деянието. Мълчаливите мъртъвци са тези, които ме интересуват. Тяхната омраза, тяхната любов, техните действия. И чак когато истински изучиш убитата жертва, тогава жертвата започва да говори и тогава застиналите устни промълвяват едно име — името, което искаш да узнаеш.

Спенс изглеждаше доста притеснен.

„Ама и тези чужденци...“ — като че казваше на себе си той.

— Но в този случай — продължи Поаро, — е тъкмо обратното. Тук имаме работа с една забулена личност, фигура, която все още не е изплувала от мрака. Как е умряла мисис МакГинти? Защо е умряла? Няма да намерим отговора, ако изучаваме само живота ѝ. Отговорът е в личността на убиеца. Съгласен ли сте с мен?

— Предполагам — отвърна старши полицейският офицер Спенс предпазливо.

— Някой, който е искал... Какво? Да унищожи мисис МакГинти? Или да унищожи Джеймс Бентли?

Спенс изпусна едно съмнително „х-м“.

— Д-д-а-а-а... В това се заключава един от първите въпроси: кой е истинската жертва? Кой е трябвало да бъде истинската жертва?

Спенс каза недоверчиво:

— Действително ли смятате, че някой би налетял върху съвършено безобидна възрастна жена, за да бъде набеден някой друг в убийството ѝ и да бъде обесен?

— Казват, че човек не може да направи омлет, без да счупи яйцата. Вероятно мисис МакГинти е била яйцето, а Джеймс Бентли — омлетът. Така че сега ми разкажете това, което знаете за Джеймс Бентли.

— Не знам много. Баща му бил лекар. Починал, когато Джеймс бил на девет години. Учил в едно от малките държавни училища. Не го

приели на военна служба заради слабите му дробове. Бил мобилизиран като цивилен по време на войната и тогава живеел с властолюбивата си майка.

— Ами — започна Поаро, — тук може да се намери нещо...
Нещо повече, отколкото в житейската история на мисис МакГинти.

— Наистина ли вярвате на тези свои предположения?

— Не, все още не вярвам на нито едно от тях. Но според мен има две отделни посоки на разследване и трябва много скоро да решим коя е правилната и коя ще следваме.

— Как смятате да процедирате, мосю Поаро? Аз самият мога ли да направя нещо?

— Първо трябва да разговарям с Джеймс Бентли.

— Това може да бъде уредено. Аз ще се заема с адвокатите.

— След това, и разбира се, в зависимост от резултата на този разговор, ако въобще има такъв — не съм много обнадежден — ще замина за Бродхини. Там, с помощта на вашите бележки, колкото се може по-бързо ще обиколя същите места, които сте обходили и вие преди мен.

— Да не би да съм пропуснал нещо — каза Спенс с горчива усмивка.

— Бих казал да не би някое обстоятелство да хвърли друга светлина върху събитието, когато го разгледам от моя гледна точка. Човешките реакции са различни и човешкият опит е различен. Веднъж приликата между богат финансист и производител на сапун, когато познавах от Лиеж, ме наведе на напълно задоволителен резултат. Но да спрем дотук! Това, което трябва да направя, е един по един да елиминирам възможните варианти. А да отхвърлим следата мисис МакГинти, следа номер едно, очевидно би било по-бързо и по-лесно за нас, отколкото веднага да атакуваме следа номер две. Къде мога да отседна в Бродхини? Има ли сравнително добра странноприемница?

— Има една, която се нарича „Трите патици“, но там не дават стаи. На пет километра от нея се намира „Агнето в Кълавон“. Има и нещо като странноприемница в самото Бродхини. В действителност не е точно странноприемница, а доста разнебитена селска постройка, където собствениците — една млада двойка, подслоняват срещу заплащане. Само че — рече Спенс със съмнение, — едва ли ще ви се стори много удобна.

Еркюл Поаро с болезнена гримаса затвори очи.

— Ако трябва да страдам, ще страдам — отвърна той. — Значи така ми е било писано.

— Не знам като какъв искате да отидете там — продължи скептично Спенс, докато наблюдаваше Поаро. — Представете се за някакъв оперен певец с пресипнал глас, който се нуждае от почивка. Това би свършило работа.

— Ще отида — каза Еркюл Поаро с тона на кралска особа — и ще представлявам самия себе си.

Спенс посрещна това изявление с присвити устни.

— Мислите ли, че е разумно?

— Мисля, че е важно и необходимо. Напълно необходимо. Да не забравяме, *cher ami*, че трябва да се борим с времето. Какво знаем? Нищо. Следователно надеждата, голямата надежда е в това да отида там, преструвайки се, че знам много. Аз съм Еркюл Поаро. Аз съм великият, единственият Еркюл Поаро. И аз, Еркюл Поаро, не съм удовлетворен от присъдата по случая мисис МакГинти. Аз, Еркюл Поаро, имам силни подозрения за това, което в действителност се е случило. Това е обстоятелство, което единствено аз оценявам с реалната му стойност. Разбирате ли?

— И по-нататък?

— По-нататък, след като направя необходимото впечатление, ще наблюдавам реакциите. Реакции ще има. Съвсем определено реакции ще има!

Спенс неспокойно погледна дребния човечец.

— Вижте, мосю Поаро — рече той, — не се излагайте на опасност! Не искам да ви се случи нищо лошо.

— Но ако ми се случи, вие без сянка от съмнение ще докажете правотата си, нали?

— Не желая да доказвам нищо на такава цена — отвърна полицейският началник Спенс.

ГЛАВА IV

С отвращение Еркюл Поаро огледа стаята, в която трябваше да се настани. Тя беше просторна и това беше единственото ѝ достойнство. Поаро направи красноречива гримаса, когато прокара подозрително пръст по една лавица за книги. Така и предполагаше — прах! Той внимателно приседна на канапето и разкъсаните му пружини тъжно се огънаха под него. Двата избелели фотьойла имаха малко по-свестен вид. Голямо куче със свиреп вид — Поаро веднага заподозря, че има краста — изръмжа от четвъртия, сравнително удобен стол, където се беше излегнало.

Стаята беше голяма, с избелели тапети. По стените висяха накриво гравюри с отблъскващи сюжети, редом с една или две по-прилични картини. Калъфите на фотьойлите бяха избелели и мръсни, килимът беше на дупки и си беше грозен по начало. Навсякъде бяха разхвърляни най-различни джунджурии. Масите заплашително се клатеха, тъй като липсваха някои от накрайниците на краката им. Единият от прозорците беше отворен и очевидно никаква земна сила не би била в състояние отново да го затвори. Вратата, временно прилепнала към касата, едва ли щеше да остане задълго в същото положение. Резето ѝ не държеше и всеки повей на вятъра я отваряше с трясък и бурни талази студен въздух преминаваха като вихрушка през стаята.

„Истинско страдание — каза Еркюл Поаро на себе си в пристъп на остро самосъжаление. — Да, истинска мъка.“

Вратата с трясък се отвори и вятърът нахлу заедно с мисис Самърхейс. Тя огледа стаята, извика „Какво?“ на някого в далечината и излезе отново.

Мисис Самърхейс беше червенокоса и имаше привлекателно лице, обсипано с лунички. С разсеян вид тя ту слагаше нещата по местата им, ту ги търсеше из къщата.

Еркюл Поаро скочи на крака и затвори вратата.

Миг-два по-късно тя се отвори и мисис Самърхейс отново се появи. Този път тя носеше голям емайлиран леген и нож. Някъде отдалеч се обади мъжки глас:

— Морийн, тази котка пак повърна. Какво да направя?

Мисис Самърхейс отговори:

— Идвам, скъпи. Почакай малко!

Тя пусна легена и ножа и отново изчезна.

Поаро пак стана и затвори вратата. Каза си: „Аз определено страдам.“

Някаква кола пристигна, голямото куче скочи от стола и се задави в кресчендо от лай. То се хвърли върху малката масичка до прозореца и тя с трясък се разпадна.

— *Enfin* — каза Еркюл Поаро. — *C'est insupportable*^[1]!

Вратата шумно се отвори, вятърът нахлу в стаята, кучето побягна с лай. Разнесе се гласът на Морийн, по-силен и ясен.

— Джони, защо, по дяволите, си оставил отворена задната врата! Тези проклети кокошки са в килера.

— И за всичко това — каза прочувствено Поаро — плащам цели седем гвинеи на седмица!

Вратата се захлопна с трясък. През прозореца нахлу силното кудкудакане на разгневени кокошки.

Вратата отново се отвори и Морийн Самърхейс влезе. С радостен вик тя се хвърли към легена.

— Божичко, къде ли не го търсих този леген! Ще имате ли нещо против, мистър ъ-ъ-ъ... Искам да кажа, ще ви пречи ли, ако изчистя боба тук? Миризмата в кухнята е просто непоносима.

— Мадам, за мен ще бъде удоволствие.

Всъщност едва ли това бе точната фраза, но за пръв път през това денонощие на Поаро се предостави възможност да проведе разговор, по-дълъг от шест секунди.

Мисис Самърхейс се отпусна тежко върху един стол и започна да чисти боба с невероятна енергия и подчертана липса на сръчност.

— От сърце се надявам — каза тя, — че не се чувствате крайно неудобно. Ако желаете нещо да бъде променено, само ми кажете.

Поаро вече беше разбрал, че единственото нещо, което може да понася в Лонг Медоус, е хазайката си.

— Много сте любезна, мадам — отвърна той учтиво. — Само ако можех да ви осигуря подходяща домашна прислужница!

— Домашна прислужница — мисис Самърхейс почти изпищя. — Никаква надежда! Ами че аз не мога да намеря жена дори за през деня! Имаше една, но я убиха. Такъв ми е късметът!

— Говорите за мисис МакГинти, нали? — попита бързо Поаро.

— Наистина беше мисис МакГинти. Господи, как ми липсва тази жена! Разбира се, когато я убиха, бяхме страшно потресени. Първото убийство, което се е случило, така да се каже, в семейството. И на Джони му казах, че това бе лош късмет за нас. Без мисис МакГинти направо не мога да се оправя.

— Сигурно сте били привързана към нея?

— Драги мой, на нея човек можеше да *разчита*. Тя идваше редовно. Идваше понеделник следобед и четвъртък сутрин — точно като по часовник. Сега идва тази жена от гарата, на име Бърп. Тя има пет деца и мъж.

Естествено, често отсъства. Или мъжа ѝ го хващат дяволите, или старата ѝ майка, или децата ѝ са тежко болни, или нещо друго ѝ се случва. При старата мисис МакГинти поне само нея я хващаха дяволите, ако някога въобще ѝ се е случвало.

— За вас тя беше ли честен човек, на когото може винаги да се разчита? Вярвахте ли ѝ?

— О, тя никога не е посягала да краде, дори храна. Е, обичаше да си пъха носа в чуждите работи. Хвърляше по едно око на чужди писма — такива работи. Но човек очаква подобни неща от една прислужница. Искам да кажа, че животът им и без това е окаян, нали така?

— Животът на мисис МакГинти беше ли окаян?

— Според мен — истински ужас — смотолеви мисис Самърхейс. — Винаги да лазиш на колене и да търкаш подове. Освен това купища пране на чужди хора. Още не си дошла и те чакат куп чинии на умивалника. Ако аз трябваше ежедневно да върша всичко това, със сигурност бих предпочела да ме убият. Наистина.

Лицето на майор Самърхейс се появи на прозореца. Мисис Самърхейс скочи, като разпиля боба, втурна се към прозореца и го разтвори възможно най-широко.

— Проклетото куче пак е изяло храната на кокошките, Морийн.

— О, по дяволите, сега пък то ще повърне!

— Погледни — Джон Самърхейс ѝ показа тенджерата със зеленина. — Този спанак достатъчен ли е?

— Разбира се, че не.

— На мен ми изглежда страшно много.

— Като се сготви, ще стане колкото чаена лъжичка. Не можа ли да разбереш досега какво е спанак?

— О, Боже мой!

— Донесоха ли някаква риба?

— Засега не.

— По дяволите, ще трябва да отворим консерва. Ти ще го направиш, Джони. Отвори една от онези в ъгловия шкаф. Онази, за която мислехме, че е леко надута. Убедена съм, че нищо ѝ няма.

— Ами спанакът?

— Аз ще се заема с него.

Тя изскочи през прозореца и съпругеската двойка се отдалечи.

— Боже господи! — изрече Еркюл Поаро. Той прекоси стаята и направи опит, доколкото можеше, да затвори прозореца. Вятърът довя гласа на майор Самърхейс.

— Ами този, новия, Морийн? Изглежда ми нещо особен. Как му беше името?

— Не можах да си го спомня, когато разговарях с него. Трябваше да кажа мистър Ъ-Ъ-Ъ... Поаро. Точно така. Той е французин.

— Знаеш ли, Морийн, май че и друг път съм чувал това име.

— Да не е от някоя реклама за фризиране? Прилича ми на фризьор.

Поаро почти подскочи.

— Н-не. Може би е име на туршия. Не знам. Сигурен съм, че ми е познато. По-добре веднага да му поискаме седемте гвинеи, докато не стане късно.

Гласовете затихнаха.

Еркюл Поаро започна да събира от пода бобовите зърна, които се бяха разпилели из цялата стая. Тъкмо привършваше, когато мисис Самърхейс отново влетя през вратата.

Той вежливо посочи купчинката боб:

— *Voici, madame.*

— О, страшно ви благодаря. Този боб ми изглежда нещо почернял. Знаете ли, съхраняваме го осолен в гърне. Но този май

съвсем се е развалил. Страхувам се, че няма да стане много хубав.

— И аз се опасявам, че... Ще позволите ли да затворя вратата? Става силно течение.

— О, да, разбира се. Май все оставям вратата отворена.

— Забелязах това.

— Както и да е, тази врата и без това трудно се затваря. В действителност къщата направо се разпада. Бащата и майката на Джони живееха тук, бяха много бедни, горките, и никога не пипваха нищо. А когато се завърнахме от Индия и дойдохме да живеем тук, ние също не можехме да си позволим какъвто и да бил ремонт. Но децата я харесват — много стаи, в които могат да лудуват, градина и всичко останало. Наемът, който вземаме от гостите, ни позволява все още да поддържаме къщата, въпреки че, трябва да ви кажа, изживяхме доста неприятни моменти.

— В момента само аз ли съм ваш гост?

— Имаме и една стара дама на горния етаж. В деня, в който пристигна, легна на легло и оттогава все лежи. Не че виждам нещо нередно в това, но трябва да й качвам храната четири пъти дневно. Иначе няма проблеми с апетита. Във всеки случай тя утре заминава при някаква своя племенница или нещо подобно.

Мисис Самърхейс се спря за момент, преди да обобщи с леко превзет глас.

— Всеки момент ще ни донесат риба. Предполагам, че няма да имате нищо против да платите наема си за една седмица. Ще останете тук една седмица, нали?

— Може би и за по-дълго.

— Не искам да ви притеснявам, но вкъщи нямам никакви пари, а знаете какви са тези хора — винаги ти досаждат.

— Моля ви, не се извинявайте, мадам — Поаро извади седем лири и прибави още седем шилинга.

Мисис Самърхейс чевръсто ги прибра.

— Благодаря ви много.

— Вероятно, госпожо, трябва да ви разкажа повече за себе си. Аз съм Еркюл Поаро.

Това откровение не впечатли мисис Самърхейс кой знае колко.

— Хубаво име — отвърна тя любезно. — Гръцко е, нали?

— Аз съм, както може би знаете — каза Поаро, — детектив. Той опря пръст в гърдите си. — Навярно най-известният детектив.

Мисис Самърхейс весело изписка.

— Виждам, че сте страхотен шегаджия, мосю Поаро. И какво разследвате? Пепел от цигари и следи от стъпки?

— Разследвам смъртта на мисис МакГинти — каза Поаро. — Съвсем сериозно.

— Ох! — извика мисис Самърхейс. — Порязах се!

Тя вдигна пръста си и дълго го разглежда. После впери поглед в Поаро.

— Вижте — каза тя, — сериозно ли говорите? Искам да кажа, че всичко вече е приключено, нали? Арестуваха онзи нещастен малоумник, който ѝ беше наемател, съдиха го, признаха го за виновен, и това е то. Сигурно вече и са го обесили.

— Не, госпожо — отвърна Поаро. — Още не е обесен. И случаят не е приключен. Ще ви припомня стих от един ваш поет: „Въпросът остава загадка, докле той не е разрешен.“

— О-о — възкликна мисис Самърхейс и насочи вниманието си към легена в скута си. — Кръвта ми тече върху боба. Това не е хубаво, при положение че ще трябва да го ядем на обяд. Но всъщност какво значение има? Нали ще ври! Нещата винаги се оправят, когато ги свариш, нали? Дори консервите.

— Моля ви — тихо каза Поаро, — не ме предвиждайте за обяд.

[1] Това е непоносимо! (фр). — Б.пр. ↑

ГЛАВА V

— Не знам, сигурна съм — изрече мисис Бърч.

Това вече го беше повторила три пъти. Не беше лесно да се преодолее вродената ѝ недоверчивост към джентълмените с вид на чужденци и черни мустаци, облечени в големи, подплатени с кожа палта.

— Беше много неприятно — продължи тя. — Да убият горката ми леля, после полицията и какво ли още не. Ровичкаха навсякъде и непрекъснато задаваха въпроси. А всички съседи само надзъртаха. Отначало ми се струваше, че няма да можем да го преживеем. А пък свекърва ми се държа направо ужасно. Такива работи не се били случвали в нейното семейство — все това повтаряше. И постоянно — „горкия Джон, бедния Джон“. Ами аз, нещастната? Тя беше моя леля, нали? Но наистина мислех, че всичко вече е приключило.

— А ако предположим, че Джеймс Бентли е невинен?

— Глупости — отсече мисис Бърч. — Разбира се, че е виновен. Той го е извършил. Никога не ми е бил симпатичен. Само се шляеше и все мърмореше нещо под носа си. Казах ѝ на леля ми: „Не трябва да пускаш такъв човек в къщата си. Някой ден ще вземе да откачи.“ Но тя ми отвърна, че бил тих, любезен и не създавал неприятности. Не пиел, не пушел. Е, на ти сега тих и любезен.

Поаро замислено се вгледа в нея. Тя беше едра, пълна жена, със здрав цвят на лицето и уста, която издаваше добродушен характер. Малката къща беше спретната и чиста. Миришеше на полирана мебел. Откъм кухнята се носеше лек, апетитен аромат.

Всичко говореше за добра съпруга, която поддържа дома си чист и се наема да готви на мъжа си. Да, тя определено срещаше одобрението на Поаро. Бе предубедена и упорита, но, в края на краищата, какво толкова? Човек не би могъл да си я представи да вдигне топор срещу леля си или пък да прикрива мъжа си. Спенс беше на мнение, че тя не е от този тип жени и Еркюл Поаро, макар и неохотно, трябваше да се съгласи с него. Спенс се беше запознал с

финансовото състояние на семейство Бърч, но не бе открил мотив за убийство, а Спенс бе един наистина съвестен човек.

Еркюл Поаро въздъхна и упорито продължи със задачата си да разчупи подозрението на мисис Бърч спрямо чужденците. Той отклони разговора по темата за убийството и го насочи към жертвата. Задаваше въпроси относно „бедната леля“, нейното здраве, нейните навици, предпочитания към храна и напитки, политическите ѝ убеждения, починалия ѝ съпруг, отношението ѝ към живота, секса, греха, религията, децата, животните.

Поаро нямаше никаква представа дали някоя от тези, несвързани помежду си теми, би могла да му бъде от полза. Опитваше се да намери игла в купа сено. Но неусетно той научаваше някои неща за самата Беси Бърч.

В действителност Беси не знаеше кой знае колко за леля си. Връзката ѝ с нея била семейна, зачитана като такава, но без каквато и да било близост. От време на време, веднъж месечно, двамата с Джо ходели на обяд у лелята, още по-рядко лелята им идвала на гости. Разменяли си коледни подаръци. Знаели, че лелята слага по нещо настрана и че ще го наследят след смъртта ѝ.

— Но това не означава, че сме имали нужда от тези пари — обясни мисис Бърч, като се изчерви. — И ние си имаме нещо заделено настрана. Устроихме ѝ чудесно погребение. Беше наистина хубаво погребение. Цветя и всичко, както си му е редът.

Лелята обичала да плете. Не обичала кучета, защото обръщат къщата наопак, но имала рижава котка. Откакто котката избягала, не е имала други, но жената от пощата ѝ била обещала едно малко котенце. Лелята поддържала дома си много чист и ненавиждала боклука. Лъскала медните съдове и всеки ден миела пода на кухнята. Направила много добре, като тръгнала да работи. Получавала по един шилинг и десет пенса на час. По два шилинга получавала от семейство Карпентър. Те били червиви с пари. Опитали се да наемат лелята за повече дни в седмицата, но тя не искала да разочарова другите дами, тъй като ходела при тях още преди да започне работа при семейство Карпентър и нямало да е редно.

Поаро спомена за мисис Самърхейс от Лонг Медоус.

— О, да, леля ходеше при нея два пъти седмично. Те се бяха върнали от Индия, където са имали много местни прислужници и

мисис Самърхейс и понятие си нямаше как се поддържа домакинство. Опитаха се да отглеждат зеленчуци за пазара, но и от това не разбираха. Когато децата им се прибраха вкъщи за празниците, къщата представляваше истинско стълпотворение. Но мисис Самърхейс е симпатичен човек и леля я харесваше.

Така картината ставаше все по-пълна. Мисис МакГинти плетяла, чистела подове и лъскала медни съдове, обичала котки и мразела кучета. Обичала и децата, но не много. Била затворена в себе си.

Ходела на църква в неделя, но не вземала участие в никаква църковна дейност. Понякога, но рядко, ходела на кино. Не държала на тези излизания. Престанала да работи за един художник и жена му, щом открила, че не били женени както му е редът. Не четяла книги, но обичала неделния вестник, а също и старите списания, когато дамите ѝ давали. Въпреки че не ходела често на кино, интересувала се от новините за филмовите звезди и техния живот. Не се занимавала с политика, но гласувала за Консервативната партия, както винаги правел съпругът ѝ. Не харчела много пари за дрехи, защото получавала доста от работодателките си, имала склонност към спестяване.

В действителност мисис МакГинти приличаше много на онази мисис МакГинти, чийто образ Поаро си бе създал. А Беси Бърч, нейната племенница, бе Беси Бърч от бележките на полицейския началник Спенс.

Преди Поаро да се сбогува, Джо Бърч се върна вкъщи за обяд. Той бе дребен мъж с хитър поглед, в когото човек не можеше да е така сигурен, както в жена му. В маниерите му се усещаше известна нервност. Той показваше по-малко подозрителност и враждебност от жена си. Изглеждаше всячески готов да съдейства. И това, размишляваше Поаро, едва ли се дължеше на характера му. Тогава защо Джо Бърч се стараеше да се хареса на един досаден непознат, при това чужденец? Причината би могла да бъде единствено във факта, че непознатият бе донесъл писмо от полицейския началник Спенс.

Значи Джо Бърч на всяка цена се стремеше да бъде в добри отношения с полицията? Дали пък причината за неговото любезно отношение не се криеше в страха му да критикува полицията, за разлика от жена си?

Вероятно Джо Бърч бе човек с нечиста съвест. Но защо? Можеше да има толкова много причини и нито една от тях да не е свързана със

смъртта на мисис МакГинти. Дали пък работата не беше в това, че по един или друг начин алибито с киното е било хитро подправено и именно Джо Бърч е бил този, който е чукал на вратата на къщата, бил е пуснат от лелята и след това е повалил нищо неподозиращата стара жена? Той би могъл да издърпа чекмеджетата и да опустоши стаите, за да им придаде вид на грабеж, много изобретателно би могъл да скрие отвън парите, за да бъде обвинен Джеймс Бентли. Може би Джо Бърч се е стремил да получи парите, които са били в спестовната каса, онези двеста лири, които жена му щеше да наследи и от които, по неизвестни причини, той ужасно много се е нуждаел. Поаро си припомни, че оръжието така и не беше намерено. Защо го нямаше на местопрестъплението? Даже и най-големият глупак знае как да изтрие отпечатъците от пръстите си. Защо тогава е било нужно да се премахне оръжието, което трябва да е било тежко и с остър връх? Дали поради това, че то би могло лесно да се идентифицира като собственост на домакинството на семейство Бърч? Дали същото това оръжие бе сега тук, в къщата, измито и полирано? Нещо като бравичка за месо, сатър, бе казал полицейският хирург — но очевидно не истински сатър. Нещо не толкова обикновено, нещо, което не може лесно и просто да се идентифицира. Полицията бе преобърнала къщата да го търси, но така и не го намери. Търсиха в гората, пускаха драги и в езерата. В същото време нищо не липсваше от кухнята на мисис МакГинти и никой не можеше да каже, че Джеймс Бентли е притежавал подобен предмет. Никой не го бе виждал да си купува сатър или нещо подобно — малък плюс в негова полза. Незначителен, в сравнение с останалите доказателства, но все пак плюс...

Поаро хвърли бърз поглед на претърпаната малка дневна, в която се намираха.

Беше ли оръжието тук, някъде из къщата? Затова ли Джо Бърч бе така неспокоен и някак угоднически настроен?

Поаро не знаеше. Поне така си мислеше, макар че нещо като че ли подкопаваше тази негова убеденост...

ГЛАВА VI

I

Мина известно време, преди Поаро, който се намираше в приемната на господата Бредър и Скатъл, да бъде въведен и в кабинета на мистър Скатъл.

Мистър Скатъл беше жив, припрян човек, с дружелюбно поведение.

— Добро утро. Добро утро. — Той потри ръце. Какво мога да направя за вас?

Професионалното му око опипваше Поаро, сякаш се опитваше да му намери полагаемото му се място, същевременно нанасяйки, така да се каже, поредица бележки по полето на въображаемия си бележник.

Чужденец. Отлично облекло. Вероятно богат. Собственик на ресторант? Управител на хотел? От киното?

— Надявам се, че не отнемам времето ви по неподходящ начин. Искрах само да поговорим за бившия ви служител Джеймс Бентли.

Изразителните вежди на мистър Скатъл подскочиха два сантиметра нагоре и после отново се върнаха по местата си.

— Джеймс Бентли. Джеймс Бентли? — Той изстреля следващия въпрос: — За пресата ли?

— Не.

— И не сте от полицията?

— Не. Поне не от британската полиция.

— Не от британската, значи. — Мистър Скатъл бързо задели това изречение настрана, сякаш за бъдеща справка. — За какво става въпрос?

Поаро, който не можеше да бъде възпрян в педантичния си стремеж към истината, се впусна в реч.

— Започвам по-нататъшно разследване по случая Джеймс Бентли. По молба на някои негови близки.

— Не знаех, че имал близки. Във всеки случай той беше обявен за виновен и, както знаете, беше осъден на смърт.

— Но не и екзекутиран.

— Докато човек живее, се надява, така ли? — мистър Скатъл поклати глава. — Ще ви възразя. Уликите бяха силни. Кой са тези негови роднини?

— Мога само да ви кажа, че и двамата са много богати и имат власт. Невероятно богати.

— Изненадвате ме. — Мистър Скатъл не можеше да не се поддаде. Думите „невероятно богати“ оказаха своя хипнотичен ефект. — Да, наистина ме изненадвате.

— Майката на Бентли, починалата мисис Бентли — обясни Поаро, — бе прекъснала напълно своите и на сина си връзки със семейството.

— Семейни вражди, а? Е, добре. А младият Бентли е без пукнат грош. Жалко, че тези роднини не са се притекли на помощ по-рано.

— Те едва сега са научили — обясни Поаро. — Натовариха ме да дойда колкото се може по-скоро във вашата страна и да направя всичко възможно.

Мистър Скатъл се облегна назад и като че ли поомекна още повече.

— Не ми е ясно какво ще можете да направите. Навярно ще пледирате, че е умопомрачен? Малко е късно да му се помогне, но ако можете да се доберете до някои от известните лекари... Е, аз съм далеч от тези неща.

Поаро се наведе напред.

— Мосю, Джеймс Бентли е работил при вас. Вие можете да ми разкажете за него.

— Твърде малко има за разказване. Твърде малко. Работеше като младши чиновник. Не мога да кажа нищо лошо за него. Изглеждаше съвършено благопристоен млад човек, доста съвестен и всичко от този род. Но си нямаше и представа как да заинтересува някой клиент с това, което му предлага. Дори и една сделка не бе в състояние да осъществи. Това не е добре за работа като нашата. Ако при нас дойде клиент с къща, която иска да продаде, ние сме за това, за да я продадем вместо него. А ако друг клиент иска да купи къща, ние трябва да му я намерим. Ако къщата е на усамотено място, без удобства, ние

наблягаме на нейната автентичност, казваме, че неудобствата са временни и дори не споменаваме липсата на водопровод! Ако пък къщата гледа право към завод за производство на газ, тогава усилено хвалим великолепните условия и удобствата, а не споменаваме нищо за изгледа. Вкарай клиента си в нея, затова си тук! Има голямо разнообразие от малки трикове. „Съветваме ви, госпожо, да сключите незабавно сделката. Един от членовете на парламента страхотно харесва тази къща. Наистина е луд по нея. Отидете отново на мястото, още този следобед.“ И всеки път се хващат на това — член на парламента е винаги добра примамка. Не знам защо! Никой от тях не живее далеч от избирателния си окръг. Примамва самото звучене на думата. — Той внезапно се изсмя, като показва блестящите си изкуствени зъби. — Психология, това е то. Само психология.

Поаро подскочи при тази дума.

— Психология. Колко сте прав! Виждам, че умеете да преценявате хората.

— Не се оплаквам, не се оплаквам — скромно отвърна мистър Скатъл.

— В такъв случай аз отново ще ви попитам какво бе впечатлението ви от Бентли? Между нас казано, само между нас, мислите ли, че би могъл да убие старата жена?

Скатъл се втренчи в една точка.

— Разбира се.

— И също така смятате, че е вероятно той да го е извършил, от психологическа гледна точка?

— Е, ако така поставим въпроса, всъщност не би могъл. Не мисля, че би имал кураж. Вижте, щом питате, според мен той беше побъркан. Може да го наречем така. Винаги беше малко нещо пернат в главата, а какво да кажем, ако е без работа и притиснат от обстоятелствата?

— Имахте ли специална причина за уволнението му?

Скатъл поклати глава.

— Лош период. Персоналът нямаше достатъчно работа. Съкратихме онзи, който беше най-некомпетентен. Това бе Бентли. Предполагам, че винаги най-некомпетентният би бил той. Дадох му добра препоръка и прочие. Въпреки това не успя да си намери друга работа. Липсваше му дух. Правеше лошо впечатление на хората.

„Винаги опираме до това — помисли си Поаро на излизане от кабинета на мистър Скатъл. — Джеймс Бентли създавал лошо впечатление у хората.“ Еркюл Поаро се утеши, като си припомни всички онези убийци, които бе познавал и които повечето хора намираха за очарователни.

II

— Извинете ме, имате ли нещо против, ако седна при вас и поговорим за секунда?

Поаро, настанил се на една малка масичка в „Синята котка“, вдигна стреснато поглед от менюто, което изучаваше. В „Синята котка“, с нейната старомодна атмосфера на дъбови мебели и калайдисани тигани, беше доста тъмно, но младата дама, която току-що седна до Поаро, ярко се открояваше на тъмния фон зад гърба си.

Тя имаше определено златиста коса и бе облечена в синьо-зелен костюм. Нещо повече, Еркюл Поаро съзнаваше, че я бе виждал някъде съвсем неотдавна.

Тя продължи:

— Вижте, неволно чух някои неща от това, което казахте на мистър Скатъл.

Поаро кимна. Даваше си сметка, че в кабинетите на Бредър и Скатъл се подслушва по-скоро за удобство, отколкото за разкриване на тайни. Това никак не го притесни, още повече че той сам желаше повече публичност.

— Вие пишехте на машина — каза той. — Седяхте отдясно на задния прозорец.

Тя кимна. Зъбите ѝ се бялнаха в успокояваща усмивка. Много здрава млада жена, с едра фигура, която срещна одобрението на Поаро. Около тридесет и три или тридесет и четири години, прецени той, по природа тъмнокоса, но кой ли се подчинява на природата?

— Става дума за мистър Бентли — рече тя.

— Какво за мистър Бентли?

— Той ще обжалва ли? Означава ли това, че има нови доказателства? О, толкова съм доволна. Не можех, просто не можех да повярвам, че мистър Бентли го е извършил.

Поаро вдигна вежди.

— Значи вие не вярвате, че той го е извършил — изрече бавно Поаро.

— Ами поне в началото не. Мислех, че може би е грешка. Но после уликите... — тя спря.

— Да, уликите — каза Поаро.

— Просто като че ли няма кой друг да го е направил. Помислих си, че вероятно е мръднал малко.

— Той изглеждал ли ви е малко... как да кажа... странен?

— О, не. Поне не в този смисъл. Беше просто срамежлив и непохватен, както всеки друг би могъл да бъде.

Истината е, че не даваше всичко от себе си. Не беше особено самоуверен.

Поаро я погледна. Тя положително беше уверена в себе си. Вероятно притежаваше достатъчно увереност за двама.

— Харесвахте ли го? — попита той.

Тя се изчерви.

— Да, беше ми симпатичен. Ейми, другото момиче от службата, му се присмиваше и го наричаше „мухльо“. Но аз го харесвах. Беше внимателен и учтив и, наистина, знаеше много. Имам предвид неща от книгите.

— А, да, неща от книгите.

— Липсваше му майка му. Била болна от години. Всъщност не точно болна, но в никакъв случай не била здрава. Той правел всичко за нея.

Поаро кимна. Познаваше тези майки.

— Разбира се, тя също се е грижила за него. Искам да кажа, че е внимавала за здравето и гърдите му през зимата, какво е ял и прочие.

Еркюл Поаро отново кимна. Попита я:

— Бяхте ли приятели?

— Не знам, не съвсем. Беше ни приятно понякога да разговаряме. Но след като напусна работата си тук, аз... не съм го виждала много често. Веднъж му писах едно приятелско писмо, но той не ми отговори.

Поаро внимателно попита:

— Но вие го харесвате, нали?

Тя отговори доста непокорно.

— Да, харесвам го...

— Това е чудесно — каза Поаро.

Мислите му се върнаха към деня на неговия разговор с осъдения затворник... Той ясно видя Джеймс Бентли. Пепелявосивата коса, слабото недодялано тяло, ръцете с изпъкналите кокалчета, големите китки, адамовата ябълка на хилавия му врат. Представи си прикрития, смутен, почти лукав поглед. Това не бе пряк човек, човек не можеше да се довери на думата му — потаен, лъжовен човек, с неприятен, мънкащ начин на говорене... Такова впечатление би оставил Джеймс Бентли и у най-повърхностния наблюдател. Такова бе и впечатлението, което той направи от подсъдимата скамейка. На човек, който изрича лъжи, краде пари и като нищо би могъл да удари по главата една стара жена...

Но на полицейския началник Спенс, който добре познаваше хората, не бе произвел такова впечатление. Нито върху Еркюл Поаро... А сега и това момиче.

— Как се казвате, мадмоазел? — попита я той.

— Мод Уилямс. Мога ли нещо да направя, с нещо да помогна?

— Мисля, че можете. Някои хора вярват, мис Уилямс, че Джеймс Бентли е невинен. Те се стремят да докажат това. А аз съм натоварен с това разследване. И мога да заявя, че вече значително съм напреднал, да, значително съм напреднал.

Тази лъжа Поаро изговори, без изобщо да се изчерви. Според него това бе много необходима лъжа. Някой някъде трябваше да бъде силно обезпокоен. Мод Уилямс щеше да говори, а приказката е като камък, хвърлен в езеро — образува кръгове, които се разширяват и обхващат все по-голямо пространство.

Поаро рече:

— Казвате, че вие и Джеймс Бентли сте разговаряли често. Разказвал ви е за майка си и за живота си вкъщи. Споменавал ли ви е някога с кого той, или може би майка му, са били в лоши отношения?

Мод Уилямс се замисли.

— Не... Не това, което вие имате предвид. Според мен майка му не обичаше много младите момичета.

— Майките на преданите синове никога не обичат младите момчета. Не, имам предвид нещо повече от това. Някаква семейна вражда или враг, някой, който му е имал зъб за нещо?

Тя поклати глава.

— Никога не е споменавал подобно нещо.

— А говорил ли ви е за хазайката си, мисис МакГинти?

Момичето леко потръпна.

— Не конкретно за нея. Веднъж ми каза, че твърде често му поднасяла пушена риба и че била разстроена, тъй като загубила котката си.

— Споменавал ли е някога, моля бъдете откровена, че знае къде хазайката му държи парите си?

Цветът се отдръпна от лицето на момичето, но тя непокорно повдигна брадичката си.

— Фактически, да. Говорехме за хора, които са недоверчиви към банките — и той каза, че хазайката му държала спестените си пари под една дъска на пода. Каза така: „Бих могъл да се възползвам от тях, по което и да е време, когато нея я няма.“ Не звучеше точно като шега, той никога не се шегуваше, по-скоро сякаш нейното нехайство наистина го тревожеше.

— А — рече Поаро, — това е добре. Искам да кажа от моя гледна точка. Когато Джеймс Бентли мисли за кражба, тя му изглежда като действие, което би могъл да извърши някой друг, но не и той самият. Разбирате ли, би могъл да каже: „Един ден някой ще я удари по главата заради парите.“

— Във всеки случай той не е имал това предвид.

— О, не. Но думите, колкото и леки, колкото и разсеяни и безобидни да са, те издават що за човек си. Умният престъпник никога не би си отворил устата, но престъпниците рядко са умни, обикновено са празноглави и много бърбиви — затова и повечето от тях биват залавяни.

Мод Уилямс рязко отвърна:

— Но все някой трябва да е убил старата жена.

— Естествено.

— Кой тогава? Знаете ли? Имате ли представа?

— Да — каза Еркюл Поаро, лъжейки. — Мисля, че имам доста добра представа. Но още сме едва в началото на разследването.

Момичето погледна часовника си.

— Трябва да се връщам. Почивката ни е само половин час. Тук, в Килчестър, е така. Преди това работех в Лондон. Ще ме уведомите ли,

ако има нещо, което мога да направя, което наистина е по силите ми да направя?

Поаро извади визитната си картичка. На нея написа Лонг Медоус и телефонния номер.

— Можете да ме намерите там.

Името му, забеляза той с неудовлетворение, не й направи особено впечатление. На младото поколение, не можеше да не отбележи той, изключително много му липсват познания за известни личности.

III

Поободрен, Еркюл Поаро хвана автобуса обратно за Бродхини. Във всеки случай съществуваше още един човек, който споделяше неговото убеждение, че Джеймс Бентли е невинен. Бентли не бе толкова недружелюбен, както сам той искаше да се изкара.

Мислите на Поаро се върнаха при Бентли в затвора. Какъв унил разговор беше това! Поаро не успя да пробуди надежда в него, нито да предизвика интереса му.

„Благодаря — бе казал безлично Бентли, — но не мисля, че някой може да направи каквото и да било.“

Той беше сигурен, че няма никакви врагове.

„Когато хората едва забелязват, че си жив, няма вероятност да имаш врагове.“

„А майка ви? Тя имала ли е неприятели?“

„Положително не. Всички я харесваха и уважаваха.“

В тона му се бе прокраднало негодувание.

„А приятелите ви?“

В отговор Джеймс Бентли бе казал или по-скоро смотолевил:

„Аз нямам приятели...“

Но това не беше съвсем вярно. Ето че Мод Уилямс се оказа негов приятел.

„Каква чудесна милост ни оказва Природата с това — мислеше си Еркюл Поаро, — че за всеки мъж, колкото и непривлекателен да изглежда, винаги се намира някоя жена.“

Въпреки сексапилния външен вид на мис Уилямс той подозираше, че тя всъщност е от типа на майките закрилници.

Тя притежаваше качествата, които липсваха на Джеймс Бентли — енергия, стимул, нежелание да бъде победена, решителност да постигне успехи.

Поаро въздъхна.

Какви чудовищни лъжи бе изрекъл този ден. Но какво значение имаше това — в края на краищата бяха необходими.

„Защото някъде — каза Поаро на себе си, наслаждавайки се на абсолютната бъркотия от преплетени метафори, — има игла в купата сено и сред спящите кучета се намира едно, върху което ще стъпя и като изстрелям стрелите си във въздуха, една от тях ще падне и ще разбие стъкления дом!“

ГЛАВА VII

I

Домът, в който бе живяла мисис МакГинти, беше само на няколко крачки от автобусната спирка. Две деца играеха на прага. Едното от тях ядеше доста червива ябълка, а другото крещеше и тропаше по вратата с метален поднос. Изглеждаха щастливи. Към шума, който те вдигаха, Поаро добави собственото си хлопане по вратата.

Някаква жена погледна иззад ъгъла на къщата. Носеше шарен работен комбинезон, косата ѝ беше неподредена и мръсна.

— Престани, Ърни — каза тя.

— Няма — сопна се Ърни и продължи.

Поаро се запъти към ъгъла на къщата.

— Деца. Какво да ги правиш?

Поаро си помисли, че определено би могло да се направи нещо, но се въздържа да отговори.

Жената му махна да приближи.

— Държа предната врата залостена, сър. Няма ли да влезете?

Поаро премина през извънредно мръсно помещение за миене на чинии, което водеше към още по-мръсна кухня.

— Тя не беше убита тук — рече жената. — В салона.

Поаро едва забележимо премигна.

— Нали затова сте тук? Вие сте джентълменът чужденец, дето е отседнал у семейство Самърхейс?

— Значи знаете всичко за мен? — каза Поаро. Той сияеше. — Да, наистина, мисис... — Кидъл. Мъжът ми е мазач. Нанесохме се тук преди четири месеца. По-рано живеехме с майката на Бърт... Някои ми казваха: „Как можеш да се нанесеш в дом, където е станало убийство!“ Но според мен къщата си е къща и по-добре е да имаш такава, отколкото да се тъпчеш в една стая и да спиш на два стола. Ужасен проблем, нали, жилищната криза? Във всеки случай досега тук нищо

не ни се е случило. Казват, че убитите бродели като духове, но не и тя. Искате ли да видите къде се е случило?

Чувствайки се като турист, развеждан от екскурзовод да разгледа забележителностите, Поаро прие.

Мисис Кидъл го въведе в малка стая, претрупана от тежки мебели. За разлика от останалата част на къщата, не личеше стаята да е обитавана.

— Била долу на пода, а отзад на главата си имала ей такава дупка. Намерила я мисис Елиът — тя и Ларкин, дето носи хляба. А пък парите били откраднати от горния етаж. Елате с мен и ще ви покажа откъде.

Мисис Кидъл го поведе нагоре по стълбите и след това към спалня, в която имаше тежка ракла с чекмеджета, голямо легло от месинг, няколко стола и красиви бебешки дрешки — едни мокри, други сухи.

— Ето тука — каза гордо мисис Кидъл.

Поаро се огледа. Трудно му беше да си представи, че тази разхвърляна крепост на немирната и постоянно множаща се челяд на мисис Кидъл някога е била добре поддържаното царство на една застаряваща жена, гордееща се с дома си. Тук бе живяла и спала мисис МакГинти.

— Предполагам, че това не са нейни мебели?

— О, не. Племенницата ѝ от Кълавон ги взе всичките.

Тук нямаше нищо, което да е било собственост на мисис МакГинти. Семейство Кидъл бяха дошли и завладели пространството. Животът е по-силен от смъртта.

Отдолу долетя неудържим детски плач.

— Бебето се е събудило — каза мисис Кидъл.

Тя се втурна по стълбите и Поаро я последва.

Тук нямаше нищо за него.

Той се отправи към съседите.

II

— Да, сър, аз я намерих.

Мисис Елиът звучеше драматично. Домът ѝ бе подреден, чист и спретнат. Единственото драматично нещо в него бе самата мисис

Елиът, която беше висока и изпита, чернокоса жена, която в момента си припомняше този може би единствен вълнуващ миг от живота си.

— Ларкин, хлебарят, дойде и почука на вратата. „Като че ли мисис МакГинти — каза той — нещо не ме чува. Може да ѝ е прилошало.“ Помислих, че наистина е станало така. Тя вече не беше млада и имаше сърцебиене. Рекох си дали не е получила удар? Хукнах натам и видях, че двамата мъже никога няма да влязат сами в спалнята ѝ.

Поаро прие този изблик на благоприличие с одобрително мърморене.

— Хукнах нагоре по стълбите. Той беше на площадката, бял като платно. Не че това веднага ми направи впечатление — е, разбира се, тогава все още не знаех какво е станало. Силно почуках на вратата, но не получих отговор, така че натиснах бравата и влязох. Цялата стая бе разхвърляна, дъската на пода бе изкъртена. Казах: „Това е грабеж. Но къде е горката жена? Къде е самата мисис МакГинти?“ Тогава решихме да надникнем в дневната. И тя беше там... Лежеше на пода, а бедната ѝ глава беше разцепена. Убийство! Веднага разбрах всичко — убийство! Нищо друго не можеше да бъде! Грабеж и убийство! Тук, в Бродhini. Че като писнах! Бая работа им отворих. На всичкото отгоре и припаднах. Трябваше да ми донесат бренди от „Трите патици“. Дори и след това не спрях да треперя часове наред. „Не го взимайте толкова присърце — ми каза сержантът, когато дойде. — Не го преживявайте толкова. Вървете си вкъщи и си направете една хубава чаша чай.“ Така и сторих. А когато Елиът се прибра, ми каза, като ме гледаше втренчено: „Защо, какво толкоз се е случило?“ А пък аз цялата се тресях. От дете съм си много чувствителна.

Поаро умело прекъсна вълнуващата ѝ изповед.

— Да, да, разбирам. А кога за последен път видяхте бедната мисис МакГинти?

— Трябва да е било предния ден, когато беше в градината си отзад да набере малко мента. Точно тогава хранех кокошките.

— Тя заговори ли ви?

— Каза само „Добър ден“ и попита дали кокошките снасят.

— И това беше последният път, когато я видяхте жива? Не сте ли я срещали в деня, когато е умряла?

— Не. Обаче видях него. — Мисис Елиът понижи глас. — Беше около единадесет сутринта. Просто си вървеше по пътя. Както винаги тътрюзеше краката си.

Поаро изчака, но изглежда нямаше нищо повече за казване.

Той попита:

— Изненадахте ли се, когато полицията го арестува?

— Ами, и да, и не. Пак ви казвам, че открай време съм го смятала за малко нещо откачен. Няма никакво съмнение, че на тези откачени понякога им става нещо. Чичо ми имаше слабоумно момче, което от време навреме го прихващаха — така беше, докато растеше. Да, този Бентли е доста откачен и не бих се изненадала, ако вместо да го обесят, го изпратят в някоя лудница. Погледнете само мястото, дето е скрил парите. Никой не би ги оставил на такова място, освен ако не иска да бъдат намерени. Прост и глупав, такъв беше той.

— Освен ако не иска да бъдат намерени — промърмори Поаро. — Случайно да ви е изчезнало сатърче или бравичка за месо?

— Не, сър, не. И полицията ме пита. Всички ни питаха. Все още не се знае с какво я е убил.

III

Еркюл Поаро се отправи към пощата.

Убиецът бе пожелал да бъдат намерени парите, но не и оръжието. Защото парите насочваха следствието към Джеймс Бентли, а оръжието водеше към... кого?

Поаро поклати глава. Бе посетил и други две къщи. Хората в тях бяха по-малко словоохотливи от мисис Кидъл и по-малко драматични от мисис Елиът. По един или друг начин бяха споменали, че мисис МакГинти е била уважавана жена, макар и затворена в себе си, че е имала племенница в Кълавон и че те не познават човек, който да я мрази или да ѝ има зъб за нещо. Интересуваха се вярно ли е, че има петиция за обжалване присъдата на Джеймс Бентли и ще трябва ли и те да я подпишат.

— Доникъде не стигнах, доникъде — каза Еркюл Поаро. — Нищо, дори и слаба искрица. Добре разбирам отчаянието на Спенс. Но за мен трябва да е различно. Спенс е добър и съвестен полицаи, но аз съм Еркюл Поаро. Трябва да се появи някаква искрица — *за мен!*

Кракът му, обут в лачена обувка, цопна в локва и Поаро направи гримаса.

Той беше великият, единственият Еркюл Поаро, но бе също така един доста възрастен човек, а и обувките му го стягаха.

Поаро влезе в пощата.

Дясната ѝ половина бе предназначена за пощенски услуги. В лявата половина беше изложен богат асортимент от разнообразни стоки, включително сладкиши, играчки, железария, книжарски стоки, картички за рождени дни, прежда и детско бельо.

Поаро бавно се насочи към гишетото, където продаваха марки.

Жената, която изскочи да го обслужи, бе на средна възраст, с остър, умен поглед.

„Несъмнено — помисли си Поаро — тук е мозъкът на селцето Бродхини.“ И името ѝ беше интересно — мисис Суийтимън.

— И още дванадесет пенса — каза мисис Суийтимън, докато сръчно изваждаше марките от голяма книга. — Всичко прави четири шилинга и два пенса. Нещо друго да желаете, сър?

Тя прикова нетърпелив поглед в него. Иззад вратата се показва главата на момиче, което жадно слушаше. Беше с мръсна коса и с хрема.

— Не съм тукашен — рече Поаро тържествено.

— Така е, сър, — съгласи се мисис Суийтимън. — От Лондон сте, нали?

— Мисля, че не по-зле от мен самия знаете по каква работа съм тук — отвърна Поаро с едва забележима усмивка.

— О, не, сър, наистина нямам понятие — каза мисис Суийтимън някак между другото.

— Мисис МакГинти — натърти Поаро.

Мисис Суийтимън поклати глава.

— Тъжна история... Истински шок.

— Вероятно добре сте познавали мисис МакГинти?

— О, разбира се. Както и всички в Бродхини. Тя винаги се отбиваше при мен, когато идваше насам по някаква работа. Наистина, ужасна трагедия. Чувам, че цялата работа още не е приключила.

— Има определени съмнения относно вината на Джеймс Бентли.

— Е — рече мисис Суийтимън, — няма да е за първи път полицията да пипне друг вместо виновника. Макар специално за този

случай да не мога да кажа същото. Не че съм го допускала за него преди. Бентли беше срамежлив, непохватен човечец, но изглеждаше безопасен. Човек обаче никога не може да е сигурен, нали?

Поаро поиска хартия за писма.

— Разбира се, сър, заповядайте от другата страна.

Мисис Суийтимън си проправи път сред многото вещи, за да заеме мястото зад лявото гише.

— Ако не е мистър Бентли, тогава ще е много трудно да се каже кой друг може да е убиецът — отбеляза тя, като протегна ръка към най-горната полица с хартия за писма и пощенски пликове. — Понякога насам се навъртат досадни просяци и е напълно възможно някой от тях да е намерил открехнат прозорец, през който да влезе. Но той не би оставил парите на местопрестъплението, нали така? Не и след като е извършил убийство, за да се докопа до тях. Заповядайте, сър, това е чудесна синя хартия за писма и подходящи пликове.

Поаро направи покупката си.

— Споменавала ли е някога мисис МакГинти, че се страхува от някого? — попита той.

— Поне на мен не. Тя не беше нервна жена. Понякога оставаше до по-късно у семейство Карпентър, дето живеят на върха на хълма. При тях често се отбиват хора и остават за вечеря. Мисис МакГинти закъсняваше понякога, за да помага при миенето на съдовете, и по тъмно се спускаше надолу по склона. Аз не бих го правила на нейно място. Много е тъмно, за да върви човек сам по хълма.

— Познавате ли племенницата ѝ, мисис Бърч?

— Дотолкова, доколкото един-два пъти съм разговаряла с нея. Тя и мъжът ѝ понякога се отбиват насам.

— Те наследиха известно количество пари, когато мисис МакГинти почина.

Проницателните ѝ тъмни очи го гледаха остро.

— Е, това е нещо естествено, нали сър? Човек не може да ги отнесе в гроба си и е напълно справедливо някой от собствената ти плът и кръв да ги наследи.

— О, да, разбира се, напълно съм съгласен с вас. Беше ли мисис МакГинти привързана към племенницата си?

— Според мен, да. При това доста, но без да го натрапва.

— А към съпруга на племенницата си?

Мисис Суийтимън отговори уклончиво:

— Това е, което знам.

— Кога видяхте за последен път мисис МакГинти?

Мисис Суийтимън се замисли, като прехвърляше дните през ума си.

— Момент, да помисля. Кога беше това, Една? — Една, която стоеше на вратата, безпомощно подсмръкна. — Дали не беше в деня, в който тя умря? Не, беше предният ден, или може би два дни преди смъртта ѝ. Да, беше в понеделник. Точно така, тя беше убита в сряда. Значи в понеделник. Тя влезе и купи шишенце с мастило.

— Купила е шишенце с мастило?

— Предполагам, че е искала да напише писмо — каза живо мисис Суийтимън.

— Възможно е. И се държеше съвсем естествено, така ли? Не беше ли малко по-различна от друг път?

— Н-не, не мисля.

Подсмърчащата Една затътрузи крака навътре в магазина и внезапно се включи в разговора:

— Да, беше различна — настоя тя. — Беше доволна от нещо. Е, може би не точно доволна, а развълнувана от нещо.

— Май имаш право — каза мисис Суийтимън. — Тогава не го забелязах, но сега, когато го казваш, се сещам, че тя беше в приповдигнато настроение.

— Спомняте ли си какво говореше мисис МакГинти през този ден?

— Не помня точно. Но след като беше убита и полицията ни разпита и прочие, това направи нещата да изглеждат по-особени, по-впечатляващи. Не спомена нищо за Джеймс Бентли, в това съм сигурна. Спомена нещо за семейство Карпентър и мисис Апуърд, все хора, при които ходеше на работа.

— О, да. Тъкмо щях да ви питам при кого точно работеше?

Мисис Суийтимън с готовност отвърна:

— Понеделник и четвъртък ходеше у мисис Самърхейс в Лонг Медоус. Вие там сте отседнали, нали?

— Да — въздъхна Поаро. — Предполагам, че няма къде другаде да се отседне.

— Не, в самото Бродhini няма. Не се чувствате много удобно в Лонг Медоус, така ли? Мисис Самърхейс е чудесна жена, но не знае как да поддържа къщата си. Всички те, които се връщат от далечни страни, не го умеят. Мисис МакГинти винаги казваше, че когато почиствала къщата на мисис Самърхейс, било нещо ужасно. Да, в понеделник следобед и в четвъртък сутрин тя ходеше при мисис Самърхейс. Вторник сутрин — при доктор Рендъл, а следобедите — при мисис Апуърд в Лабърнъмс. Всяка сряда ходеше при мисис Уедърби в „Хънтърс Клоуз“, а петъците — при мисис Селкърк, която сега се казва мисис Карпентър. Мисис Апуърд е възрастна жена, която живее със сина си. Имат прислужница, но тя тепърва се учи и затова мисис МакГинти обикновено ходеше там един път седмично, за да оправя домакинските работи. При мисис и мистър Уедърби не се задържат прислужници — тя е почти инвалид. Мистър и мисис Карпентър имат чудесен дом и устройват много увеселения. Те са много добри хора.

След тази преценка за част от живеещите в Бродhini Поаро излезе на улицата.

Той бавно пое по хълма нагоре към Лонг Медоус. Искрено се надяваше, че съдържанието на издутата консерва и опръсканият с кръв боб са били изядени на обяд и че не са му ги запазили за вечерта. Въпреки че по всяка вероятност щяха да се намерят и други съмнителни консерви. Животът в Лонг Медоус положително криеше опасности.

Като цяло този ден беше разочароващ.

Какво беше научил?

Че Джеймс Бентли все пак не беше съвсем без приятели. Че нито той, нито мисис МакГинти са имали врагове. Че мисис МакГинти била развълнувана от нещо два дни преди смъртта си и че е купила шишенце мастило...

Поаро застина... Това, в края на краищата, не беше ли факт, макар и мъничък?

Той небрежно беше попитал за какво би потрябвало на мисис МакГинти шишенцето с мастило и мисис Суийтимън съвсем сериозно му беше отговорила, че според нея мисис МакГинти се е канила да напише писмо.

В това се криеше някакъв смисъл — смисъл, който за малко не му убягна. Защото за него, както и за повечето хора, писането на писма е нещо обикновено.

Но не и за мисис МакГинти. За нея писането на писмо е било нещо толкова необикновено и рядко, че ако е искала да го стори, тя е трябвало специално да излезе и да си купи шишенце с мастило.

Следователно мисис МакГинти почти никога не е писала писма. Този факт беше напълно известен на мисис Суийтимън, която работеше в пощата. Мисис МакГинти беше написала писмо два дни преди смъртта си. На кого беше писала и защо?

Това можеше да се окаже от значение. Може би е писала до племенницата си или до някоя приятелка? Абсурдно беше да се поставя специално ударение на нещо толкова обикновено, като шишенцето с мастило.

Но това беше всичко, до което се бе добрал Поаро и той нямаше да го остави така.

Шишенце с мастило...

ГЛАВА VIII

I

— Писмо ли? — Беси Бърч поклати глава. — Не, не съм получавала никакво писмо от леля. И за какво ли би могла да ми пише?

Поаро предположи:

— Може би е искала да ви каже нещо?

— Леля не беше от хората, които обичат да пишат. Както знаете, тя приближаваше седемдесетте, а на младини не беше ходила много на училище.

— Но все пак можеше да чете и да пише, нали?

— О, да, разбира се. Не беше и от хората, дето си падат по четенето, въпреки че обичаше *Нюз ъв дъ уърлд* и *Санди Комет*. Но да пише — не. Ако имаше нещо да ми казва, като например да отклони нашето посещение или пък че тя не може да дойде у нас, обикновено се обаждаше на мистър Бенсън, съседа от аптеката и той ни предаваше съобщението. Винаги беше много любезен. Вижте, ние живеем наблизо, така че това струва само два пенса. В пощата в Бродхини има телефонна кабина.

Поаро кимна. Той оценяваше факта, че два пенса е по-малко от два пенса и половина пени плюс мастилото. Вече си беше създал мнение за мисис МакГинти като за пестелива и икономична жена. Тя трябва да е била — мислеше си той — доста привързана към парите.

Той деликатно продължи с въпросите си:

— Но предполагам, че от време навреме леля ви е писала писма?

— Е, да, разменяхме си честитки за Коледа.

— Вероятно е имала приятели в други части в Англия, на които би могла да пише?

— Не се наемам да кажа. Имаше зълва, която почина преди две години, а също и някаква мисис Бърдлип, но и тя вече е покойница.

— Значи ако е писала на някого, най-вероятно това е бил отговор на писмо, което е получила?

Мисис Бърч отново погледна недоверчиво.

— Не знам кой би могъл да ѝ пише... Но, разбира се — лицето ѝ се оживи, — винаги съществува вероятността да ѝ пишат от управата на банката, в която си държеше парите.

Поаро беше съгласен, но връзката между това, което Беси неопределено беше нарекла управа на банката и вложителите, бе по-скоро правило, отколкото изключение.

— Обикновено е голяма играчка — каза мисис Бърч, — формуляри, които трябва да се попълват и все такива нахални въпроси, които не би трябвало да се задават на порядъчни хора.

— Значи мисис МакГинти може да е получила някакво съобщение от управата на банката, на което е трябвало да отговори?

— Ако е имало такова нещо, тя щеше да го донесе на Джо, за да ѝ помогне да се справи. Тези неща я объркваха и тя винаги ги носеше на Джо.

— Можете ли да си спомните дали имаше писма във вещите ѝ?

— Не мога да ви кажа в момента. Май не си спомням такова нещо. Но полицията ги разгледа първа. Трябваше доста да почакам, докато ми разрешат да опаковам вещите ѝ и да си ги взема.

— Къде са те сега?

— Онази ракла ей там е нейна — цялата е от махагон. Има и гардероб на горния етаж и някои кухненски принадлежности. Останалото продадохме, защото нямаше къде да го сложим.

— Имах предвид личните ѝ вещи — поясни Поаро, после добави: — Такива неща като четки и гребени, снимки, тоалетни принадлежности, дрехи...

— О, за това ли става въпрос? Честно да ви кажа, опаковах ги в един куфар, който все още е тук, горе. Не знаех какво да правя с тях. Мислех да предложа дрехите на коледна разпродажба, но забравих. Не ми изглежда много редно да ги дам на някого от онези противни хора, дето търгуват със стари дрехи.

— Бих ли могъл да видя съдържанието на този куфар?

— Разбира се. Въпреки че сигурно няма да намерите нещо, което да ви е от полза. Полицията вече прерови всичко.

— О, да, зная, но все пак...

Мисис Бърч пъргаво го поведе към малка спалня в задната част на къщата. Тя извади някакъв куфар изпод леглото и каза:

— Ето го. Ще ме извините, но трябва да нагледам яденето.

Поаро на драго сърце я извини и чу трополенето надолу по стълбите. Той придърпа куфара към себе си и го отвори.

Рояк молци изскочиха, за да го приветстват.

С тъга в сърцето той извади едно по едно нещата от куфара, които така красноречиво говореха за покойницата. Доста износено дълго черно палто. Две вълнени блузи. Сако и пола. Чорапи. Нямаше бельо (вероятно Беси Бърч го беше взела за себе си). Два чифта обувки, завити във вестник. Четка и гребен, захабени, но чисти. Старо, поочукано огледало със сребърен гръб. Снимка в кожена рамка на младоженци, облечени по модата отпреди тридесет години — вероятно снимка на мисис МакГинти и съпруга ѝ. Две цветни картички от Маргейт. Порцеланово куче. Рецепта за сладко от тиквички, откъсната от вестник. Още една изрезка от вестник, където със сензационен тон пишеше за „летящи чинии“. Трета изрезка разказваше за предсказанията на майка Шиптън. Имаше също Библия и молитвеник.

Нямаше чанта или ръкавици. Беси Бърч вероятно ги беше взела за себе си или ги беше дала на някого. Поаро прецени, че дрехите биха били твърде малки за едрата Беси. Мисис МакГинти беше с дребна фигура.

Той разви единия чифт обувки. Те бяха от добро качество и не много износени. Определено щяха да бъдат малки за мисис Бърч.

Тъкмо се готвеше отново да ги завие, когато едно заглавие от парчето вестник грабна вниманието му.

Беше *Сонди Комет* от деветнадесети ноември.

Мисис МакГинти беше убита на двадесет и втори ноември.

Следователно този беше вестникът, който си бе купила в неделята преди смъртта си. Бил е в стаята ѝ и Беси Бърч го бе използвала, за да увие нещата на леля си.

Неделя, деветнадесети ноември. А в понеделник мисис МакГинти отива в пощата и си купува шишенце с мастило... Дали имаше връзка с нещо, което е прочела в неделния вестник?

Поаро отви другия чифт обувки. Те бяха загънати във вестник *Нюз ъв дъ уърлд* от същата дата.

Той приглади с ръка двата вестника и седна на стола да ги прочете. Изведнъж направи откритие — нещо беше изрязано от първата страница на Сонди Комет. Липсваше квадратно парче от

средната част на страницата. Дупката беше твърде голяма, за която и да е от намерените досега изрезки.

Той прегледа и двата вестника, но нищо повече не го заинтересува. Отново зави обувките и прилежно ги постави в куфара.

След това слезе по стълбите.

Мисис Бърч се беше отдала на кухненските си задължения.

— Намерихте ли нещо? — попита тя.

— Уви, не — отвърна Поаро, а после добави небрежно: — Случайно да си спомняте имало ли е изрезка от вестник в портмонето или в чантата на леля ви?

— Не, не си спомням. Може би полицията я е взела.

Само че полицията не я бе взела. Поаро знаеше това от бележките на Спенс. Съдържанието в чантата на мъртвата жена беше описано, но не се споменаваха за никаква изрезка от вестник.

„*Eh bien* — каза си Еркюл Поаро. — Следващата стъпка е лесна. Или пълен провал, или, най-сетне, известен напредък“.

II

Заобиколен от прашните папки с вестници, Поаро седеше неподвижно и си мислеше, че шишенцето с мастило, на което бе обърнал внимание, ще се окаже от голямо значение за разследването.

Вестник *Санди Комет* разказваше по леко драматичен и доста романтичен начин за вече отшумели събития. Броят, който Поаро разглеждаше, беше от неделя, деветнадесети ноември. Най-отгоре на първата страница с едър шрифт бяха изписани думите:

ЖЕНИ, ЖЕРТВИ НА ОТМИНАЛИ ТРАГЕДИИ. КЪДЕ СА ТЕЗИ ЖЕНИ СЕГА?

Под заглавието бяха поместени четири доста неясни снимки, очевидно правени преди много години.

Жените на тях съвсем не изглеждаха трагично. Всъщност те бяха доста смешни, тъй като почти всичките бяха облечени старомодно, а няма нищо по-смешно от отминалата вече мода. Нищо чудно след

тридесетина години тяхното очарование да бъде възстановено, ако не в цялото си великолепие, то поне отчасти.

Под всяка снимка имаше име:

Ева Кейн, „другата жена“ в прочутия случай Крейг.

Джанис Кортлънд, „трагичната съпруга“, чийто мъж бил дявол в човешки образ.

Малката Лили Гамбъл, нещастното дете, плод на нашата пренаселена епоха.

Вера Блейк, нищо неподозиращата съпруга на убиец.

И след това, с получерен шрифт, отново беше изписан въпросът:

КЪДЕ СА ТЕЗИ ЖЕНИ СЕГА?

Поаро премигна и започна старателно да чете доста съзливия материал, който разказваше за живота на тези безплътни героини.

Името на Ева Кейн му беше познато, тъй като случаят „Крейг“ беше много известен. Алфред Крейг беше общински чиновник в Парминстър, съвестен, незабележим човечец, почтен и с добри обноски. Той имал нещастieto да се ожени за скучна, но темпераментна жена. Мисис Крейг го вкарала в дългове, мамела го, била много придирчива към него и страдала от нервни заболявания, за които неучтиви приятели казвали, че са изцяло плод на въображението ѝ. Ева Кейн била младата гувернантка в дома им. Тя била деветнадесетгодишна, хубава, безпомощна и доста простовата. Отчаяно се влюбила в Крейг и той в нея. Един ден съседите научили, че на мисис Крейг ѝ било „препоръчано да замине за чужбина“ по здравословни причини. Това било измислица на Крейг. Късно една вечер той уж я закарал до Лондон, „първата спирка в пътуването“ и я „изпратил“ в Южна Франция. После се върнал в Парминстър и от време навреме споменавал как, според писмата на жена му, здравето ѝ не се подобрявало. Ева Кейн останала да се грижи за домакинството и за него и не след дълго езиците започнали да злословят. Най-накрая Крейг получил известие за смъртта на жена си в чужбина. Той заминал и седмица по-късно се върнал, разказвайки за погребението.

В известно отношение Крейг бил прост човек. Той допуснал грешка, като споменал къде била починала жена му — в един

сравнително добре известен курорт на френската Ривиера. Достатъчно било само някой да напише на свои близки или приятели там, за да се открие, че не е имало никаква смърт или погребение на жена с това име. След известен период на какви ли не клюки със случая се заела полицията.

Последвалите събития могат да се обобщят накратко:

Мисис Крейг не била заминала за Ривиерата. Тя била нарязана на парчета и погребана в мазето на Крейг. Аутопсията на останките показала отравяне с растителен алкалоид.

Крейг бил арестуван и изправен пред съда. Ева Кейн първоначално била обвинена в съучастие, но обвинението било оттеглено, тъй като се оказало, че през цялото време тя е била в неведение относно случилото се. Накрая Крейг направил пълно признание, бил признат за виновен и бил екзекутиран.

Ева Кейн, която очаквала дете, напуснала Парминстър и по думите на *Санди Комет: Благоразположени близки в Новия свят ѝ предложили подслон. Като сменила името си, горкото младо доверчиво момиче, прелъстено от хладнокръвен убиец, напуснало тези места, за да започне нов живот и завинаги да запази, заключено в сърцето си и скрито от дъщеря си, името на баща ѝ.*

„Дъщеря ми ще расте щастлива и невинна. Нейният живот няма да бъде опетнен от жестокото минало. Заклевам се в това! Трагичните спомени ще си останат само мои.“

Бедната, доверчива Ева Кейн! Толкова млада да изпита измамата и жестокостта на мъжете! Къде ли е тя сега?! Дали в някой град на Средния Запад живее възрастна жена с тъжни очи, тиха и уважавана от съседите си?... И дали младо момиче, весело и щастливо, с деца, вероятно нейни собствени, я посещава от време на време, казвайки ѝ „мамо!“ и споделя с нея ежедневните си грижи?... Без да има и най-малка представа за страданията, които майка ѝ е преживяла преди години.

„Oh la la!“ — възкликна Еркюл Поаро и премина към следващата „трагична жертва“.

Джанис Кортлънд, „трагичната съпруга“, положително е била нещастна със съпруга си. Тя страдала в продължение на осем години от странните му привички, за които предпазливо и умишлено мъгляво се споменава в статията, а това неудържимо привличаше

любопитството на читателя. Осем години мъченичество, твърдеше *Санди Комет*. После Джанис си намерила приятел. Човек идеалист, откъснат от света. Ужасен от разигралата се между съпруга и съпругата сцена, на която случайно бил свидетел, той с такова ожесточение се нахвърлил върху съпруга, че последният разбил черепа си в острия мраморен ръб на камината. Според съдебните заседатели обвиняемият бил силно провокиран, въпреки че младият идеалист не е имал намерение да убива. Присъдата била пет години затвор за непредумишлено убийство.

Страдащата Джанис, потисната от публичността, която личността ѝ придобила в резултат на делото, заминала за чужбина, „за да забрави“.

„А дали е успяла да забрави? — питаше Санди Комет. — Надяваме се. Някъде може би живее щастлива съпруга и майка, на която тези кошмарни години мълчаливо страдание изглеждат само един сън...“

„Виж ти!“ — каза Еркюл Поаро и се прехвърли на случая с Лили Гамбъл, трагичното дете, резултат на пренаселената епоха.

Изглежда Лили Гамбъл била отделена от многолюдния си дом. Някаква нейна леля поела отговорността за отглеждането ѝ. Веднъж Лили поискала да отиде на кино, но леля ѝ казала „не“. Тогава Лили Гамбъл взела брадвата за месо, която лежала на масата и се прицелила в главата на леля си. Въпреки че била властна жена, лелята била дребна и крехка. Ударът я убил. Лили била добре развито, силно за своите дванадесет години дете. Била изпратена в изправително училище за малолетни престъпници, след което сякаш изчезнала от белия свят.

„Сега вече тя е станала жена, отново свободна да заеме мястото си в обществото. По време на всичките години в изправителния дом поведението ѝ било отлично. Не показва ли това, че не детето, а системата трябва да бъде обвинявана? Израснала в невежество, малката Лили беше жертва на своята среда.“

Когато вече е изкупила трагичната си грешка, ние се надяваме, че тя живее някъде щастливо като добра гражданка, майка и съпруга. Бедната малка Лили Гамбъл!“

Поаро поклати глава. Според него едно дванадесетгодишно момиче, посегнало на леля си с брадва за месо и ударило я толкова

силно, че да я убие, не може да бъде добро дете. В този случай симпатиите му бяха на страната на лелята.

Еркюл Поаро насочи вниманието си към случая на Вера Блейк.

Вера Блейк съвсем очевидно бе от онзи тип жени, на които всичко им върви наопаки. Първо си намерила приятел, който се оказал гангстер, търсен от полицията за убийство на банков пазач. След това се омъжила за уважаван търговски посредник, който се оказал прекупвач на крадени стоки. По същия начин и двете ѝ деца не след дълго привлекли вниманието на полицията. Когато ходели с майка си в универсални магазини, те винаги задигали по нещо. Най-накрая един „добър“ човек се появил на сцената на живота ѝ. Той предложил на трагичната Вера дом в чужбина. Тя и децата ѝ трябвало да напуснат тази страна.

„Оттук нататък тях ги очаквал Нов Живот. Най-сетне, след дълги години непрекъснати удари от Съдбата, тревогите на Вера приключили.“

Поаро промърмори скептично: „Питам се дали не е открила, че се е омъжила за измамник, който извършва грабежи по презокеанските кораби!“

Той се облегна и започна да изучава четирите снимки. Ева Кейн, с къдрици над ушите и огромна шапка, държеше букет рози като телефонна слушалка до ухото си. Джанис Кортлънд носеше клоширана шапка, нахлупена над ушите, и беше загърната с шал. Лили Гамбъл беше обикновено дете с глуповато изражение на лицето, с полуотворена уста и дебели стъкла на очилата. Снимката на Вера Блейк беше толкова лоша, че чертите ѝ почти не се различаваха.

Неизвестно защо мисис МакГинти беше откъснала тази статия и снимките. Каква беше причината? Дали само защото историите я бяха заинтригували? Поаро не мислеше така. Мисис МакГинти пазеше много малко неща от целия си шейсет и няколко годишен живот. Поаро знаеше това от полицейските доклади за вещите ѝ.

Тя бе откъснала тази част от вестника в неделя, а в понеделник беше купила шишенцето с мастило. От това следваше, че тя, която рядко е пишела писма, е искала да напише някому. Ако писмото е било служебно, тя вероятно би помолила Джо Бърч да ѝ помогне. Следователно не е ставало въпрос за работа. Тогава на кого е искала да пише? И какво?

Погледът на Поаро още веднъж се спря върху четирите снимки.
„Къде — питаше *Санди Комет* — са тези жени сега?“

„Може би някоя от тях е била миналия ноември в Бродхини“ — помисли си Поаро.

III

Едва на следващия ден Поаро се намери „*tête-à-tête*“ с мис Памела Хорсфол.

Не можела да му отдели много време, защото трябвало да бърза за Шефилд, обясни му тя.

Мис Хорсфол беше висока мъжкарана, пиеше и пушеше, и, съдейки по външния ѝ вид, изглеждаше почти невероятно, че именно нейната ръка беше написала такава сантиментална статия в *Санди Комет*. Независимо от всичко, това беше истината.

— Хайде, изплюйте камъчето — нетърпеливо каза мис Хорсфол.
— Нямам много време!

— Става въпрос за вашата статия в *Санди Комет* миналия ноември. Поредицата „Трагични жени“.

— О, за това ли става въпрос?! Доста гадна поредица, нали?

Поаро не изказа мнение, а само отвърна:

— По-специално искам да ви попитам за статията „Жени, свързани с престъпления“, отпечатана на деветнадесети ноември. Отнася се за Ева Кейн, Вера Блейк, Джанис Кортлънд и Лили Гамбъл.

Мис Хорсфол се ухили.

— *Къде са тези трагични жени сега?* Да, спомням си.

— Предполагам, че понякога получавате писма след появата на такива статии?

— И още как! Изглежда някои хора си нямат друга работа, освен да пишат писма. Една видяла „убиеца Крейг да се разхожда по улицата“. Други пък имат желание да ми разкажат „историята на живота си, далеч по-трагичен от това, което бих могла да си представя.“

— След появата на вашата статия получавали ли сте писмо от някоя си мисис МакГинти от Бродхини?

— Драги мой, за Бога, откъде да знам? Получавам купчини писма. Защо трябва да си спомням едно-единствено?

— Мислех, че може и да си спомните — каза Поаро, — тъй като няколко дни по-късно мисис МакГинти беше убита.

— А, най-сетне дойдохме на въпроса. — Мис Хорсфол забрави, че бързаше за Шефилд, и възседна един стол. — Мисис МакГинти, мисис МакГинти... наистина си спомням името. Тази, дето беше халосана по главата от наемателя си. От гледна точка на читателите престъплението не беше нещо особено. Липсваше сексуален елемент. Значи казвате, че жената ми е писала писмо?

— Мисля, че е писала до *Санди Комет*.

— То е същото. Така или иначе, писмото ще дойде при мен. След убийството ѝ и след като името ѝ е попаднало в пресата, положително би трябвало да си го спомням... — тя спря за момент. — Ха, ами да! Само че писмото не беше от Бродhini, а от Бродуей.

— Значи все пак си спомняте?

— Не съм много сигурна... Но името... смешно име, нали? МакГинти! Да, ужасен почерк, а и доста неграмотно писмо. Само ако се бях сетила... Но съм сигурна, че писмото беше от Бродуей.

Поаро я прекъсна:

— Самата вие казвате, че почеркът бил грозен, а Бродуей и Бродhini могат да изглеждат доста еднакви.

— Да, може и да е така. В края на краищата не е възможно човек да знае всички тези особени селски имена. Що се отнася до мисис МакГинти, да, определено си спомням за нея. Вероятно убийството ме е накарало да запомня името ѝ.

— Можете ли да се сетите какво ви беше писала?

— Нещо за някаква снимка. Знаела къде има снимка като публикуваната във вестника — дали бихме ѝ платили нещо за това и колко.

— А вие какво ѝ отговорихте?

— Драги мой, не искаме да се занимаваме с подобен род глупости! Изпратихме ѝ стандартен отговор. Учтиви благодарности и нищо повече. Но го изпратихме до Бродуей и предполагам, че тя не го е получила.

„Тя е знаела къде има такава снимка...“

В съзнанието на Поаро оживя спомен. Беше небрежният глас на Морийн Самърхейс, която казваше: „обичаше да си пъха носа в чуждите работи“.

Мисис МакГинти се е ровела в чуждите дела. Била е честна, но обичала да любопитства. А хората пазят какви ли не неща — глупави, безсмислени вехтории от миналото. Пазят ги от сантименталност или просто ги забравят някъде.

Мисис МакГинти бе видяла нейде стара снимка и по-късно я бе разпознала в *Санди Комет*. Чудела се дали не може да изкара малко пари от тази история...

Поаро живо се изправи.

— Благодаря ви, мис Хорсфол. Простете за въпроса, но писаното от вас по случаите беше ли достоверно? Например аз забелязах, че погрешно е дадена годината, в която се състоя процесът Крейг — в действителност той беше една година по-късно, отколкото твърдите вие. А в случая Кортлънд, доколкото си спомням, името на съпруга беше Хърбърт, не Хюбърт. Лелята на Лили Гамбъл живееше в Бъкингамшир, а не в Бъркшир.

Мис Хорсфол размаха цигарата си:

— Скъпи мой, точността няма значение. Всичко от начало докрай е една романтична фантасмагория. Аз само понагласих фактите, поукрасих ги малко и хоп — готово.

— Това, което се опитвам да кажа е, че дори характерите на вашите герои не съответстват точно на своите прототипове.

Памела изцвили като кон.

— Разбира се, че не съответстват. А вие какво си мислите? Не се и съмнявам, че Ева Кейн е била малка кучка, а съвсем не невинна жертва! Що се отнася до тази Кортлънд — защо тя е страдала мълчаливо в продължение на осем години заради този садистичен перверзен тип? Защото той е бил червив с пари, а романтичният ѝ приятел е нямал и петак.

— А трагичното дете Лили Гамбъл?

— Само да ми падне, ще видите тогава дали ще ѝ позволя да ми размахва топори!

Поаро щракна с пръсти:

— Напуснали са страната. Отишли са в Новия Свят, в чужбина, за да започнат „нов живот“. И нищо не подсказва, че впоследствие те са се върнали отново тук, нали?

— Не, нищо — съгласи се мис Хорсфол. — А сега наистина трябва да бързам...

По-късно същата вечер Поаро позвъни на Спенс.

— Тъкмо се чудех какво става с вас, Поаро! Научихте ли нещо ново, каквото и да било?

— Проведох няколко разговора — мрачно отвърна Поаро.

— Е, и?

— Резултатът от тях е следният: жителите на Бродhini са много добри хора.

— Какво искате да кажете, мосю Поаро?

— Помислете сам, приятелю мой. „Много добри хора“. Имало е случаи, когато това е било мотив за убийство.

ГЛАВА IX

I

„Много добри хора“ — промърмори си Поаро, като зави при Кросуейс, близо до гарата.

От медна плочка на вратата ставаше ясно, че там живее доктор Рендъл.

Докторът беше весел мъжага на около четиридесет години. Той поздрави госта си с подчертано внимание.

— За нашето малко селце е чест да посрещне великия Еркюл Поаро.

— О, о! — Поаро беше поласкан. — Значи сте чували за мен?

— Разбира се, че съм чувал. Кой не е чувал за вас?!

Отговорът на тази реплика би бил опасен за самолюбието на Поаро. Той просто вежливо отвърна:

— Имам късмет, че ви заварих у дома.

Което, разбира се, не бе самата истина. Посещението на Поаро по това време беше резултат от съвсем точна преценка. Доктор Рендъл се усмихна и сърдечно продължи:

— Идвате тъкмо навреме. Трябва да съм в кабинета си след четвърт час. А сега с какво мога да ви помогна? Разкъсван съм от любопитство да разбера защо сте дошли в нашето селце. На почивка или сте на път да разкриете някое престъпление?

— Става въпрос за едно отминало убийство.

— Отминало ли? Не си спомням...

— Мисис МакГинти.

— Ах, да, разбира се, разбира се, бях забравил. Само не казвайте, че още се занимавате с това след толкова много време?

— Мога да ви доверя, че съм нает от защитата, за да събера нови доказателства, въз основата, на които присъдата да бъде обжалвана.

Доктор Рендъл остро попита:

— Но какви нови доказателства може да съберете?

— Това, уви, не съм в състояние да ви кажа.

— О, да, разбира се, моля да ме извините.

— Натъкнах се на някои неща, които, осмелявам се да кажа, са много любопитни. Много... как да кажа... те определено подтикват към размисъл. Дойдох при вас, доктор Рендъл, защото разбрах, че мисис МакГинти е работела от време навреме в дома ви.

— О, да, да. Тя беше... какво ще кажете да пийнем по една чашка? Шери? Уиски? Предпочитате шери ли? Аз също — той донесе две чаши и като седна, продължи: — Идваше веднъж седмично, за да помага при почистването на къщата. Имам много добра прислужница, чудесна, но що се отнася до медните предмети и особено до търкането на кухненския под, моята мисис Скот все се оплаква от болки в коленете. Мисис МакГинти си вършеше отлично работата.

— Мислите ли, че тя беше искрен човек?

— Искрен човек ли? Странен въпрос. Едва ли ще мога да ви кажа — просто няма откъде да зная. Според мен — като че ли да.

— Значи ако тя споделеше нещо с някого, според вас това би било истина?

Доктор Рендъл изглеждаше леко объркан.

— О, не бих искал да се задълбочавам чак толкова! Всъщност я познавах съвсем слабо. Мога да попитам мисис Скот — тя ще ви осведоми по-добре.

— Не, не. По-добре не го правете.

— Изостряте любопитството ми — призна си доктор Рендъл. — Какво е разправяла тя? Наклеветила ли е някого?

Поаро само поклати глава и каза:

— Разбирате ли, засега всичко трябва да се пази в тайна. Аз съм само в началото на разследването.

Доктор Рендъл отвърна доста сухо:

— Но трябва да побързате, нали?

— Прав сте. Разполагам с много малко време.

— Трябва да ви призная, че ме учудвате... Всички ние тук, в Бродхини, бяхме сигурни, че Бентли го е извършил. И дума не можеше да става за съмнение.

— Изглеждало е съвсем обикновено и скучно престъпление, крайно безинтересно. Това ли искате да кажете?

— Да, да. Вие го обобщихте точно.

— Познавате ли Джеймс Бентли?

— Идвал е при мен веднъж или два пъти като пациент. Притесняваше се за здравето си. Предполагам, че е бил доста разглезен от майка си. Това се случва твърде често. Имаме още един такъв случай в Бродхини.

— Така ли?

— Да. Мисис Апуърд. Съвсем е полудяла по сина си. Не го пуска да се отдели от полата ѝ. Той е умно момче — не толкова умно, колкото си мисли, между нас казано, но е определено надарен. Нашият Робин е изгряващ драматург.

— Отдавна ли живее семейство Апуърд по тези места?

— От три или четири години. Никой не се задържа задълго в Бродхини. Първоначално селището представлявало шепа къщи, разположени около Лонг Медоус. Доколкото разбрах, и вие сте отседнали там?

— Да — каза Поаро без въодушевление.

Доктор Рендъл изглеждаше развеселен.

— И това ми било квартира за гости, моля ви се — каза той. — Тази млада жена нищо не разбира от поддържане на истинска квартира за гости. През целия си съпружески живот е живяла в Индия, където рояк прислужници тичали вместо нея. Бас лоя, че ви липсва комфорт. Никой не отсяда там задълго. А що се отнася до горкия Самърхейс, той се опитва да придаде приятен вид на градината, като по цял ден подрязва храстите, но досега нищо не е постигнал. Добър човек е, но и хабер си няма от търговски подход, а в днешно време той е крайно нужен, ако искаш да оцелееш. Не си тръгвайте с убеждението, че лекувам болните. Аз само попълвам формуляри и подписвам документи. Обаче семейство Самърхейс са ми симпатични. Тя е очарователно създание и въпреки че Самърхейс има дяволски характер и е склонен да се влияе от настроението си, него също си го бива. Само ако познавахте стария полковник Самърхейс! Съвсем необуздан човек и горд като дявола.

— Бащата на майор Самърхейс ли?

— Да. Когато умря, старият не остави много пари, а освен това и тежкия данък наследство им дойде пряко силите, но те са решени да не напускат този дом. Човек се чуди дали да им се възхищава или да ги нарече глупци!

Той погледна към часовника си.

— Не бива да ви задържам — рече Поаро.

— Все още имам няколко минути. Освен това искам да ви запозная със съпругата си. Нямам представа къде е тя. Беше страшно заинтригувана, когато разбра, че сте тук. И двамата обичаме престъпленията. Четем много за тях.

— Криминология, художествена литература или неделните вестници? — попита Поаро с усмивка.

— И трите.

— Стигате ли дотам, че да четете *Санди Комет*?

— Какво би представлявала неделата без него? — засмя се Рендъл.

— Бяха публикували няколко интересни статии преди около пет месеца. Едната от тях разказваше за жени, които са били въвлечени в убийства и за трагедията на техния живот.

— Да, спомням си тази статия. Обаче в нея имаше доста глупости.

— Така ли мислите?

— Е, разбира се, за случая Крейг знам само от статията, но за един от другите — за Кортлънд например — мога да ви уверя, че тази жена не беше трагична жертва. Тя си беше порядъчно порочна. Твърдя го, защото един мой чичо беше посетил мъжа ѝ. Той положително не беше стока, но и тя не оставаше по-назад. Този глупак, мъжът ѝ, бил изцяло под нейно влияние и тя го подтикнала към убийството. След това той бил изпратен в затвора, а тя изчезнала. Станала богата вдовица и се омъжила за друг.

— *Санди Комет* не споменава това. Спомняте ли си за кого се е омъжила?

Рендъл поклати глава.

— Никога не съм чувал името му. Но някой ми каза, че тя доста добре се е наредила.

— Интересно къде ли са сега тези четири жени — размишляваше Поаро.

— Нищо чудно да съм видял някоя от тях на забава миналата седмица. Обзалагам се, че всички те и думичка не обелват за миналото си. Със сигурност няма да разпознаете нито една от тях по снимките им. Божичко, ама и тези от вестника бяха публикували едни снимки!

Стенният часовник удари и Поаро стана да си ходи.

— Не бива да ви задържам повече. Бяхте много любезен.

— Боя се, че не ви бях полезен. Аз съм човек, който не е в състояние да опише прислужницата си. Но почакайте за секунда, трябва да се запознаете със съпругата ми! Иначе тя никога не би ми простила.

Той въведе Поаро в коридора, като извика високо:

— Шийла, Шийла!

От горния етаж се чу слаб отговор.

— Слез долу! Имам нещо за теб.

Една слаба и бледа русокоса жена заслиза по стълбите.

— При нас е дошъл мосю Еркюл Поаро, Шийла. Какво ще кажеш за това?

— О! — Мисис Рендъл изглежда бе загубила ума и дума. Бледосините ѝ очи се втренчиха в Поаро с боязън.

— Мадам — каза Поаро, като се поклони по чуждестранен маниер.

— Чу се, че сте дошли тук — каза Шийла Рендъл. — Но не знаехме... — Тя се спря. Бледите ѝ очи бързо се прехвърлиха върху лицето на съпруга ѝ.

„Винаги се съобразява с него“ — помисли си Поаро.

Той измърмори няколко любезни фрази и се сбогува.

Остана с впечатлението, че доктор Рендъл е сърдечен, а мисис Рендъл — мълчалива и тревожна.

Значи това бяха семейство Рендъл, при които мисис МакГинти е ходела да работи всеки вторник сутрин.

II

Хънтърс Клоуз беше солидна сграда във викториански стил, до която се стигаше по дълга алея, обрасла в плевели. Първоначално не са я възприемали като голяма къща, но сега вече на нея се гледаше като на достатъчно просторна, за да не създава уют.

Поаро попита младата прислужница, която явно не беше тукашна, за мисис Уедърби.

Тя се втренчи в него и после отвърна:

— Аз не знае. Моля да влезе. Мис Хендерсън, да?

Тя го остави да чака в коридора. На езика на посредниците на недвижими имоти той беше „напълно обзаведен“. Имаше доста много предмети от различни части на света. Нищо не изглеждаше особено чисто и незапрашено.

След малко прислужницата чужденка отново се появи. Тя каза: „Моля да идва!“ и го поведе към малка леденостудена стая с голямо бюро. Върху камината стърчеше голяма и доста страховита кана за кафе с огромна вирната муцуна като клюн.

Вратата зад Поаро се отвори и едно момиче влезе в стаята.

— Майка ми е на легло. Мога ли да ви бъда полезна с нещо?

— Вие ли сте мис Уедърби?

— Хендерсън. Мистър Уедърби е вторият ми баща.

Тя беше обикновено момиче, около тридесетгодишна, едра и непохватна. Имаше наблюдателен поглед.

— Бих искал да науча нещо повече за мисис МакГинти, която преди време е работела при вас.

Тя впери поглед в него.

— Мисис МакГинти ли? Но тя е мъртва.

— Зная — отвърна вежливо Поаро, — но независимо от всичко, бих искал да науча нещо за нея.

— О, да не сте от застрахователна агенция?

— Не. Става въпрос за ново разследване.

— Ново разследване? Искате да кажете за смъртта ѝ?

— Нает съм от адвокатите на Джеймс Бентли да направя ново разследване от страна на защитата.

Като го гледаше все още втренчено, тя попита:

— Но нали той го е извършил?

— Съдебните заседатели решиха, че е той. Но, както е известно, те не са безгрешни.

— Значи наистина някой друг я е убил?

— Може би.

Тя рязко попита:

— Кой?

— Това е въпросът — тихо отвърна Поаро.

— Нищо не разбирам.

— Не разбирате ли? Но бихте могли да ми кажете нещо за мисис МакГинти, нали?

Тя отвърна доста неохотно:

— Предполагам... Какво искате да знаете?

— Ами... Да започнем с това — какво мислехте за нея?

— Нищо особено. Тя беше като всички останали.

— Приказлива или мълчалива? Любопитна или резервирана?

Весела или приветлива? Добра по душа или не чак толкова?

Мис Хендерсън размишляваше.

— Тя работеше добре, но и говореше много. Понякога говореше смешни неща... В действителност не ми беше особено симпатична.

Вратата се отвори и прислужничката чужденка каза:

— Мис Дирдри, ваша майка казва: „Моля да доведете!“

— Майка ми иска да заведе този джентълмен горе при нея?

— Да, моля, благодаря.

Дирдри Хендерсън погледна Поаро със съмнение.

— Ще дойдете ли да видите майка ми?

— Но разбира се.

Дирдри го поведе през коридора нагоре по стълбите. Тя неуместно подхвърли:

— Тези чужденци са толкова отегчителни.

Тъй като умът ѝ бе зает изцяло с проблемите на домакинството, а не с посетителя, Поаро не се обиди.

Той си мислеше, че Дирдри Хендерсън изглежда доста простовата млада жена. При това непохватна.

Стаята на горния етаж беше претъпкана с какво ли не. Това беше стая на жена, която бе пътувала много и която бе решила да има спомен от всяко място, където е била. Повечето от сувенирите очевидно бяха направени само за да радват окото — типични предмети за туристи. В стаята имаше твърде много дивани, маси и столове, твърде малко пространство за голямото количество мебели, а наред всичко това се намираше мисис Уедърби.

Макар че на пръв поглед тя изглеждаше дребна жена, смешно дребна в голямата стая, в действителност не беше чак толкова мъничка. Беше от типа „горкичката аз“, който се постига дори и при среден ръст.

Тя се беше разположила удобно върху едно от канапетата. Около нея имаше книги, някакво плетиво, чаша с портокалов сок и кутия с шоколад. Тя бързо каза:

— Трябва да ми простите, че не ставам, но докторът настоява да почивам през целия ден. А всички ми се карат, ако не изпълнявам това, което ми е препоръчано.

Поаро пое протегнатата ѝ ръка и се поклони с подходящите за случая думи.

Застанала зад него, Дирдри невъзмутимо изрече:

— Той иска да научи нещо повече за мисис МакГинти.

При тези думи нежната ръка, която пасивно се бе отпуснала в неговата, се стегна и това за миг му напомни ноктите на птица. Да, ръката ѝ не беше крехък дрезденски порцелан. Това бяха лапи на хищник. С лека усмивка мисис Уедърби каза:

— Не ставай смешна, мила Дирдри! Коя е мисис МакГинти?

— О, мамо, не помниш ли? Тя работеше при нас. Жената, която беше убита.

Мисис Уедърби затвори очи и потръпна.

— Замълчи, скъпа. Всичко беше толкова ужасно! Чувствах се напрегната седмици след това. Горката стара жена. Но беше толкова глупаво от нейна страна да държи парите си скрити под пода. Трябваше да ги вложи в банката. Разбира се, че си спомням всичко това — просто бях забравила името ѝ.

Дирдри флегматично повтори:

— Той иска да научи нещо повече за нея.

— Но, моля ви, седнете, мосю Поаро. Доста съм любопитна. Мисис Рендъл току-що позвъни и ми каза, че у тях бил един много известен детектив, както се изрази за вас. А след това, когато тази идиотка Фрида ми съобщи за посетителя, аз бях сигурна, че това трябва да сте вие и изпратих да ви повикат. Кажете ми сега какво всъщност ви интересува?

— Както дъщеря ви поясни, искам да науча нещо за мисис МакГинти. Работела е при вас, идвала е тук, доколкото разбирам, всяка сряда, а именно в сряда е била убита. Значи същия ден е била при вас, нали?

— Предполагам. Да. Мисля, че да. Не мога да ви кажа със сигурност. Беше много отдавна.

— Преди няколко месеца. А тя не ви ли спомена нещо този ден? Имам предвид нещо необичайно?

— Хора като нея винаги дърдорят много — каза мисис Уедърби с отвращение. — Всъщност човек не ги и слуша. Както и да е, тя не би могла да знае, че ще бъде ограбена и убита същата нощ, нали?

— За всяко следствие си има причина — каза Поаро.

Мисис Уедърби сбърчи чело.

— Не разбирам какво имате предвид.

— Може би и аз самият не знам все още. Когато човек върви през тъмен тунел, той се стреми към светлината... Получавате ли неделни вестници, мисис Уедърби?

Сините ѝ очи изведнъж се ококориха.

— О, да, разбира се. Получаваме *Обзървър* и *Санди Таймс*. Защо?

— Просто питах. Мисис МакГинти е получавала *Санди Комет* и *Нюз ъв дъ уърлд*.

Той направи пауза, но никой не се обади. Мисис Уедърби въздъхна, притвори очи и каза:

— Всичко беше толкова потискащо. И този ужасен неин наемател! Не мисля, че е бил съвсем в ред. Очевидно е бил доста образован, а това още повече влошава нещата, нали?

— Нима?

— Да, поне аз мисля така. Толкова брутално престъпление, извършено с брадвичка за месо. Уф!

— Полицията така и не е намерила оръжието — каза Поаро.

— Предполагам, че го е захвърлил в някое езеро или нещо от този род.

— Те преровиха всички езера — намеси се Дирдри. — Сама ги видях.

— Скъпа — въздъхна майка ѝ, — не ми разказвай тези отвратителни неща. Знаеш колко много мразя такива гадости! Става ми лошо.

Момичето яростно се нахвърли срещу Поаро.

— Спрете да я разпитвате — каза тя. — Не ѝ се отразява добре. Тя е ужасно чувствителна. Дори не чете детективски романи.

— Моите извинения — отвърна Поаро и се изправи на крака. — Имам едно-единствено съображение. Един човек ще бъде обесен след три седмици. Ако той не е извършил престъплението...

Мисис Уедърби се подпря на лакът. Гласът ѝ беше писклив.

— Но, разбира се, че той е убиецът — изписка тя. — Разбира се, че е той!

Поаро поклати глава.

— Не съм убеден.

Той бързо напусна стаята. Докато слизаше по стълбите, момичето се втурна след него. Тя го застигна в коридора.

— Какво искате да кажете? — попита тя.

— Това, което казах, мадмоазел.

— Да, но... — тя се спря.

Поаро нищо не отвърна. Дирдри Хендерсън бавно изрече:

— Вие разстроихте майка ми. Тя ненавижда такива неща — грабежи, убийства и насилия.

— В такъв случай за нея убийството на мисис МакГинти, която е работела при вас, е било голям шок.

— О, да. Да, разбира се, че беше.

— Майка ви се е терзала, нали?

— Не искаше и да чуе за случая... Ние... Аз... Ние се опитахме да... да й спестим някои неща. Цялото това зверство.

— Ами войната?

— Слава богу, наоколо нямаше никакви бомбардировки. Разбира се, не можех да излизам от къщи. Майка ми имаше нужда от мен. И после прислужниците. Естествено, майка ми никога не е вършила домакинска работа — тя не е достатъчно силна за това. Беше ужасно трудно да намерим каквато и да било прислуга. Ето защо мисис МакГинти беше истинска находка за нас. Оттогава тя започна да идва вкъщи. Отлично изпълняваше задълженията си. Но, разбира се, нищо вече не е като преди.

— Това не ви ли харесва, мадмоазел?

— На мен ли? О, не, защо да не ми харесва? — тя изглеждаше учудена. — Но за майка ми е различно. Тя живее доста много с миналото.

— Някои хора го правят — отвърна Поаро. Зрителната му памет отново го върна в стаята, където беше преди малко. Едното чекмедже на бюрото беше наполовина издърпано. То беше пълно с всякакви джунджурии: копринена възглавничка за игли, счупено ветрило, сребърна каничка за кафе, някои стари списания. Чекмеджето беше прекалено пълно, за да може да се затвори. Поаро каза тихо: — Хората

пазят разни неща, спомени от минали дни, като например програма от театрално представление, ветрила, снимки на стари приятели, дори менюта от ресторанти, защото като гледат тези предмети, старите спомени оживяват.

— Навярно е така — каза Дирдри. — Самата аз не съм такава. Никога не пазя нищо.

— Вие гледате напред, а не назад, нали?

Дирдри бавно отвърна:

— Не зная дали гледам към нещо... Искам да кажа, че настоящето ми е напълно достатъчно. Не е ли така?

Входната врата се отвори и висок, слаб, възрастен мъж влезе в коридора. Като видя Поаро, той застина.

Той хвърли поглед на Дирдри и веждите му въпросително се повдигнаха.

— Това е вторият ми баща — каза Дирдри. — А вашето име?

— Аз съм Поаро. Еркюл Поаро — отвърна Поаро с присъщия си смутен вид на човек, произнесъл кралско звание.

Мистър Уедърби не изглеждаше впечатлен. Той само каза „А!“ и се обърна да закачи палтото си.

Дирдри проговори:

— Мистър Поаро е дошъл да разпитва за мисис МакГинти.

Мистър Уедърби остана за секунда неподвижен, след което окачи палтото си на закачалката.

— Много интересно — каза той. — Тя беше убита преди няколко месеца и въпреки че работеше при нас, нямаме никаква информация за нея или семейството ѝ. Ако имахме такава, щяхме да я предоставим на полицията.

С тези думи мистър Уедърби показва, че разговорът е приключил. Той погледна часовника си.

— Предполагам, че обедът ще бъде сервиран след четвърт час.

— Страхувам се, че днес той доста ще закъснее.

Веждите на мистър Уедърби отново се повдигнаха.

— Наистина ли? Защо, ако смея да попитам?

— Фрида беше много заета.

— Скъпа Дирдри, мразя да ти напомням, но задачата да се води домакинството е изцяло твоя. Бих приветствал една по-голяма точност!

Поаро отвори входната врата и излезе. Той погледна през рамо.

В погледа на мистър Уедърби към заварената му дъщеря се таеше студена неприязън. А в очите му, когато срещнаха погледа на Поаро, проблесна искрица, много наподобяваща омраза.

ГЛАВА X

Поаро реши първо да обядва, а след това да направи третото си посещение. Обедът му се състоеше от недоварена говежда супа, водни картофи и това, което Морийн оптимистично наричаше палачинки. Те бяха доста особени на вкус.

Поаро бавно се заизкачва по хълма. След малко от дясната му страна щеше да се появи имението, наречено Лабърнъмс: две къщи, слети в една, и променени според съвременния вкус. Тук живееха мисис Апуърд и многообещаващият млад драматург Робин Апуърд.

Поаро се спря за момент пред портата, за да приглади мустаците си. Докато бе зает с това си занимание, една кола бавно се спусна надолу по хълма и огризка от ябълка, запратена със сила, го удари по бузата.

Сепнат, Поаро гневно извика.

Колата спря и една глава се показва през прозореца.

— Съжалявам. Ударих ли ви?

Поаро се спря по средата на отговора, който напираше на устните му. Той съзря благородно лице, едро чело, сплъстени кичури сива коса и нещо проблесна в паметта му. Огриската от ябълка също помогна спомените му да изплуват.

— Но, разбира се — възкликна Поаро. — Мисис Оливър.

Наистина това беше известната писателка на детективски романи.

С възгласа „Ами, да, мосю Поаро!“ писателката се опита да се измъкне от колата. Колата бе малка, а мисис Оливър беше едра жена. Поаро се втурна да ѝ помогне. Като мърмореше извинително „Все още съм изтръпнала от дългото шофиране“ мисис Оливър внезапно изскочи на пътя като тапа от шампанско.

С нея от колата изпадаха огромни количества ябълки и весело се затъркаляха надолу по хълма.

— Торбата се скъса — обясни мисис Оливър.

Тя изтупа от деколтето си няколко недоядени парченца ябълка, а след това самата се отърси като голямо нюфаундленско куче. Последната ябълка, скрита в гънките на тялото ѝ, се присъедини към своите братя и сестри.

— Жалко, че торбата се изсипа — каза мисис Оливър.

— Бяха от любимия ми сорт. Предполагам, че ще се намерят ябълки по тези места. Или може би не? Може би ги изнасят за някъде? Всичко е толкова странно в днешно време. Е, а вие как сте, мосю Поаро? Не живеете тук, нали? Не, сигурна съм, че не живеете тук! В такъв случай причината е някакво убийство. Надявам се, че не е убита моята домакиня.

— Коя е вашата домакиня?

— Ей там — каза мисис Оливър, поклащайки с глава.

— Стига това да е домът Лабърнъмс, който се намира на половината път надолу по хълма, от лявата страна, след като минете църквата. Да, това трябва да е. А дамата какво представлява като човек?

— Вие не я ли познавате?

— Не, идвам тук по работа, така да се каже. Една моя книга ще бъде драматизирана от Робин Апуърд. Вероятно, ще трябва да поработим заедно върху нея.

— Моите поздравления, мадам.

— О, нещата въобще не стоят така, както вие си мислите — отвърна мисис Оливър. — Засега общата ни работа е чиста агония. Не знам защо изобщо се съгласих с цялата тази авантюра. Книгите ми носят достатъчно пари — тоест кръвопийците от данъчното взимат повечето от тях и колкото повече изкарвам, те толкова повече взимат. Така че аз самата не се напъвам особено. Но вие нямате представа какъв кошмар е да виждаш героите си променени, да ги карат да говорят неща, които те никога не биха казали, да вършат неща, които никога не биха правили. И ако протестираш, твърдят, че това е „добър театър“. Само за това мисли Робин Апуърд. Всички казват, че е много умен. Ако е толкова умен, тогава не разбирам защо не напише някоя собствена пиеса и не остави моя нещастен финландец на мира! Той дори вече не е и финландец. Сега е участник в норвежкото съпротивително движение! — тя прекара пръсти през косата си. — Къде дянах шапката си?

Поаро погледна в колата.

— Според мен, мадам, вие сте седели върху нея.

— Да, така изглежда — съгласи се мисис Оливър, като оглеждаше това, което някога е било шапка. — Е — продължи тя бодро, — и без това никога не съм я харесвала особено. Но си мислех, че мога да ходя с нея на църква в неделя. Макар архиепископът да казва, че човек няма нужда от шапка, все пак мисля, че по-старомодните духовници очакват главите ни да са покрити с нещо. Но я ми разкажете за вашето убийство или каквото е там. А помните ли нашето убийство?

— Даже много добре.

— Беше доста забавно, нали? Нямам предвид самото убийство, то изобщо не ми хареса. Но после — да. Кой е убит този път?

— Не толкова колоритна личност, колкото беше мистър Шейтана. Става дума за възрастна прислужница, ограбена и убита преди пет месеца. Може и да сте чели нещо за този случай — името ѝ беше мисис МакГинти. Млад мъж беше обвинен и осъден на смърт...

— А той не го е извършил, така ли? Вие знаете кой е убиецът и ще го докажете — бързо отвърна мисис Оливър. — Чудесно!

— Много бързате — каза Поаро с въздишка. — Все още не зная кой е извършителят, а оттам нататък пътят за доказване е дълъг.

— Вие мъжете сте толкова мудни — каза неодобрително мисис Оливър. — Скоро ще ви съобщя кой го е направил. Някой тукашен човек, нали? Дайте ми ден или два, за да се огледам, и ще ви посоча убиеца. Женска интуиция — ето, от това имате нужда. Бях права за случая с Шейтана, нали?

Поаро галантно забрави да припомни на мисис Оливър бързата промяна на мнението ѝ по случая.

— Ох, мъже, мъже... — снисходително изрече мисис Оливър. — Ако начело на Скотланд Ярд беше жена...

Тази изтъркана тема увисна във въздуха, тъй като един глас им извика откъм вратата на къщата.

— Здравейте — каза гласът, приятен висок тенор. — Това мисис Оливър ли е?

— Ето ме — обади се мисис Оливър и промърмори към Поаро: — Не се тревожете, ще бъда много дискретна.

— Не, не, мадам! Не искам да бъдете дискретна. Тъкмо обратното.

Робин Апуърд се зададе по пътеката и излезе през портата. Той беше гологлав и носеше стари сиви панталони и оръфано зимно палто. Но като цяло изглеждаше добре.

— Ариадни, скъпа! — възкликна той и горещо я прегърна.

Той отстъпи с ръце върху раменете ѝ.

— Мила моя, хрумна ми страхотна идея за второто действие.

— Наистина ли? — попита мисис Оливър без особен ентусиазъм.

— Това е мосю Еркюл Поаро.

— Чудесно — каза Робин. — Носите ли някакъв багаж?

— Да, отзад е.

Робин взе няколко куфара.

— Толкова е досадно, че нямаме прислуга! Единствено старата Джанет, която трябва непрекъснато да щадим. Страшно неприятно, не мислите ли? Колко тежки са куфарите ви! Да не би да носите бомби в тях?

Той се заклати по пътеката, провиквайки се през рамо:

— Влезте и пийнете нещо!

— Той има предвид вас — каза мисис Оливър, като взимаше чантата си, една книга и чифт стари обувки от предната седалка. — Наистина ли искате да бъда недискретна?

— Колкото сте по-недискретна, толкова по-добре.

— На ваше място не бих постъпила така — каза мисис Оливър.

— Но това си е ваше убийство. Ще помогна с каквото мога.

Робин отново се появи на входната врата.

— Влизайте, влизайте — провикна се той. — За колата ще се погрижим по-късно. Мадре умира да се запознае с вас.

Мисис Оливър тръгна по пътеката и Еркюл Поаро я последва.

Вътрешното обзавеждане на Лабърнъмс беше разкошно. Поаро предположи, че са пръснати много пари за него, но резултатът беше скъпа и очарователна простота. Всяко парче дърво в къщата беше от истински дъб.

Седнала в инвалидна количка до камината във всекидневната, мисис Апуърд поздрави гостите с усмивка. Тя изглеждаше енергична жена на около шестдесет години с метално сива коса и решителна брадичка.

— Очарована съм да се запозная с вас, мисис Оливър — каза тя. — Предполагам, че мразите хората да говорят за вашите книги, но те винаги са били огромна утеха за мен. И особено откакто съм инвалид.

— Много мило от ваша страна — каза мисис Оливър, която изглеждаше притеснена и кършеше ръце като ученичка. — Това е мосю Поаро, мой стар приятел. Съвсем случайно се срещнахме отвън, фактически аз го ударих с ябълка по главата. Като Вилхелм Тел. Само че в този случай аз стрелях с ябълка.

— Приятно ми е, мосю Поаро. Робин!

— Да, Мадре?

— Предложи на гостите напитки. Къде са цигарите?

— На онази маса.

Мисис Апуърд попита:

— И вие ли сте писател, мосю Поаро?

— О, не — каза мисис Оливър. — Той е детектив. Нали знаете, като Шерлок Холмс. Дошъл е тук, за да разгадае едно убийство.

Чу се звук от счупена чаша. Мисис Апуърд остро каза:

— Робин, бъди внимателен. — После се обърна към Поаро: — Това е много интригуващо, мосю Поаро.

— Значи Морийн Самърхейс беше права — възкликна Робин. — Тя ми разказа някаква дълга история за това какво е да имаш детектив в къщата си. Според нея било страшно забавно. Всъщност работата, за която сте дошли, е доста сериозна, нали?

— Разбира се, че е сериозна — намеси се мисис Оливър. — Пред вас стои истински детектив.

— Но кой е бил убит? Или става дума за току-що изровен труп и всичко се пази в пълна тайна?

— Не се пази в тайна — каза Поаро. — Убийството... е, вие знаете вече за него.

— Мисис Мак... как ѝ беше името, прислужница, убита миналата есен — каза мисис Оливър.

— О — гласът на Робин Апуърд прозвуча разочаровано. — Мислех, че този случай е приключен.

— Не, не е приключен — каза мисис Оливър. — Арестували са не този, когото трябва, и той ще бъде обесен, ако мосю Поаро не открие истинския убиец навреме. Всичко е толкова вълнуващо!

Робин приготви напитките.

— Уайт Лейди за теб, Мадре.

— Благодаря ти, момчето ми!

Поаро леко се намръщи. Робин поднесе чаши на мисис Оливър и на него.

— Е, добре — каза Робин. — Да пием за престъплението! — Той отпи от чашата си. — Едно време тази жена работеше тук.

— Мисис МакГинти ли? — попита мисис Оливър.

— Да, нали, Мадре?

— Когато казвам, че е работила тук, имам предвид, че е идвала веднъж седмично.

— Но понякога и през ден.

— Що за човек беше тя? — попита мисис Оливър.

— Страшно респектираща — каза Робин — и маниакално чиста. Тя притежаваше ужасния навик да почиства всичко и да подрежда нещата в чекмеджетата така, че просто да не можеш да откриеш кое къде се намира.

Мисис Апуърд каза с леко мрачен хумор:

— Ако няма някой като нея, който да почисти веднъж седмично, скоро няма да можеш да се движиш в тази малка къща.

— Зная, Мадре, зная. Но ако нещата не си стоят там, където аз ги слагам, просто не мога да работя. Всичките ми бележки се разбъркват.

— Досадно е да си така безпомощен като мен — каза мисис Апуърд. — Имаме предана стара прислужница. Но това, с което може да се справи тя, е едно просто готвене.

— Какво ѝ е? — попита мисис Оливър. — Да не страда от артрит?

— Нещо такова. Боя се, че скоро ще трябва да си намеря постоянна болногледачка. Толкова е досадно! Обичам да бъда независима.

— Моля те, не се натоварвай с такива мисли — каза Робин.

Той я потупа по рамото.

Внезапно тя му се усмихна с нежност.

— Робин е добър към мен, както дъщеря към майка си — каза тя. — Той прави всичко. Мисли за всичко. Никой не би могъл да бъде по-грижовен.

Те се усмихнаха един на друг.

Еркюл Поаро се изправи.

— Уви — каза той. — Време е да вървя. Трябва да направя още едно посещение и след това да хвана влака. Мадам, благодаря за гостоприемството. Мистър Апуърд, желая ви успех в работата.

— И на вас с вашето убийство — каза мисис Оливър.

— Това истина ли е, мосю Поаро — попита Робин Апуърд, — или е някаква ужасна шега?

— Никаква шега — каза мисис Оливър. — Много е сериозно. Мосю Поаро не иска да ми каже кой е убиецът, но той със сигурност го знае!

— Не, не, мадам — протестът на Поаро бе подчертано неубедителен. — Казах ви, че засега не зная нищо.

— Това го казвате вие, но аз мисля, че всъщност той ви е известен. Вие сте ужасно потаен, не е ли така?

Мисис Апуърд остро попита:

— Наистина ли всичко това е вярно? Не е ли шега?

— Не е шега, мадам — отвърна Поаро.

Той се поклони и си тръгна.

Като слизаше по пътеката, дочу ясения тенор на Робин Апуърд.

— Но, Ариадни, скъпа — казваше той, — всичко е много добре, но без тези мустаци, моля ви! Как може човек да го възприеме сериозно? Наистина ли смятате, че той е добър?

Поаро вътрешно се засмя. Добър ли? Господи!

Тъкмо когато се канеше да прекоси тясното платно на пътя, той трябваше да отскочи назад и то в последния момент. Колата на семейство Самърхейс, подскачайки и клатушкайки се, профуча край него. На волана беше Самърхейс.

— Извинете — провикна се той. — Трябва да хвана влака. — От далечината слабо долетя: — Ковънт Гардън...

Поаро също възнамеряваше да вземе влак — местния влак до Килчестър, където си беше уредил среща със Спенс.

Преди да го хване, той имаше време само за още едно посещение.

Изкачи се на върха на хълма и пое по добре поддържано шосе, водещо към модерна къща от бетон с квадратен покрив и много прозорци. Това бе домът на мистър и мисис Карпентър. Гай Карпентър беше един от собствениците на големите заводи Карпентър —

богаташ, който отскоро се занимаваше с политика. Той и жена му се бяха оженили неотдавна.

Входната врата на семейство Карпентър не беше отворена нито от прислужница чужденка, нито от предана старица. Вместо това вратата отвори невъзмутим прислужник и с явна погнуса допусна Еркюл Поаро до прага на дома. Според него Еркюл Поаро беше от онези посетители, които би трябвало да стоят отвън. Явно той си мислеше, че Еркюл Поаро е дошъл да продава нещо.

— Мистър и мисис Карпентър не са вкъщи.

— Мога ли да ги почакам?

— Не зная кога ще се приберат.

Прислужникът затвори вратата.

Поаро не тръгна обратно по алеята. Вместо това зави зад ъгъла на къщата и почти се сблъска с висока млада жена в палто от норки.

— Хей — извика тя, — какво, по дяволите, правите тук?

Поаро вежливо повдигна шапката си.

— Надявах се — каза той, — че бих могъл да разговарям с мистър или мисис Карпентър. Имам ли удоволствието да се запозная с мисис Карпентър?

— Да, аз съм мисис Карпентър.

Тя говореше грубо, но по държанието ѝ личеше, че се е поуспокоила.

— Казвам се Еркюл Поаро.

Нищо не последва. Не само, че това велико и единствено име ѝ беше непознато, но тя дори не можа да го разпознае като най-новия гост на Морийн Самърхейс. Значи местните клюки не стигаха дотук. Дребна подробност, но все пак може би от значение.

— Да?

— Бих искал да разговарям с мистър или мисис Карпентър, но вие, мадам, ще ми помогнете много, защото въпросите, които искам да ви задам, се отнасят до домакинството.

— Имаме си прахосмукачка — каза подозрително мисис Карпентър.

Поаро се разсмя.

— Не, не ме разбрахте. Ще ви задам само няколко въпроса за домакинството.

— О, имате предвид някоя анкета за домакинство ли? Честно казано, мисля, че е съвсем глупаво... — тя се спря наред думата. — Може би е по-добре да влезем вътре!

Поаро слабо се усмихна. Тя току-що се бе въздържала да не изругае. Тъй като съпругът ѝ активно участваше в политическия живот, от нея се изискваше предпазливост в изказванията по правителствените програми.

Тя поведе Поаро през коридора към обширна стая, която гледаше към грижливо поддържана градина. Стаята изглеждаше като нова — с голямо канапе, два махагонови стола, три или четири стола, копия в стил осемнадесети век, едно бюро и писалище. Не бяха скъпени средства, най-добрите фирми бяха работили върху обзавеждането, но нямаше и следа от проява на индивидуален вкус.

„Какво ли бе проявила тази съпруга? — мислеше си Поаро. — Безразличие или внимание?“

Когато тя се обърна, той я изгледа изпитателно. Тя изглеждаше добре, бе облечена в скъпи дрехи, с платинено руса коса и внимателно нанесен грим. Но нейните големи и ясносини гледаха студено, сякаш бяха от стъкло.

Вече по-любезно, но с едва прикрито отегчение, тя каза:

— Моля, седнете!

Поаро се настани и рече:

— Благодаря за вниманието, мадам. Въпросите, които бих искал да ви задам, са свързани с мисис МакГинти, която почина, тоест, беше убита миналия ноември.

— Мисис МакГинти ли? Какво искате да кажете?

Тя втренчи поглед в него. Очите ѝ бяха сурови и подозрителни.

— Спомняте ли си мисис МакГинти?

— Не, не я помня. Не зная нищо за нея.

— А помните ли убийството ѝ? Или тук убийствата са толкова често явление, че дори не ги забелязвате?

— О, убийството ли? Да, разбира се! Бях забравила името на старата жена.

— Въпреки че тя е работила при вас?

— Тя не е работила тук, поне откакто аз живея в този дом. Мистър Карпентър и аз се оженихме само преди три месеца.

— Но тя наистина е работила тук! Мисля, че е идвала всеки петък сутрин. Тогава вие сте били мисис Селкърк и сте живеели в Роуз Котидж.

Тя каза кисело:

— Щом знаете толкова много, тогава не виждам защо ми задавате тези въпроси! И все пак, за какво е всичко това?

— Извършвам разследване върху обстоятелствата около убийството.

— Защо? За какво, за бога? Защо сте дошли при мен?

— Може би знаете нещо, което би ми било от полза?

— Нищо не зная. От къде на къде трябва да зная каквото и да било! Тя беше само една глупава стара прислужница. Държала парите си под една дъска на пода, някой я е ограбил и убил заради тях. Всичко беше толкова отвратително. Направо зверско! Като това, което четете в неделните вестници.

Поаро веднага пое по тази следа.

— Като неделната преса, да, като *Санди Комет*. Може би четете *Санди Комет*?

Тя скочи и, залитайки, тръгна към отворените френски прозорци. Пристъпваше толкова несигурно, че успя да се удари в рамката на прозореца. Това напомни на Поаро за красива голяма пеперуда, която като сляпа пърха срещу светлината на лампата.

Тя се провикна:

— Гай! Гай!

Един мъжки глас се обади от далечината.

— Да, Ив?

— Ела бързо!

Появи се висок мъж на колко тридесет и пет години. Той ускори крачка и се приближи откъм терасата. Ив Карпентър яростно изрече:

— Дошъл е някакъв човек — чужденец. Задава ми какви ли не въпроси за онова ужасно убийство миналата година. Старата прислужница. Помниш ли? Мразя тези неща. Знаеш, че е така.

Гай Карпентър се начумери и влезе в стаята през френския прозорец. Той имаше дълго като на кон лице, беше блед и с вид на доста повърхностна личност. Държанието му беше надутото.

Еркул Поаро го намери твърде непривлекателен.

— Мога ли да попитам защо е всичко това? — попита Карпентър. — На жена ми ли досаждате?

Еркюл Поаро разпери ръце.

— Последното нещо, което бих желал, е да досаждам на толкова очарователна дама. Само се надявах, че тя може да помогне на разследването, което водя, като ми разкаже за починалата жена, работила някога при вас.

— Но какви са тези разследвания?

— Да, попитай го за това — подтикна го жена му.

— Събират се нови доказателства около смъртта на мисис МакГинти.

— Глупости! Случаят е приключен.

— Не, не е. Допусната е грешка. Случаят все още не е приключен.

— Събиране на нови доказателства ли казвате? — Гай Карпентър се намръщи и скептично попита. — От полицията ли? Глупости, та вие нямате нищо общо с полицията!

— Прав сте. Работя самостоятелно.

— Тогава е от пресата — намеси се Ив Карпентър. — От някой ужасен неделен вестник. Той така каза.

Сянка на предпазливост се появи в очите на Гай Карпентър. Той не искаше да влиза в конфликт с пресата. Вече по-любезно, Гай поясни:

— Жена ми е много чувствителна. Убийства и други подобни неща я разстройват. Сигурен съм, че не е необходимо да я притеснявате. Тя бегло познаваше тази жена.

Ив яростно се намеси:

— Тя беше само една глупава стара прислужница! Вече му казах това. — И допълни: — Освен това беше ужасна лъжкиня.

— А, това е интригуващо. — Поаро обърна оживен поглед от Гай към Ив Карпентър. — Значи е лъжела? Това може да ни наведе на много ценна следа.

— Не виждам как — мрачно отвърна Ив.

— Установяване на мотива за убийство — каза Поаро. — Това е линията, която следвам.

— Отмъкнаха й парите — остро заяви Карпентър. — Това беше мотивът за престъплението.

— А! — тихо възкликна Поаро. — Дали наистина това е бил мотивът?

Той се изпъчи като актьор, който току-що е казал ключова реплика.

— Съжалявам, ако съм причинил някакво неудобство на мадам — каза учтиво той. — Неща от този род са винаги доста неприятни.

— Цялата работа беше крайно неприятна — побърза да отговори Карпентър. — Естествено жена ми не обича да ѝ напомнят за това. Съжалявам, че не можем да ви бъдем полезни с някаква информация.

— О, напротив.

— Моля?

Поаро каза тихо:

— *Мисис МакГинти лъжела* — това е ценен факт. Какви лъжи по-точно ви е казвала, мадам?

Той учтиво изчака Ив Карпентър да заговори. Най-сетне тя отвърна:

— О, нищо особено. Искам да кажа — не си спомням.

Съзнавайки, че и двамата мъже гледат с очакване към нея, тя добави:

— Разни глупости — за този или онзи. Неща, които не могат да бъдат верни.

Настъпи мълчание и след това Поаро каза:

— Разбирам, имала е остър език.

Ив Карпентър направи рязко движение.

— О, не. Нямах предвид чак това! Тя беше просто една клюкарка, това е всичко.

— Просто една клюкарка — повтори тихо Поаро, след което се сбогува.

Гай Карпентър го изпрати в коридора.

— Този ваш вестник, този неделен вестник, кой беше той?

— Вестникът, който споменах на мадам — внимателно отвърна Поаро, — беше *Санди Комет*.

Той направи пауза. Гай Карпентър замислено повтори:

— *Санди Комет* ли? Страхувам се, че не ми говори нищо.

— Понякога публикува интересни статии и интересни илюстрации...

Преди паузата да стане твърде голяма, той се поклони и бързо каза:

— *Au revoir*, мистър Карпентър. Съжалявам, ако съм ви обезпокоил.

След като мина през градината, той погледна назад към дома.

„Чудно — каза си той. — Да, наистина чудно защо...“

ГЛАВА XI

Полицейският началник Спенс седна срещу Еркюл Поаро и въздъхна:

— Не твърдя, че нищо не сте направили, мосю Поаро — бавно каза той. — Лично аз смятам, че сте свършили работа. Но малко. Страшно малко!

Поаро кимна.

— Сами по себе си сведенията, които получих, не са достатъчни. Трябват още.

— Сержантът или аз трябваше да обърнем внимание на този вестник.

— Не, не, не можете да вините себе си. Престъплението беше толкова очевидно! Грабеж с насилие. Цялата стая претършувана, а парите липсват. Защо точно парче вестник е трябвало да се окаже от значение за следствието?

Спенс упорито повтори:

— Длъжен бях да се сетя за това. И шишенцето с мастило...

— Научих за него съвсем случайно.

— И все пак то ви е накарало да се размислите — защо?

— Само след тази случайна фраза, че мисис МакГинти е искала да пише писмо. Ние с вас, Спенс, пишем толкова много писма! За нас това е ежедневие.

Полицейският началник въздъхна. После той постави четири фотографии на масата.

— Това са снимките, които ме помолихте да открия. Оригиналните снимки, публикувани от *Санди Комет*. Във всеки случай те са малко по-ясни от репродукциите. Но давам ви честната си дума, няма какво толкова да търсим в тях. Стари, избледнели, а прическите на жените променят целия им външен вид. Няма нищо определено в тях, на което бихме могли да се спрем. Като щръкнали уши, например, или особен профил. Тази клоширана шапка например, смешната фризура и розите! Никакъв шанс!

— Ще се съгласите ли с мен, че можем да изключим Вера Блейк?

— Мисля, че да. Ако Вера Блейк е била в Бродhini, всички биха го разбрали. Изглежда, че да разказва тъжната история на живота си е било неин специалитет.

— Какво можете да ми разкажете за другите?

— Научих, каквото можах. Ева Кейн напуснала страната, след като Крейг бил осъден. Мога да ви кажа името, което е приела. Хоуп^[1] — доста символично, нали?

Поаро промърмори:

— Да, да. Романтично. „Красивата Ивлин Хоуп е мъртва“. Принадлежи на един ваш поет. Сигурно се е сетила оттам. Впрочем името й наистина ли е било Ивлин?

— Мисля, че да. Но тя бе известна като Ева. И сега, след като сме на тази тема, мосю Поаро, мнението на полицията за Ева Кейн съвсем не съвпада с това на статията в *Санди Комет*. Дори е противоположно.

Поаро се усмихна.

— Това, което полицията предполага, не е доказателство, но обикновено е добра следа. Какво мисли полицията за Ева Кейн?

— Че тя в никакъв случай не е била невинна жертва, както читателите си я представят. Аз бях доста млад по онова време и си спомням как моят предишен шеф и инспектор Трейл, на когото беше възложен случаят, оживено дискутираха. Трейл вярваше (имайте предвид, че липсваха всякакви доказателства), че чудесната идея за отстраняването на мисис Крейг е принадлежала на Ева Кейн. И че тя не само е измислила това, но го е и извършила. Един ден Крейг се завръща вкъщи и вижда, че приятелката му е действала по съкратената процедура. Предполагам Ева Кейн е очаквала смъртта да мине за естествена. Но Крейг бил по-съобразителен, затова изхвърлил нарязаното тяло в мазето и изготвил план за това как мисис Крейг умира в чужбина. После, когато всичко излязло на бял свят, той настървено твърдял, че го е извършил съвсем сам, и че Ева Кейн не знаела нищо. И така — Спенс вдигна рамена, — никой не можел да докаже обратното. Отровата била в къщата. И двамата са могли да я използват. Красивата Ева Кейн невинно потръпвала от ужас. Тя била скалпила историята много добре. Тази хитра малка актриса. Инспектор Трейл имал подозрения, но върху тях не можело да се гради

обвинение. Разказвам ви нещата така, както ги научих, мосю Поаро, ала това не са доказателства.

— Но пък подсказват възможността, че една, поне една от „тези трагични жени“ е представлявала нещо повече — че е била убиец, и ако има достатъчно силна подбуда, би могла да убие отново... А сега да преминем към следващата — Джанис Кортлънд. Какво можете да ми кажете за нея?

— Поразрових се из досиетата и намерих доста противни неща. След като обесиха Едит Томпсън, положително е трябвало да изпратят на бесилото и Джанис Кортлънд. Те с мъжа си били много неприятна двойка, а тя така подработила онзи младеж, че той бил изцяло в ръцете ѝ. Но през цялото време, държа да отбележа, на заден план е стоял някакъв богаташ и тя искала да премахне съпруга си, за да се омъжи за него.

— А омъжила ли се е?

Спенс поклати глава.

— Нямам никаква представа.

— Тя заминала за чужбина, а след това?

Спенс вдигна рамене.

— Била е свободна. Не била обвинена в нищо. Дали се е омъжила и какво е станало с нея, не ми е известно.

— Значи човек може да я срещне на някоя забава — каза Поаро, като си мислеше за забележката на доктор Рендъл.

— Точно така.

Поаро прехвърли погледа си на последната снимка.

— А детето Лили Гамбъл?

— Била твърде малка, за да бъде обвинена в убийство. Изпратили я в поправително училище, където поведението ѝ било добро. Изучила стенография и машинопис и ѝ дали работа на изпитателен срок. Справила се добре. За последен път се чуло за нея в Ирландия. Мисля, че можем да я задраскаме от заподозрените, мосю Поаро, също както направихме с Вера Блейк. В края на краищата, тя е водела благопристоен живот, а хората са склонни да простят на едно дванадесетгодишно дете за нещо, което е извършило в пристъп на гняв. Какво ще кажете, да я зачеркнем ли?

— Бих го направил — каза Поаро, — ако не беше брадвата. Не можете да отречете, че Лили Гамбъл е използвала брадва, за да убие

леля си и че незнайният убиец на мисис МакГинти също е използвал нещо, което е било подобно на брадва.

— Може би имате право. А сега, мосю Поаро, нека разгледаме ситуацията, която засяга лично вас. Радвам се да чуя, че никой не се е опитал да ви убие.

— Н-н-н-е — каза Поаро след моментно колебание.

— Бих искал да ви кажа, че веднъж или дважд се подведох по вас. Какви са впечатленията ви от жителите на Бродхини?

Поаро разгърна бележника си.

— Ако Ева Кейн е все още жива, то тя би била към шестдесетте. Дъщеря ѝ, за чийто живот *Санди Комет* рисува такава трогателна картина, би била на около тридесет. Лили Гамбъл също би била на толкова. Джанис Кортлънд, вероятно, е на около петдесет.

Спенс кимна в съгласие.

— Значи стигаме до жителите на Бродхини, като специално спираме на тези, за които е работила мисис МакГинти.

— Точно така.

— Ситуацията се усложнява от факта, че мисис МакГинти понякога е вършила тук-там по нещо извънредно, но засега ще приемем, че тя навярно е видяла нещо, вероятно снимка, в някоя от „редовните“ къщи, които е почиствала.

— Дадено.

— Що се отнася до възрастта, тя ни предоставя няколко варианта. Първо — семейство Уедърби, където мисис МакГинти е била в деня на смъртта си. Мисис Уедърби е на подходящата възраст, за да бъде Ева Кейн и има дъщеря на годините, на които би била дъщерята на Ева Кейн. Дъщеря от предишен брак.

— А снимката?

— *Mon cher*, нищо конкретно не може да се каже. Прекалено много време е минало и, както вие казвате, прекалено много вода е изтекла оттогава. Мисис Уедърби е била определено красива жена и има държането на такава. Тя изглежда твърде крехка и безпомощна, за да извърши убийство, но, доколкото зная, и Ева Кейн е била възприемана по същия начин. Трудно е да се каже в действителност колко физическа сила е била необходима, за да бъде убита мисис МакГинти, още повече че не се знае точно какво оръжие е било

използвано, каква дръжка, каква сила е била необходима, за да се удари с него, остротата на ръба му и прочие.

— Да, да. Ние така и не можахме да го намерим, но продължавайте!

— Последната забележка, която бих направил за семейство Уедърби е, че мистър Уедърби, ако поиска, а предполагам, че той го иска, може да бъде доста неприятен. Дъщерята е фанатично отдадена на майка си. Тя мрази втория си баща. Няма да коментирам тези факти, а само ви ги представям. Дъщерята би била в състояние да убие, за да предотврати възможността миналото на майка ѝ да стане достояние на втория ѝ баща. Майката би могла да убие по същата причина. Бащата би могъл да убие, за да предотврати един „скандал“. Много повече престъпления се извършват, за да се съхрани репутацията на даден човек пред обществото, отколкото можете да си представите. Семейство Уедърби са „порядъчни хора“.

Спенс кимна.

— Ако, казвам само ако, има нещо вярно в този *Санди Комет*, тогава семейство Уедърби ми изглеждат най-подозрителни — каза той.

— Именно. Единственият друг човек в Бродhini, който би подходдал по възраст на Ева Кейн, е мисис Апуърд. Има две доказателства срещу това мисис Апуърд да бъде припозната в ролята на Ева Кейн, убила мисис МакГинти: първо, тя страда от артрит и прекарва по-голямата част от времето си в инвалидна количка...

— В романите — сякаш със завист започна Спенс — тази инвалидна количка би могла да бъде и фалшива. Но в истинския живот рядко стават такива неща.

— И второ — продължи Поаро, — мисис Апуърд изглежда догматична и жестока, по-склонна да заплашва, отколкото търпеливо да уговаря хората, което не съвпада с представите ни за нашата млада Ева. От друга страна, характерите на хората се развиват, а самоутвърждаването е качество, което се придобива с възрастта.

— Това е доста вярно — примири се Спенс. — Мисис Апуърд... не е невъзможно, ала звучи невероятно! Но сега да разгледаме другите възможности. Например Джанис Кортлънд.

— Мисля, че може да бъде елиминирана. Никой в Бродhini не е на нейната възраст.

— Освен ако някоя от по-младите жени не е Джанис Кортлънд с пластична операция на лицето. Не, не ми обръщайте внимание, само се пошегувах.

— Има три жени на трийсет и няколко години. Това са Дирдри Хендерсън, съпругата на доктор Рендъл и мисис Карпентър. Тоест, всяка една от тях би могла да бъде Лили Гамбъл или съответно, дъщерята на Ева Кейн, що се отнася до възрастта.

— А що се отнася до вероятността?

Поаро въздъхна.

— Дъщерята на Ева Кейн би могла да бъде висока или ниска, с тъмна или светла коса — въобще не знаем как изглежда тя. Вече разгледахме Дирдри Хендерсън в тази роля, а сега да огледаме другите две! Преди всичко ще ви кажа следното — мисис Рендъл се страхува от нещо.

— От вас?

— Мисля, че да.

— Това е доста показателно — каза бавно Спенс. — Вие намекувате, че мисис Рендъл може да е или дъщерята на Ева Кейн, или Лили Гамбъл. С тъмна или руса коса е тя?

— С руса.

— Лили Гамбъл беше русокосо дете.

— Мисис Карпентър също е русокоса. И с много скъп грим и дрехи по себе си. Дали в действителност е красива или не, не зная, но има забележителни очи. Чудесни големи сини очи.

— Мосю Поаро... — Спенс поклати глава към приятеля си.

— Знаете ли на какво ми заприлича в момента, в който изтича от стаята да извика съпруга си? Напомни ми за красива пърхаща пеперуда. Тя се блъсна в мебелите и разпери ръцете си като сляпа.

Спенс снизходително погледна към Поаро.

— Романтик. Ето какъв човек сте вие, Поаро! Вие и вашите красиви пърхаци пеперуди с големи сини очи.

— О, съвсем не е така — отвърна Поаро. — Приятелят ми Хейстингс, той беше романтичен и сантиментален. Аз — никога. Аз съм ужасно прагматичен. Това, което се опитвам да ви кажа, е, че ако претенциите на една жена за красота зависят изцяло от красотата на очите ѝ, тогава независимо колко късогледа е тя, ще си свали очилата и

ще се научи да се справя без тях, дори ако очертанията на предметите са неясни, а разстоянията, — трудни за преценка.

Той леко докосна снимката на детето Лили Гамбъл, на която изпъкваха дебелите загрозяващи очила.

— Значи, смятате, че може да е Лили Гамбъл?

— Не, това е само хипотеза. Когато мисис МакГинти бе убита, мисис Карпентър все още не е била мисис Карпентър. Била е млада вдовица от войната, изключително бедна, която е живеела в общинско жилище. Била е сгодена за богат мъж от околностите — човек с политически амбиции и високо мнение за собственото си значение. Ако Гай Карпентър беше разбрал, че ще се ожени за, да кажем, момиче от долен произход, с лошата репутация на човек, ударил леля си с брадва по главата, или съответно, че е дъщеря на Крейг — един от най-известните престъпници на века, чиято восъчна фигура е изложена в музея на мадам Тюсо, е, тогава човек си задава въпроса — би ли приел всички тези унижения? Ще отговорите — да, може би, ако е обичал момичето. Но той не е от този тип хора. Бих го нарекъл егоистичен и амбициозен човек, извънредно загрижен за своята репутация. Мисля, че ако младата мисис Селкърк, както тя се е наричала тогава, е искала на всяка цена да се омъжи за мъж, който е такава добра партия, то тя би внимавала изключително много дори и най-малък намек относно нещастната ѝ съдба да не достигне до ушите на годеника ѝ.

— Разбирам. Значи мислите, че е тя?

— Отново ще ви кажа, *mon cher*, не зная. Само обсъждам възможностите. Мисис Карпентър беше изключително предпазлива с мен, внимателна и много разтревожена.

— Това не ми харесва.

— Да, така е, но е много трудно да се обобщава. Веднъж бях отседнал с мои приятели в провинцията и те отидоха на лов. Нали знаете как става? Човек върви с кучета и пушки и кучетата вдигат дивеча. Той полита над дърветата, високо във въздуха, а на теб ти остава само да стреляш. Това важи и за нашия случай. Може би има и други птици в гората. Птици, които вероятно нямат нищо общо със случая. Но самите птици не знаят това. Трябва да разберем, *cher ami*, коя е нашата птица. По времето, когато мисис Карпентър е била вдовица, сигурно хората са приказвали това-онова. Не чак толкова лоши неща, но все пак е било неприятно. И въпреки това трябва да

съществува определена причина, поради която тя така импулсивно да ми каже, че мисис МакГинти е лъжкия!

Спенс потърка нос.

— Нека изясним това, мосю Поаро. Какво наистина мислите по въпроса?

— Няма значение какво мисля. Трябват ми факти. А сега-засега кучетата само са тръгнали из гората.

Спенс промърмори:

— Само ако можехме да се доберем до нещо определено. До някакво наистина подозрително обстоятелство. Засега всичко е само хипотеза и то доста неясна. Цялата работа е малко мъглява, както казах. Дали някой наистина би убил по причините, които споменахме?

— Зависи — отговори Поаро. — Зависи от различните; семейни обстоятелства, които не са ни известни. Но манията за почтеност е страшно силна у хората. Това не са ти разни художници или бохеми. В Бродhini живеят почтени хора. Поне така разправя моята позната — пощальонката. А пък почтените хора искат да си останат такива. Да се знае за тях, че са имали дълги години щастлив брачен живот, а не да бъдат оградени от подозрения, че някой някога е бил замесен в най-сензационния углавен процес или че детето им е дете на известен убиец. И тогава изведнъж си казва: „По-скоро ще умра, отколкото мъжът ми да научи!“ или „По-скоро бих умряла, отколкото дъщеря ми да научи коя е тя!“ И продължаваш да размишляваш, докато не стиснеш до извода, че може би е по-добре, ако мисис МакГинти умре...

Спенс тихо попита:

— Значи, мислите, че е семейство Уедърби?

— Не, те може би най-добре отговарят на характеристиката, но само толкова. Като характер мисис Апуърд повече подходяща бъде убиецът, отколкото мисис Уедърби. Тя притежава решителност, воля и определено е луда по сина си. За да не допусне той да научи какво се е случило, преди тя да се омъжи за баща му и по този начин да заживее уважавана от всички, мисля, че би отишла твърде далеч.

— Той би ли се разстроил толкова много?

— Лично аз се съмнявам. Схващанията на младия Робин са на съвременен скептик. Освен това е егоцентрик и във всички случаи бих

казал, че е по-малко привързан към майка си, отколкото тя към него. Той не прилича на Джеймс Бентли.

— Ако приемем, че мисис Апуърд е Ева Кейн, дали синът ѝ Робин не би убил мисис МакГинти, за да предотврати разкриването на миналото?

— Дори и за секунда не бих си помислил такова нещо. По-скоро би се постарал да извлече полза от този факт. Например би го използвал в пиесите си! Не виждам как Робин Апуърд би извършил престъпление, за да запази уважението на хората към себе си и майка си, или пък от преданост към майка си, или за каквото и да било, ако то не носи солидна изгода лично на Робин Апуърд.

Спенс въздъхна и добави:

— Това е огромна територия за изследване. Може и да успеем да научим нещо за миналото на тези хора, но се иска време. Войната усложни нещата. Досиетата са унищожени и това бе чудесна възможност за онези, които искат да заличат миналото си. Те си присвояваха чужди паспорти, особено след „инциденти“, когато никой не е можел да разпознае чий труп на кого е бил! Само да можехме да се концентрираме върху нещо конкретно... Но вие имате толкова много варианти, мосю Поаро!

— Скоро ще сме в състояние да ги ограничим.

Поаро напусна кабинета на Спенс не толкова бодър, колкото се беше показал пред него. И двамата бяха обезпокоени от фактора време. Само ако разполагаха с малко повече време!...

Някъде далеч в съзнанието му се спотайваше дразнещото съмнение: беше ли сградата, която Спенс и той изграждаха, поставена върху стабилни основи? Ако предположим все пак, че Джеймс Бентли е бил виновен...

Поаро не се поддаде на това съмнение, но то продължи да го притеснява.

За кой ли път той прехвърли в ума си разговора с Джеймс Бентли. Размишляваше върху него, докато чакаше влака на перона в Килчестър. Беше пазарен ден и имаше много хора. Откъм входовете за перона нахлуваха още по-големи тълпи.

Поаро се наведе напред, за да погледне. Да, влакът най-сетне се задаваше. Преди да успее да се изправи, Поаро внезапно почувства целенасочен удар отзад в кръста. Той бе нанесен с такъв замах и бе

толкова неочакван, че го завари напълно неподготвен. Още една секунда и той щеше да се намери върху релсите под приближаващия се влак, ако някакъв мъж не го беше хванал в последния момент и не го бе издърпал назад.

— Какво ви стана? — попита той. Беше едър сержант от армията. — Да не сте полудели? Човече, та вие почти отивахте под колелата на влака!

— Благодаря ви, хиляди благодарности.

Тълпата вече се беше раздвижила около тях, едни се качваха, други слизаха от влака.

— Добре ли сте сега? Ще ви помогна да влезете.

Потресен, Поаро притихна на седалката си.

Излишно бе да си казва: „бях блъснат“, а той наистина беше блъснат. До тази вечер той съзнателно бе твърде предпазлив и непрекъснато нащрек за евентуална опасност. Но след разговора си със Спенс и след добродушното подпитване на Спенс дали някой не се е опитвал да го убие, Поаро неразумно бе сметнал евентуалната опасност за приключена или за малко вероятна.

Каква огромна грешка бе допуснал! Един от разговорите, които бе провел в Бродhini, бе постигнал резултат. Някой се страхуваше. Някой се мъчеше да сложи край на едно опасно възобновяване на вече приключилото дело.

Поаро се обади на Спенс от телефонната кабина на гарата в Бродhini.

— Вие ли сте, *top ami*? Чуйте ме, моля ви. Имам новини за вас. Чудесни новини! Някой се опита да ме убие...

Поаро с наслаждение изслуша пороя от думи и възкличания от другия край на жицата.

— Не, не съм ранен. Но не бях далеч от смъртта... Да, под колелата на влака. Не, не видях кой беше. Но искам да ви уверя, приятелю мой, че ще разбере. Сега вече знаем, че сме на правилен път.

[1] Хоуп (hope) — надежда (англ.)? — Б.пр. ↑

ГЛАВА XII

I

Човекът, който проверяваше електромера, прекарваше времето си в компанията на старшия прислужник на Гай Карпентър, който го наблюдаваше.

— Електричеството ще се отчита вече по съвсем нов начин — обясняваше електротехникът.

Старшият прислужник скептично отбеляза:

— Искате да кажете, че ще поскъпне както всяко друго нещо, така ли?

— Зависи. Справедливи дялове за всеки, това казвам аз. Бяхте ли на събранието в Килчестър снощи?

— Не.

— Казват, че шефът ви, мистър Карпентър, говорил много добре. Мислите ли, че ще го избера?

— Миналия път съвсем малко не му достигна.

— Да. Имаше към 125 гласа повече, нали така? Вие ли го карате на тези събрания или той сам отива с колата?

— Обикновено той сам шофира. Обича да кара автомобил. Има „Ролс-Бентли“.

— А мисис Карпентър шофира ли?

— Да, и то доста бързо според мен.

— Както обикновено карат жените. И тя ли беше на събранието снощи? Или тя не се интересува от политика?

Главният прислужник се ухили.

— Във всеки случай дава вид, че се интересува. Обаче не е останала до края. Получила главоболие или нещо такова и напуснала по средата на речта.

— А-а! — електротехникът се втренчи в електрическите кабели.

— Почти е готово — отбеляза той, после зададе още няколко

несвързани с темата въпроси, като събираше инструментите си и се приготвяше да си тръгне.

Той живо се отправи надолу по пътя, но се спря зад ъгъла и отбеляза в бележника си:

„Карпентър е карал сам миналата нощ. Прибрал се е вкъщи в десет и половина (приблизително). През това време е могъл да бъде и на централната гара в Килчестър. Мисис Карпентър напуснала рано събранието, прибрала се едва 10 минути преди мъжа си. Казала, че си е дошла с влака.“

Това бе втората бележка в тефтерчето на електротехника. Първата гласеше:

„Д-р Рендъл — извикан при пациент миналата нощ. Посока към Килчестър. По времето, което ни интересува, е могъл да бъде на централната гара в Килчестър. Мисис Рендъл цяла вечер сама в къщата (?). След като изпила кафето си, мисис Скот, домоуправителката, не я видяла повече през тази нощ... Мисис Рендъл има собствен малък автомобил.“

II

В Лабърнъмс общата работа по книгата вървеше с пълна пара.

Робин Апуърд каза напълно сериозно:

— Но вие виждате, нали, каква чудесна реплика е тази? И ако наистина уловим чувството на сексуалния антагонизъм между онзи тип и момичето, това ще внесе страхотно оживление!

Мисис Оливър тежко прокара ръце през разрошената си от вятъра посивяла коса, като я разбърка още повече, сякаш бе разрошена не от вятър, а от торнадо.

— Разбирате какво искам да кажа, скъпа Ариадни?

— О, положително разбирам какво искате да кажете — с посърнал вид отговори мисис Оливър.

— Но най-важното за вас е да сте доволна от работата ни.

Само човек, склонен към силно самозаблуждение, можеше в този момент да приеме мисис Оливър за щастлива.

Робин весело продължи:

— Да вземем например този чудесен млад мъж, който се спуска с парашут...

Мисис Оливър го прекъсна:

— Но той е на шестдесет години.

— О, не!

— Но е така.

— Не го виждам като такъв. Най-много на тридесет и пет години — и нито ден по-възрастен.

— Но аз от тридесет години пиша книги за него, а той беше поне на тридесет и пет в първата!

— Скъпа, ако той е на шестдесет години, тогава напрежението между него и девойката — как ѝ беше името?

— Ингрид става невъзможно. Имам предвид, че това би го превърнало в един противен старец.

— Определено.

— Ето че и вие разбирате — той трябва да бъде на тридесет и пет години — заяви триумфално Робин.

— В такъв случай няма да бъде Свен Хиерсон. Просто го преправете на млад мъж — норвежец, участник в съпротивителното движение.

— Но, скъпа Ариадни, целият смисъл на пиесата е в Свен Хиерсон. Имате огромна читателска аудитория, която буквално обожаваше Свен Хиерсон и която ще се втурне да види именно Свен Хиерсон. Той е касов герой, скъпа!

— Но хората, които четат книгите ми, знаят що за човек е той! Не може да създадете съвършено нов герой — млад мъж от норвежкото съпротивително движение и просто да го наречете Свен Хиерсон.

— Ариадни, скъпа, вече ви обясних. Това не е книга, скъпа, а е пиеса. На нас ни трябва нещо бляскаво! И ако съумеем да пресъздадем това напрежение, този антагонизъм между Свен Хиерсон и онази... как

й беше името?... Карън... нали знаете, абсолютно противоположни и все пак ужасно силно привличащи се...

— Свен Хиерсон никога не го е било грижа за жените — отвърна мисис Оливър студено.

— Но, не можете да го изкарате и хомосексуалист, скъпа. Поне не за тази пиеса. Това не са зелени дървета в някой залив или нещо подобно, а силни усещания, убийства и несравнимо забавление сред природата.

Споменаването на природата оказа своето въздействие.

— Мисля, че трябва да изляза навън — рязко каза мисис Оливър. — Имам нужда от глътка въздух. Ужасно имам нужда от въздух.

— Да ви придружа ли? — внимателно попита Робин.

— Не, предпочитам да бъда сама.

— Както желаете, скъпа. Може би сте права. Аз пък ще отида да разбия едно яйце за Мадре. Горката, тя се чувства малко изолирана, а обича вниманието. А вие ще си помислите за сцената в мазето, нали? Засега всичко върви чудесно! Пиесата ще има страхотен успех. Абсолютно съм уверен.

Мисис Оливър въздъхна.

— Но най-важното е — продължи Робин — вие да сте довольна!

Хвърляйки му студен поглед, мисис Оливър наметна своята впечатляваща военна пелерина, която си беше купила преди време от Италия и се отправи към Бродхини.

Тя реши, че ще забрави тревогите си и насочи мисълта си към разясняване на убийството. Еркюл Поаро имаше нужда от помощ. Тя щеше да хвърли един поглед на жителите на Бродхини, щеше да използва женската си интуиция, която никога не я бе лъгала, и щеше да посочи на Поаро убиеца. След това той ще трябва само да събере необходимите доказателства.

Мисис Оливър започна разследването си, като се спусна по хълма към пощата, за да си купи кило ябълки. Докато купуваше ябълките, тя влезе в приятелски разговор с мисис Суийтимън.

След като стигнаха до взаимното убеждение, че е твърде топло за това време на годината, мисис Оливър вметна, че е отседнала при мисис Апуърд в Лабърнъмс.

— Да, знай — вие сте дамата от Лондон, дето пише книги за убийства, нали? Имам три от тях, издадени от „Пенгуин“.

Мисис Оливър хвърли поглед към лавицата на издателство „Пенгуин“, която почти цялата бе затрупана с детски книжки.

— Аферата на втората златна рибка — размисли се на глас тя. — Да, стана добра книга. В *Котката умря* изкарах цевта, с която издухват стъкло, дълга две педи вместо два метра. Смешно е една такава тръба да е толкова дълга, но от някакъв музей ми писаха за това. Понякога си мисля, че има хора, които четат книги единствено с надеждата да намерят грешки в тях. Как се казваше другата? А, да — *Смъртта на един дебютант* — каква невъобразима каша стана в нея! Бях написала, че сулфоналът е разтворим във вода, а той не е, и цялата книга е абсурдна отначало докрай. Поне осем човека умират, преди Свен Хиерсон да бъде осенен от своето прозрение.

— Много са популярни — каза мисис Суийтимън, която не се трогна от такава необикновена самокритичност. — Няма да повярвате! Така и не съм прочела нито една от тях, не ми остава време за четене.

— И вие си имате убийство, нали? — попита мисис Оливър.

— Да, стана миналия ноември. На една крачка оттук, така да се каже.

— Чух, че някакъв детектив е дошъл да разследва?

— А, имате предвид дребния джентълмен чужденец, който е отседнал в Лонг Медоус? Той се отби при мен вчера и...

Мисис Суийтимън прекъсна, тъй като друг клиент влезе да купи пощенски марки.

Тя побърза към гишето.

— Добро утро, мис Хендерсън. Май е топло за сезона.

— Да, така е.

Мисис Оливър проникателно се вгледа във високия гръб на момичето. Тя водеше куче на каишка.

— Няма начин цъфналите дърветата да не измръзнат — заяви мисис Суийтимън с мрачно задоволство. — Как е мисис Уедърби?

— Добре, благодаря. Не излиза много. Напоследък духа неприятен източен вятър.

— Тази седмица в Килчестър дават страшно хубав филм, мис Хендерсън. Непременно трябва да го видите.

— Мислех да отида снощи, но не успях.

— Следващата седмица ще дават филм с Бети Грейбъл. Марките от пет шилинга са се свършили. Ще ви свършат ли работа тези от два

шилинга и шест пенса?

Когато момичето излезе, мисис Оливър попита:

— Мисис Уедърби е инвалид, нали?

— Поне така говорят — доста остро отвърна мисис Суийтимън.
— Слава богу, че ние не сме от тия, дето все им се иска да се излежават.

— Съгласна съм с вас — рече мисис Оливър. — И аз ѝ казвам на мисис Апуърд, че ако направи усилие да използва краката си, ще е по-добре за нея самата.

Мисис Суийтимън я погледна оживено.

— Тя спокойно си ставала и ходела, така поне съм чувала.

— И сега ли?

Мисис Оливър се замисли кой ли би могъл да бъде източникът на тази информация.

— Джанет? — наслуки каза тя.

— Джанет Грум доста мърмори — отвърна мисис Суийтимън. — Нищо чудно — тя не е много млада и ревматизмът ѝ жестоко я мъчи, когато задуха източният вятър. Само че на това онези ми ти дами му викат аритирит и веднага се просват в инвалидни колички. Аз не мога да си позволя да ме болят краката. В днешно време тичат при доктора дори при лека настинка, само и само да оползотворят парите от здравната си осигуровка. Това докторите станаха много важни. А пък всъщност все не могат да ти помогнат, дори наистина да си болен.

— Права сте — каза мисис Оливър.

Тя взе ябълките и тръгна да търси Дирдри Хендерсън. Не беше трудно, като се има предвид, че кучето ѝ беше старо и дебело, вървеше бавно и се забавляваше лениво да изследва туфите трева и приятните миризми наоколо.

Кучетата, помисли си мисис Оливър, винаги са били повод за запознанство.

— Колко е мил! — възкликна тя.

Едрата млада жена с простовато лице я погледна със задоволство.

— Направо е очарователен — рече тя. — Нали така, Бен?

Бен вдигна глава, леко разтърси тялото си, прилично на кренвирш, направи инспекция с носа си на китка магарешки тръни,

одобри ги и се зае да изразява одобрението си по познатия кучешки начин.

— Хапе ли? — попита мисис Оливър. — Кучетата от тази порода често хапят.

— Да, ужасно хапе. Затова го държа на ремък.

— Така и предполагам.

Двете жени пообсъдиха още малко въпросното куче.

След това Дирдри Хендерсън някак прибързано каза:

— Вие сте... Вие сте Ариадни Оливър, нали?

— Да. Отседнала съм при семейство Апуърд.

— Зная. Робин ни каза, че ще пристигнете. Страшно харесвам книгите ви.

Мисис Оливър, както винаги, се изчерви от неудобство.

— О — промърмори тя и тягостно добави: — Много се радвам.

— Не съм ги чела всичките, защото ги получаваме от „Таймс Бук Клъб“, а майка ми не обича много криминални романи. Тя е болезнено чувствителна и тези истории я държат будна по цели нощи. Но аз ги обожавам.

— Имали сте истинско криминално приключение тук, нали така? — каза мисис Оливър. — В коя къща бе извършено престъплението? В една от тези ли?

— Ей, там, в онази.

Гласът на Дирдри Хендерсън звучеше доста сподавено.

Мисис Оливър погледна към дома на мисис МакГинти. Понастоящем входните стълби бяха окупирани от две несимпатични деца на семейство Кидъл, които ентусиазирано измъчваха една котка. Щом мисис Оливър се приближи, за да ги нахока, котката избяга, пускайки в употреба острите си нокти.

По-голямото дете, жестоко издрано, започна да вие.

— Така ти се пада! — каза мисис Оливър и добави към Дирдри Хендерсън: — Къщата няма вид на място, където е било извършено убийство, нали?

— Не, наистина.

Двете жени бяха на едно мнение по този въпрос.

Мисис Оливър продължи:

— Възрастна прислужница, която е била ограбена, нали?

— От нейния наемател. Имала малко пари, държала ги под една дъска на пода.

— Разбирам.

Дирдри Хендерсън внезапно добави:

— Но може всъщност изобщо да не е бил той. Тук е дошъл някакъв смешен човечец — чужденец. Името му е Еркюл Поаро.

— Еркюл Поаро? О, да, познавам го.

— Наистина ли е детектив?

— Скъпа моя, той е невероятно известен и страхотно умен.

— Значи ще установи, че не го е извършил той.

— Кой?

— Ами... наемателят. Джеймс Бентли. От все сърце се надявам, че ще се отърве.

— Така ли? Защо?

— Защото не искам да му се случи нещо лошо. Не искам.

Мисис Оливър я погледна с любопитство, сепната от разпалеността в гласа ѝ.

— Познавахте ли го?

— Не — бавно каза Дирдри. — Не го познавах. Но веднъж Бен си бе заклешил крака в капан и той ми помогна да го освободя. Поговорихме малко...

— Що за човек беше?

— Ужасно самотен. Майка му току-що бе починала. А той бе много привързан към майка си.

— А вие към вашата? — рязко попита мисис Оливър.

— Да. Затова го и разбихах. Искан да кажа, че разбихах какво чувства. Майка ми си има само мен и аз — нея.

— Робин ми каза, че имате втори баща.

Дирдри отвърна горчиво:

— О, да, имам втори баща.

Мисис Оливър каза неопределено:

— Не е същото като да имаш истински баща. Помните ли баща си?

— Не, починал е преди аз да се родя. Мама се оженила за мистър Уедърби, когато съм била на четири години. Винаги... винаги съм го мразела. А и мама... — тя направи пауза, преди да каже — животът на мама винаги е бил много тъжен. Отникъде съчувствие или разбиране.

Вторият ми баща е изключително коравосърдечен човек, жесток и студен.

Мисис Оливър кимна и после промърмори:

— Този Джеймс Бентли изобщо не ми прилича на престъпник.

— Никога не съм предполагала, че полицията ще арестува него.

Сигурна съм, че убиецът е някой скитник. Понякога по тези места се срещат ужасни просяци. Трябва да е бил някой от тях.

Мисис Оливър каза утешително:

— Може би Еркюл Поаро ще разбере истината.

— Да, може би...

Дирдри Хендерсън рязко се обърна и влезе в двора на Хънтърс Клоуз.

Мисис Оливър се загледа след нея за секунда-две, а после извади малък бележник от чантата си, където написа: „Не е Дирдри Хендерсън“ — и надобели „не“-то толкова силно, че моливът се счупи.

III

По средата на пътя нагоре по хълма мисис Оливър срещна Робин Апуърд, който вървеше надолу редом с красива млада жена с платинено руса коса.

Робин ги запозна.

— Това е невероятната Ариадни Оливър, Ив — каза той. — Скъпа, нямам представа как го постига. Има толкова благоразположен вид, нали? Никога няма да допуснеш, че си вади хляба от престъпления. А това е Ив Карпентър. Мъжът ѝ ще бъде следващият член на парламента. Сегашният член, сър Джордж Картрайт, е направо изкукал, горкият стар човек. Крие се зад вратите, за да пресреща младите момичета.

— Робин, не бива да съчиняваш такива дебели лъжи. Ще дискредитираш партията.

— Е, защо трябва да ми пука? Това не е моята партия. Аз съм либерал. Това е единствената партия, в която е възможно да членуваш днес, наистина малка и с подбран състав и без никакви шансове да влезе в парламента. Обожавам изгубените каузи.

Той се обърна към мисис Оливър:

— Ив ни кани на чашка тази вечер. Нещо като увеселение във ваша чест, Ариадни. Един вид среща с царицата на криминалните

истории. Всички ние сме ужасно, ужасно въодушевени от вашето присъствие тук. Защо не направите Бродhini сцена на убийството в следващия ви роман?

— О, направете го, мисис Оливър — каза Ив Карпентър.

— Няма да е проблем да докарате вашия Свен Хиерсон тук — рече Робин. — И той като Еркюл Поаро ще отседне в пансиона на семейство Самърхейс. Ние точно натам отивахме, понеже обясних на Ив, че Еркюл Поаро е също толкова известен в своята област, както сте вие във вашата. Ив казва, че вчера била доста груба с него, затова лично иска да го покани на увеселението. Но, шегата настрана, скъпа, опишете в следващата си книга престъпление, което се е случило в Бродhini. Това ще бъде толкова вълнуващо за всички нас!

— О, да, мисис Оливър. Ще бъде много забавно — каза Ив Карпентър.

— Кой ще бъде убиецът и кой жертвата? — попита Робин.

— Коя е сегашната ви прислужница? — попита мисис Оливър.

— О, скъпа моя, не такова убийство. Такава скука. Според мен Ив би могла да бъде чудесна жертва. Може би удушена със собствените ѝ найлонови чорапи. Не, това е изтъркано.

— Мисля, че ще е по-добре ти самият да бъдеш убит, Робин — каза Ив. — Изгряващият драматург, промушен във вилата си.

— Все още не сме решили кой ще е убиецът — заяви Робин. — Какво ще кажете за моята маминка? Ще използва инвалидната си количка, за да не оставя следи от стъпки. Мисля, че това ще бъде великолепно!

— Но тя няма да пожелае да те промуши, Робин.

Робин се замисли.

— Да, по всяка вероятност няма. В действителност бях си намислил да удуши теб. Тя не би имала нищо против.

— Но аз настоявам именно ти да си жертвата. А убиецът може да е Дирдри Хендерсън. Потиснатото простовато момиче, което никой не забелязва.

— Ето ви, Ариадни — каза Робин, — представен целият сюжет на следващия ви роман. От вас се иска само да създадете известни фалшиви следи и, разбира се, да напишете книгата. О, боже мой, какви ужасни кучета има Морийн!

Те бяха стигнали до портата на Лонг Медоус и две ирландски хрътки се втурнаха с лай насреща им.

Морийн Самърхейс се появи на двора с кофа в ръка.

— Тихо, Флин. Ела тук, Кормик. Здравейте. Тъкмо почиствах кочината на Пиги.

— Разбрахме това, скъпа — каза Робин. — Отдалеч се усеща миризмата. Как я кара Пиги?

— Ужасно се притеснихме за нея вчера. Лежеше и не искаше да яде. Джони и аз изчетохме всичко за разните болести в книгата за прасета и не можахме да спим от притеснение. Слава богу, тази сутрин беше наистина добре, направо весела, даже се нахвърли върху Джони. Просна го на земята, за сведение. Джони трябваше да се къпе след това.

— Весело си живеете вие с Джони! — възкликна Робин.

Ив попита:

— Ще дойдете ли заедно с Джони да пийнем по нещо тази вечер, Морийн?

— С удоволствие.

— За да се запознаете с мисис Оливър — каза Робин. — Всъщност и сега можете да го направите. Това е тя.

— Наистина ли сте вие? — рече Морийн. — Колко вълнуващо! Пишете пиеса заедно с Робин, нали?

— Работата върви блестящо — каза Робин. — Междувременно, Ариадни, след като излязохте тази сутрин, ми хрумна разкошна идея. Относно актьорския състав.

— О, актьорския състав ли? — каза мисис Оливър облекчено.

— Познавам най-подходящия човек за ролята на Ерик. Сесил Лийч — играе в малкия Репертоарен театър в Калънки. Някой път ще отскочим, за да видим представлението.

— Търсим вашия наемател — обърна се Ив към Морийн. — Той тук ли е сега? Искам да поканя и него довечера.

— Ще го вземем с нас — каза Морийн.

— Мисля, че ще е по-добре да го поканя лично аз. Бях малко груба с него вчера.

— О! Е, добре, той трябва да е някъде наоколо — неопределено каза Морийн. — Струва ми се, че е в градината. Кормик, Флин... тези

проклети кучета... — Тя с трясък изпусна кофата и се втурна към локвата с патици, откъдето се разнесе силно крякане.

ГЛАВА XIII

Към края на увеселението в семейство Карпентър мисис Оливър се приближи до Еркюл Поаро с чаша в ръка. До този момент и двамата бяха центърът на вниманието. Увеселението вървеше добре и след като беше изпито голямо количество джин, обикновените познати започнаха да се сприятеляват и да разнищват местни клюки. Най-сетне на Мисис Оливър и Еркюл Поаро, единствените външни лица, се предостави възможност да поговорят насаме.

— Да излезем на терасата — предложи мисис Оливър, шепнейки поверително.

В същото време тя пхна в ръката му парченце хартия.

Излязоха през френския прозорец и започнаха да се разхождат по терасата. Поаро разгърна листчето.

— Д-р Рендъл — прочете той.

Поаро въпросително погледна мисис Оливър. Тя енергично кимна и голям кичур сива коса падна върху лицето ѝ — така ставаше винаги, когато кимаше.

— Той е убиецът — каза мисис Оливър.

— Мислите ли? Защо?

— Просто го знам — отвърна мисис Оливър. — Той е от този тип. Сърдечен, добродушен и прочие.

— Може би.

Гласът на Поаро не звучеше убедително.

— А какво ще кажете за мотива му?

— Непрофесионално поведение — заключи мисис Оливър. — И мисис МакГинти го е знаела. Но каквато и да е причината, можете да сте сигурен, че е бил той. Огледах всички останали и се спрях на него.

В отговор Поаро добави:

— Миналата нощ някой се опита да ме блъсне върху релсите на гарата в Килчестър.

— Боже мой! Искал е да ви убие!

— Няма никакво съмнение, че това е било желанието му.

— А д-р Рендъл е бил извикан по спешност, знаей го със сигурност.

— И аз знаей, че д-р Рендъл е бил извикан по спешност.

— Тогава нещата съвпадат — каза мисис Оливър със задоволство.

— Не съвсем — отвърна Поаро. — И мисис Карпентър, и мистър Карпентър са били в Килчестър миналата нощ и са се върнали поотделно. Мисис Рендъл може да си е стояла цялата вечер вкъщи и да е слушала радио, а може и да не е било така — никой не може да каже със сигурност. Мис Хендерсън често е ходела на кино в Килчестър.

— Но не и миналата нощ. Била си е вкъщи. Така ми каза.

— Не бива да вярвате на всичко, което ви се казва — прекъсна я Поаро с укор. — Членовете на едно семейство се подкрепят един друг. От друга страна прислужницата чужденка Фрида е била на кино миналата вечер, така че едва ли знае кой си е бил вкъщи и кой — не! Виждате, че не е толкова лесно да се уточнят нещата!

— Аз мога почти със сигурност да гарантирам за моите домакини — каза мисис Оливър. — По кое време казвате стана това?

— Точно в девет и тридесет и пет.

— В такъв случай домът Лабърнъмс има солидно алиби. От осем до десет и тридесет Робин, майка му и аз играхме покер.

— А аз мислех, че вие двамата с Робин сте се затворили някъде, за да се посветите на съвместната си работа.

— И да оставим маминка да скочи на някой мотоциклет, скрит в храсталака? — мисис Оливър се засмя. — Не, маминка ни беше под око. — Тя въздъхна, тъй като по-тъжни мисли нахлуха в главата ѝ. — Съвместна работа — горчиво изрече тя. — Това е кошмар! Как бихте се почувствали вие, ако видите големи черни мустаци, прикрепени на лицето на старши полицейския инспектор Батъл, и започнат да ви уверяват, че това сте вие!

Поаро премигна.

— Подобно предложените просто кошмарно!

— Значи разбирате страданието ми.

— И аз страдам — каза Поаро. — Готвенето на мисис Самърхейс е под всякаква критика. Тя въобще не умее да готви. Ами течението, студеният вятър, разстроените стомаси на котките, дългите косми на кучетата, счупените крака на столовете, отвратителното легло, на което

спя... — Той затвори очи при спомена за злата си участ... — блудкавата вода в банята, дупките по пътеката на стълбите и кафето — нямам думи да ви опиша течността, която се сервира вместо кафе. Това е оскърбление за стомаха.

— Божичко — каза мисис Оливър. — И все пак, знаете, тя изглежда много симпатична.

— Мисис Самърхейс, ли? Тя е очарователна. Направо е чаровна и това доста усложнява нещата.

— Ето я и нея — каза мисис Оливър.

Морийн Самърхейс приближаваше към тях.

Луничавото ѝ лице грееше. В ръката си държеше чаша. Усмихна се пленително и на двамата.

— Леко съм замаяна — обяви тя. — Чудесен джин и то в голямо количество. Обожавам забавите. А ние не ги устройваме често в Бродhini. Увеселението е във ваша чест, вие сте такива знаменитости! Де да можех аз да пиша книги! Лошото при мен е, че нищо не правя както трябва.

— Вие сте добра съпруга и майка, мадам — изрече важно Поаро.

Очите на Морийн се разшириха. Това бяха привлекателни очи с цвят на лешник, наред дребно личице, обсипано с лунички. Мисис Оливър се запита на колко ли години е. На не повече от тридесет, опита се да познае тя.

— Така ли мислите? — каза Морийн. — Не знам. Страхотно ги обичам всичките, но дали това е достатъчно?

Поаро се покашля.

— Ще ви кажа нещо, мадам, но ви умолявам да не ме разберете погрешно. Една съпруга, която истински обича мъжа си, би трябвало много да се грижи за корема му. Коремът е важно нещо.

Морийн изглеждаше леко засегната.

— Джони има чудесен корем — каза тя възмутено. — Съвършено плосък. В действителност той въобще няма корем.

— Аз имах предвид какво се слага вътре в него.

— Имате предвид готвенето ми? — каза Морийн. — Мисля, че няма никакво значение какво яде човек.

Поаро тежко пое въздух.

— Или пък с какво се облича — продължи замислено Морийн. — Или какво прави. Не мисля, че нещата имат никакво значение.

Тя замълча за секунда-две. Очите ѝ бяха потънали в алкохолна мъгла, загледани сякаш някъде много надалеч.

— Някаква жена писала до един от вестниците онзи ден — изрече тя внезапно. — Страшно глупаво писмо. Питаше кое е по-доброто — да дадеш детето си за осиновяване на някого, който да му осигури всичко — всичко — точно така се беше изразила тя — като е имала предвид добро образование, дрехи и подходяща среда — или да го задържиш, даже ако не можеш да му предоставиш тези неща. Според мен това е глупаво, толкова глупаво! Важното е да можеш да изхраниш детето си!

Тя впери поглед в празната си чаша.

— Аз зная отговора — каза тя. — Аз съм осиновено дете. Майка ми ме е дала на други хора и аз имам всичките тези предимства, както ги наричат. Но ме е боляло, винаги ме е боляло при мисълта, че не си желан, че майка ти те е оставила на чужди хора.

— Сигурно е било за ваше добро — каза Поаро.

Очите ѝ срещнаха неговите.

— Не мисля, че сте прав. Човек говори така само за да се оправдае. Всичко се свежда до това, че те могат, наистина могат и без мен... От това ме боли. Не бих се отказала от моите деца, ако ще и заради всичките тези предимства!

— Мисля, че имате известно право — каза мисис Оливър.

— И аз съм съгласен с вас — добави Поаро.

— Тогава всичко е наред — весело възкликна Морийн. — За какво спорим тогава?

Робин, който се бе приближил откъм терасата, за да се присъедини към тях, каза:

— Да, за какво спорите?

— За осиновяване — отговори Морийн. — Не ми харесва да съм осиновена. А на вас?

— Е, много по-добре е, отколкото да си сирак, не мислите ли, скъпа? Трябва вече да си тръгваме, нали, Ариадни?

Гостите излязоха вкупом. Д-р Рендъл имаше задължения и трябваше да бърза. Всички заедно повървяха надолу по хълма, като весело бърбреха в особено приповдигнато настроение, предизвикано от изпитите коктейли.

Когато стигнаха градинската врата на Лабърнъмс, Робин настоя да влязат.

— Само да разкажем на Мадре за забавата. Горката, толкова ѝ е досадно, че не може да ходи заради крака, който ѝ погажда номера. Но тя мрази да бъде изолирана от събитията около нея.

Те весело нахълтаха в къщата и мисис Апуърд изглеждаше доволна да ги види.

— Кой още беше там? — попита тя. — Семейство Уедърби?

— Не, мисис Уедърби не се чувствала добре, а онова навъсено момиче Хендерсън не би дошло без нея.

— Тази Хендерсън има доста окаян вид, нали? — попита Шийла Рендъл.

— Направо патологичен случай — каза Робин.

— Работата е в майка ѝ — прекъсна го Морийн. — Някои майки сякаш са готови да изядат децата си, не мислите ли?

Тя внезапно се изчерви, срещайки насмешливия поглед на мисис Апуърд.

— Смяташ ли, че аз ще те изям, Робин? — попита мисис Апуърд.

— Мадре! Разбира се, че не!

За да прикрие смущението си, Морийн се впусна да разказва различни случки с ирландските си хрътки. Разговорът се изпълни с подробности за кучешкия живот.

Мисис Апуърд решително заяви:

— Никой не може да избяга от своята наследственост. Това важи както за кучетата, така и за хората.

Шийла Рендъл промърмори:

— Не мислите ли, че и средата е от значение?

Мисис Апуърд я сряза.

— Не, мила, не мисля. Обкръжението може да повлияе само външно, но заложите са си заложиби.

Погледът на Еркюл Поаро с любопитство се спря върху порозовялото лице на Шийла Рендъл. Тя изрече малко пресилено:

— Но това е жестоко, несправедливо.

Мисис Апуърд отвърна:

— Животът е несправедлив.

В разговора се включи ленивият глас на Джони Самърхейс.

— Съгласен съм с мисис Апуърд. Наследствеността си казва думата. Винаги съм си го мислил.

Мисис Оливър попита:

— Искате да кажете, че всичко се предава от поколение на поколение? До трето или четвърто коляно...

Мориин Самърхейс внезапно се намеси със своя сладък, тъничък гласец:

— Но, вярвам, не сте забравили какво е казано — „Бъди милостив към всички!“

Присъстващите я изгледаха малко смутени, вероятно поради сериозната нотка, която се бе прокраднала в разговора.

За разнообразие те насочиха вниманието си към Поаро.

— Разкажете ни нещо за мисис МакГинти, мосю Поаро. Защо, според вас, не я е убил нейният скучен наемател?

— Нали знаете, че си говореше сам — рече Робин. — Често съм го срещал да се шляе по улиците. Казвам ви, наистина изглеждаше невероятно странно.

— Трябва да имате все пак някаква причина, за да мислите, че той не е убиецът, мосю Поаро. Защо не ни кажете?

Поаро им се усмихна и засука мустака си.

— Ако не е той, тогава кой е убиецът?

— Да, наистина, кой?

Мисис Апуърд сухо каза:

— Не притеснявайте човека. Той вероятно подозира някого от нас.

— Някого от нас ли? О-о-о!

В бъркотията, която настъпи, очите на Поаро срещнаха очите на мисис Апуърд. Те бяха развеселени... и още нещо... предизвикателни?

— Той подозира един от нас! — Робин изглеждаше доволен. — А сега, Морийн, кажете ни — Робин си придаде надутостта на адвокат, — къде бяхте през нощта на — коя нощ беше това?

— Нощта на 22 ноември — каза Поаро.

— Нощта на 22 ноември ли?

— Боже мой, не знам! — отвърна Морийн.

— Никой не може да помни какво е правил толкова отдавна — заяви мисис Рендъл.

— Ами, аз мога — намеси се Робин. — Тази нощ говорех по радиото. Ходих в Колпорт, за да изнеса лекция на тема „Някои аспекти на театъра“. Между другото, надълго и нашироко говорих за прислужницата от пиесата на Голсуърти „Сребърната кутия“, а на следващия ден мисис МакГинти беше убита и аз се питах дали прислужницата от пиесата прилича на нея.

— Точно така — внезапно каза Шийла Рендъл. — Отлично си спомням думите ви, че майка ви трябвало да остане съвсем сама, защото това бил почивният ден на Джанет. Затова аз дойдох след вечеря да ѝ правя компания. За съжаление тя не ме чу, когато звъних на вратата.

— Нека помисля — каза мисис Апуърд. — Но да, разбира се! Легнах си с главоболие, а представяте ли си, спалнята ми гледа към задната градина.

— А на следващия ден — каза Шийла — когато разбрах, че мисис МакГинти е била убита, си помислих: „О! Може би в тъмното съм минала покрай убиеца!“, защото всички ние първо решихме, че този, който е влязъл с взлом в къщата, трябва да е бил някой просяк.

— А аз все още не мога да си спомня какво съм правила тогава — прекъсна я Морийн. — Но пък си спомням, че на другата сутрин хлебарят ми съобщи за случилото се: „Пречукаха старата мисис МакГинти“. А пък аз се чудех защо още не беше дошла.

Морийн потръпна.

— Всичко това е ужасно, нали? — каза тя.

Мисис Апуърд продължи да наблюдава Поаро. Той си помисли: „Тя е много интелигентна и безжалостна жена. И егоист. Каквото и да извърши, няма предразсъдъци и угризения на съвестта...“

В това време се обади един настоятелен и малко жаловит глас:

— Не разполагате ли с някакви улики, мосю Поаро?

Беше гласът на Шийла Рендъл.

Издълженото смугло лице на Джони Самърхейс грейна въодушевено.

— Уликите — каза той. — Това именно харесвам в криминалните истории. Уликите са всичко за един детектив. Не можете ли да ни предоставите поне една улика, мосю Поаро?

Засмените им, умоляващи лица се обърнаха към него. За тях всичко бе игра (освен може би за един от тях?). Но убийствата не са

игра; убийствата са нещо опасно. При тях човек никога не знае накъде ще се обърнат нещата.

С внезапно движение Поаро извади четири снимки от джоба си.

— Улики ли искате? — извика той. И с театрален жест ги хвърли на масата.

Всички се скупчиха около тях, надзъртаха един през друг и възклицаваха:

— Виж!

— Какви старомодни кокони!

— Само погледнете розите!

— Боже мой, ами тази шапка?

— Какво дете — плашило!

— Но кои са те?

— Не е ли смешна модата?

— Тази жена сигурно е била красива на младини.

— Защо тези снимки да са улики?

— Кои са тези?

Поаро бавно огледа кръга от лица. Той не видя нещо по-различно от очакваното.

— Никого ли не разпознавате?

— Да разпознаваме ли?

— Ще се изразя по друг начин — никога ли преди това не сте виждали тези снимки? Мисис Апуърд? Не ви ли говорят нещо?

Мисис Апуърд се поколеба.

— Мисля, че да...

— Коя от всички тях?

Показалецът ѝ се спря върху детското очилато лице на Лили Гамбъл.

— Значи сте виждали тази снимка? Кога?

— Съвсем наскоро... Но къде... не, не мога да си спомня. Сигурна съм обаче, че съм виждала снимка точно като тази.

Тя седеше с начумерено изражение, свъсила вежди. Но когато мисис Рендъл приближи, излезе от размисъла, в който бе потънала.

— Довиждане, мисис Апуърд. Заповядайте на чаша чай, когато пожелаете.

— Благодаря ви, мила. Стига Робин да ме избута нагоре по хълма.

— Разбира се, Мадре. Развил съм страхотни мускули от бутане на инвалидната количка. Спомняш ли си деня, когато отивахме у семейство Уедърби и беше толкова кално, че...

— А! — извика мисис Апуърд внезапно.

— Какво има, Мадре?

— Нищо. Продължавай.

— Когато те бутах нагоре по хълма. Първо се подхлъзна инвалидната количка, а след това и аз. Мислех, че никога няма да се доберем до къщата.

Смеейки се, те си взеха сбогом и вкупом се отдалечиха.

Алкохолът, мислеше си Поаро, положително развързва езика.

Глукаво или умно бе от негова страна да покаже тези снимки? Дали и това не бе резултат от алкохола?

Не беше сигурен.

Мърморейки нещо за извинение, той се върна обратно и се отправи към къщата. През отворения прозорец вляво до него достигнаха гласовете на двама души. Това бяха гласовете на Робин и мисис Оливър. Тихичкият бе на мисис Оливър, а много по-силният на Робин.

Поаро отвори вратата и влезе в стаята, която бе напуснал преди малко. Мисис Апуърд седеше до камината. Лицето ѝ изглеждаше доста зловещо. Тя бе потънала толкова дълбоко в мислите си, че влизането на Поаро я стресна.

Той предупредително се изкашля. Сепната, тя го изгледа остро.

— О, вие ли сте! Уплашихте ме.

— Съжалявам, мадам. За друг ли ме взехте? За кого, ако може да попитам?

Тя не отговори, просто каза:

— Забравихте ли нещо?

— Страхувам се, че това, което съм забравил тук, е опасността.

— Опасността?

— Опасност за вас, може би. Защото преди малко разпознахте една от онези снимки.

— Не бих казала, че съм я разпознала. Всички стари снимки изглеждат толкова еднакви.

— Чуйте ме, госпожо. Мисис МакГинти също, или поне аз така мисля, е разпознала една от снимките. И мисис МакГинти е мъртва.

В неочакван изблик на хумор в погледа мисис Апуърд отвърна:

— Мисис МакГинти умря. И как умря тя? Главата си навън подаде също като мен. Това ли имате предвид?

— Да. Ако знаете нещо, каквото и да е то, кажете ми го сега. За вас ще бъде по-безопасно.

— Драги мой, не е толкова просто, колкото си мислите. Съвсем не съм сигурна дали въобще зная нещо положително, нищо определено, за да бъде то наречено факт. Неясните спомени могат да подведат човека. Трябва да имам поне някаква представа за „как“, „къде“ и „кога“, ако разбирате какво искам да кажа.

— Струва ми се, че вие имате представа.

— И още нещо. Трябва да се вземат под внимание най-различни фактори. Не е хубаво да ме пришпорвате, мосю Поаро. Аз не съм от този тип хора, които прибързват с решенията си. Имам свой собствен мозък и го използвам, като обмислям всичко на спокойствие. Когато стигна до някакво решение, аз действам, но никога, преди да съм се подготвила.

— В много отношения вие сте потайна жена, мадам.

— Може би — до известна степен. Знанието е сила. А силата трябва да се използва за справедливи цели. Ще ме извините, че ви го казвам, но вие вероятно не харесвате начина на живот в провинциална Англия.

— С други думи вие ми казвате: „Вие сте само един проклет чужденец“.

Мисис Апуърд леко се усмихна.

— Не бих се изразила толкова грубо.

— Ако не искате да разговаряте с мен, можете да се обърнете към полицейския началник Спенс.

— Скъпи мосю Поаро, да не замесваме полицията. Поне не на този етап.

Поаро вдигна рамене.

— Искях само да ви предупредя — отвърна той.

Поаро беше сигурен, че сега вече мисис Апуърд съвсем добре си спомня кога и къде е видяла снимката на Лили Гамбъл.

ГЛАВА XIV

I

„Определено — мислеше си Еркюл Поаро на следващата сутрин — пролетта вече е дошла.“

Предчувствията му от предната нощ изглеждаха съвършено безпочвени.

Мисис Апуърд беше разумна жена, която можеше да се грижи за себе си.

Независимо от това, по някакъв странен начин тя го бе заинтригувала. Поаро въобще не разбираше реакциите ѝ. Очевидно тя целеше точно това. Беше разпознала снимката на Лили Гамбъл, но беше решена да играе сама.

Поаро тъкмо пресичаше една градинска пътечка, отдаден на размишленията си, когато го стресна глас зад гърба му.

— Мосю Поаро.

Мисис Рендъл се бе приближила толкова безшумно, че той не я бе чул. Беше много изнервен още от предния ден.

— *Pardon*, мадам. Стреснахте ме.

Мисис Рендъл се усмихна машинално. Ако той самият беше нервен, то мисис Рендъл, помисли си Поаро, беше още по-напрегната. Единият от клепачите ѝ играеше, а ръцете ѝ не можеха да намерят покой.

— На... надявам се, че не ви прекъсвам. Вероятно сте зает.

— Не, не съм. Денят е чудесен. Обичам усещането за настъпващата пролет. Чудесно е да се разхождаш навън. В дома на мисис Самърхейс винаги, абсолютно винаги духа отвсякъде.

— Така ли?

— Тук, в Англия, го наричат „течение“.

— Ах, да. Предполагам, че е така.

— Прозорците не могат да се затварят, а вратите постоянно зеят.

— Къщата е доста занемарена. И, разбира се, семейство Самърхейс са толкова бедни, че не могат да си позволят да направят ремонт. Ако бях на тяхно място, бих зарязала всичко. Тази къща принадлежи на семейството от столетия, но днес човек не трябва да се привързва към разни неща само от сантименталност.

— Да, в днешно време хората не са сантиментални.

Настъпи тишина. С крайчеца на окото си Поаро наблюдаваше нервните й бели ръце. Изчака тя да поеме инициативата. Най-сетне тя заговори:

— Предполагам — започна тя, — че когато, ъ-ъ-ъ... да кажем разследвате някой случай, винаги трябва да имате и претекст, нали?

Поаро се замисли върху въпроса. Въпреки че не я поглеждаше, той ясно си даваше сметка за напрегнатия ѝ поглед, вперен в него.

— Идеята ви не е лоша, мадам — отвърна той неангажиращо. — Това е едно удобство.

— Да обясните присъствието си тук и... да разпитвате.

— Може да се наложи.

— Защо... защо всъщност сте тук, в Бродхини, мосю Поаро?

Той я погледна леко изненадан.

— Но, скъпа госпожо, нали ви казах, че разследвам смъртта на мисис МакГинти.

Мисис Рендъл отвърна остро.

— Знам, че така разправяте. Но звучи смешно и абсурдно.

Поаро повдигна вежди.

— Наистина ли?

— Разбира се. Никой не ви вярва.

— И все пак уверявам ви, че това е самата истина. Светлите ѝ сини очи премигнаха и тя отвърна поглед от него.

— Не желаете да ми кажете.

— Да ви кажа, но какво, мадам?

Тя отново рязко промени темата на разговора.

— Искях да ви попитам нещо... за анонимни писма.

— Да — насърчително я подкани Поаро, когато тя спря да говори.

— В тях всичко е лъжа, нали?

— Понякога има и лъжи — предпазливо отвърна Поаро.

— В повечето случаи — настоя тя.

— Не бих си позволил подобна категоричност.

Шийла Рендъл изрече почти гневно:

— Анонимните писма са дело на малодушни, подли и коварни хора!

— Да, с това мога да се съглася.

— И не бихте повярвали на написаното в тях, нали?

— Труден въпрос — сериозно каза Поаро.

— Лично аз не бих повярвала на нищо от този род.

Тя живо добави:

— Знам защо сте тук. Но това не е вярно. Казвам ви, това не е вярно.

Тя рязко се обърна и се отдалечи.

Еркюл Поаро повдигна вежди заинтригувано.

„А сега какво? — запита се той. — Не е ли това опит да ме водят за носа? И дали тази птичка е такава, за каквато се представя?“

Всичко е твърде объркващо, мислеше си той.

Мисис Рендъл открито му заяви, че според нея причината за пребиваването му тук е друга, а не смъртта на мисис МакГинти. Тя бе подсказала, че разследването е само претекст.

Наистина ли беше убедена в това? Или, както Поаро току-що си каза, не беше ли това опит да го водят за носа?

Какво общо имаха анонимните писма?

Беше ли мисис Рендъл лицето от снимката, която мисис Апуърд била „видяла наскоро“?

С други думи, беше ли мисис Рендъл Лили Гамбъл? Последните известия за излязлата от изправителния дом Лили Гамбъл бяха от Ирландия. Там ли се бе запознал и оженил за съпругата си д-р Рендъл, бидейки в неведение: относно миналото ѝ? Лили Гамбъл бе учила стенография. Възможно е съдбата ѝ да се е пресякла с тази на доктора.

Поаро поклати глава и въздъхна. Всичко би могло да се случи, но той бе длъжен да се убеди в това.

Неочаквано задуха студен вятър и слънцето се скри. Поаро потръпна и се отправи към дома на семейство Самърхейс.

Да, той бе длъжен да се убеди. Ако можеше да открие оръжието на убийството...

И в този момент, обзет от странно чувство на увереност, той го съзря.

След това Поаро си задаваше въпроса дали подсъзнателно не го бе виждал много по-рано. То си стоеше там, вероятно откакто бе дошъл в Лонг Медоус...

Беше там, върху затрупаните с книги лавици до прозореца.

Поаро си помисли: „Защо не съм го забелязал преди?“

Вдигна го, претегли го на ръка, внимателно го огледа, намести го в дланта си и го вдигна за удар...

Морийн нахлу през вратата с обичайната си бързина, последвана от две кучета. Гласът ѝ прозвуча дружелюбно:

— Хей, със секача за захар ли си играете?

— Така ли се нарича това? Секач за захар?

— Да. Секач за захар или чукче за захар — не знам точно как се казва. Интересна вещ, нали? Изглежда като играчка с тази птичка на върха.

Поаро внимателно повъртя предмета в ръце. Направен от мед, с богата украса, той имаше формата на тежка тесла с остър ръб. Тук-там беше инкрустиран с цветни камъчета — бледосини и червени. На върха имаше птичка с тюркоазени очи.

— Чудесна вещ за убийство, нали? — каза Морийн разговорливо.

Тя го взе от него и замахна по някаква точка в пространството.

— Ужасно е лесно — добави тя. — С това чудо всеки може да бъде приспан завинаги, нали така?

Поаро я погледна. Луничавото ѝ лице беше спокойно и ведро.

Морийн продължи:

— Казах на Джони какво му се пише, ако ми писне от него. Това е най-добрият приятел на съпругата!

Тя се засмя, остави чукчето за захар и се обърна към вратата.

— За какво дойдох? — запита се тя сама. — Не се сещам... Божичко! По-добре да ида да видя дали пудингът има нужда от още вода.

Гласът на Поаро я спря на вратата:

— Вероятно сте донесли този предмет от Индия?

— О, не — каза Морийн. — Взех го от „Д. и К.“ за Коледа.

— „Д. и К.“ ли? — Поаро беше озадачен.

— „Донеси и Купи“ — с готовност обясни Морийн. — В дома на викария. Носиш нещо непотребно и можеш да си вземеш това-онова. Ако можеш да намериш какво да купиш, защото на практика не можеш да намериш нищо свястно. Аз взех тази джунджурия и каната за кафе. Харесаха ми чучурът на каната и птичката на чукчето.

Каничката за кафе беше от кована мед. Извитият ѝ чучур напомняше на Поаро за нещо.

— Мисля, че тези предмети са от Багдад — каза Морийн. — Във всеки случай поне така казват семейство Уедърби. Или от Персия.

— Значи тези предмети са от дома на семейство Уедърби?

— Да. У тях е пълно с какви ли не вехтории и боклуци. Трябва обаче да тичам да погледна този пудинг.

Тя излезе. Вратата се хлопна. Поаро отново взе секача за захар и го отнесе до прозореца.

Върхът на острието беше едва забележимо обезцветен.

Поаро кимна.

Поколеба се за момент, после отнесе чукчето за захар в стаята си. Там внимателно го сложи в кутия, която облепи с хартия и завърза с връв, а после слезе по стълбите и напусна къщата.

Поаро се надяваше, че никой няма да забележи изчезването на секача за захар. В домакинството на семейство Самърхейс липсваше порядък.

III

В Лабърнъмс съвместната работа следваше усиления си ход.

— Наистина не мисля, че е редно да го правим вегетарианец, скъпа — възразяваше Робин. — Много е префърцунено. И изобщо не е шик.

— Не може иначе — упорстваше мисис Оливър. — Той винаги е бил вегетарианец. Винаги носи със себе си малка машинка за стъргане на сурови моркови и ряпа.

— Но, скъпа Ариадни, защо?

— Откъде да знам? — сърдито отвърна мисис Оливър. — Откъде да знам как въобще съм измислила този отвратителен човек? Трябва да съм била откачила! И защо финландец, след като не знам нищо за Финландия? Защо вегетарианец? Защо е нужно цялото това идиотско маниерничене? Тези неща просто се случват. Опитваш нещо — и хоп,

хората го харесват. Тогава продължаваш и преди да се усетиш, разбираш, че вече не можеш да се отървеш от някой луд като този Свен Хиерсон, например. А като капак на всичко хората пишат и приказват колко ли привързана съм била към него. Привързана ли? Ако срещна този кокалест и дългунест финландски вегетарианец на живо, такова убийство ще извърша, че ще надмине всичко, което съм измислила досега!

Робин Апуърд я погледна почтително.

— Знаете ли, Ариадни, това е чудесна идея! Един истински Свен Хиерсон — и вие го убивате. Тази книга може да стане лебедовата ви песен и да бъде публикувана след смъртта ви.

— И дума да не става! — възкликна мисис Оливър. — А парите от хонорара? Всичките пари, които си изкарвам от убийствата, си ги искам приживе.

— Да, да. Тук съм абсолютно съгласен с вас.

Разтревоженият драматург закрачи с широки крачки нагоре-надолу.

— Тази креатура Ингрид започва да става досадна — каза той. — След сцената в мазето, която е наистина блестяща, не виждам как ще предотвратим спадането на напрежението в следващия епизод.

Мисис Оливър остана мълчалива. Епизодите, помисли си тя, бяха главоболието на Робин Апуърд.

Той я стрелна с неудовлетворен поглед.

Тази сутрин, при една от честите промени на настроението си, мисис Оливър се бе заела с разрешената си от вятъра фризура. Използвайки мокра четка, тя бе пригладила сивите кичури коса плътно към главата си. С високото си чело, масивните очила и строгия си вид тя все повече напомняше на Робин учителка, към която като дете е изпитвал страхопочитание. Все по-трудно му беше да се обръща към нея със „скъпа“, а дори и това „Ариадни“ го караше да премигва по няколко пъти при всяко споменаване.

Той сприхаво каза:

— Знаете ли, днес нещо не съм в настроение. Може би заради пиенето вчера. Нека зарежем работата и да поговорим за актьорския състав. Би било превъзходно, ако можехме да ангажираме Денис Калъри, но той в момента снима филм. За ролята на Ингрид най-подходяща би била Джийн Белюс. Хубаво е, че и тя иска да играе тази

роля. Както казах, имам блестяща идея за Ерик. Ще поговорим и за Малкия Репертоарен театър довечера, нали? А вие ще ми кажете какво мислите за Сесил.

Обнадеждена, че разговорът за актьорския състав се отлага, мисис Оливър се съгласи да прекъснат работата и Робин отиде да телефонира.

— Ето — каза той, като се върна — всичко е уредено.

iv

Очакванията за хубав ден от приятната сутрин не се оправдаха. Струпалите се облаци действаха потискащо и вещаеха дъжд. Докато си пробиваше път из гъстите храсталаци към входната врата на Хънтърс Клоуз Поаро стигна до заключението, че не би желал да живее в тази долина в подножието на хълма. Самата къща — беше заобиколена от дървета, а стените ѝ се задущаваха в бръшлян. „Това място — мислеше си Поаро — има нужда от брадвата на дървар.“

(Брадва? А може би секач за захар?)

Той позвъни и след като не получи отговор, позвъни още веднъж. Отвори му Дирдри Хендерсън. Беше изненадана.

— О, вие ли сте? — възкликна тя.

— Мога ли да вляза и да поговоря с вас?

— Аз... ами, добре, да, разбира се.

Тя го покани в малка, затъмнена всекидневна, в която той и преди беше влизал. Върху камината Поаро разпозна по-голямата сестра на каничката за кафе от полицата на Морийн. Нейният огромен чучур сякаш внасяше елемент на източна свирепост в тази иначе европейска стая.

— Боя се — каза Дирдри с извинителен тон, — че сме доста разтревожени днес. Нашата домашна прислужница, германката, ни напуска. При нас е само от месец. Оказа се, че е приела работата, само за да пристигне в Англия, понеже щяла да се омъжва за някого тук. Вече всичко ѝ е уредено и тя си заминава още тази нощ.

Поаро цъкна с език.

— Много нетактично от нейна страна.

— Нали? Вторият ми баща казва, че е незаконно. Но дори и да е така, щом тя ще се омъжва и ще напуска, не виждам какво можем да направим срещу това. Даже нямаше да разберем, че си тръгва, ако не я

бях заварила да си стяга багажа. Щеше да се измъкне тихомълком от къщата, без да каже и дума.

— Уви, не живеем във време, когато хората зачитат другите.

— Така е — глухо отвърна Дирдри.

Тя потърка челото си с опакото на ръката.

— Уморена съм — рече тя. — Много съм уморена.

— Да — внимателно отвърна Поаро. — И аз мисля, че сигурно сте доста уморена.

— А вие за какво дойдохте, мосю Поаро?

— Исках да ви попитам за едно чукче за захар.

— Чукче за захар ли?

На лицето ѝ се изписа недоумение.

— Един предмет от месинг, украсен с птичка отгоре и инкрустиран със сини, червени и зелени камъчета. — Поаро прилежно издекламира описанието.

— О, да, сещам се.

Гласът ѝ не издаде никакъв интерес или оживление.

— Доколкото съм осведомен, бил е ваша собственост?

— Да. Майка ми го купи от пазара в Багдад. Чукчето за захар е едно от нещата, които бяхме занесли на разпродажбата в дома на викария.

— Разпродажбата на „Донеси и Купи“, нали така?

— Да. Има доста такива магазини наоколо. Трудно е да накараш хората да дадат пари, но обикновено все може да се изрови по нещо и да се и изпрати там.

— Значи въпросният предмет е бил у вас до Коледа и чак след това сте го изпратили в „Донеси и Купи“, така ли?

Дирдри сбърчи чело.

— Не беше за коледната разпродажба на „Донеси и Купи“, а за предишната. За празника на реколтата.

— Празникът на реколтата ли? Това се пада... кога? През октомври? Или септември?

— В края на септември.

В малката стая настъпи дълбока тишина. Поаро се взря в момичето и то от своя страна също го погледна. Лицето ѝ беше безизразно и незаинтересовано. Поаро се опитваше да разбере какво

става зад бялата стена от апатия. Може би съвсем нищо. Вероятно тя бе просто уморена, както му бе казала...

Той попита спокойно, но настоятелно:

— Напълно ли сте сигурна, че е била разпродажбата за Празника на реколтата, а не на Коледа?

— Да, напълно.

Очите ѝ бяха неподвижни, гледаха, без да мигат.

Еркюл Поаро чакаше. Продължаваше да изчаквано това, на което се надяваше, така и не се случи.

С официален тон той изрече:

— Няма да ви задържа повече, мадмоазел.

Тя го изпрати до входната врата и не след дълго Поаро отново се спускаше надолу по пътя.

Това бяха две противоречащи една на друга версии, които не можеха да бъдат съчетани една с друга.

Коя от двете жени казваше истината — Морийн Самърхейс или Дирдри Хендерсън?

От огромно значение беше дали секачът за захар е бил използван така, както Поаро си представяше. Празникът на реколтата е бил в края на септември. Между него и Коледа, по-точно на 22 ноември, е била убита мисис МакГинти. Чия собственост е бил точно по това време секачът за захар?

Поаро се отправи към пощата. Мисис Суийтимън беше винаги услужлива и готова да помогне. Присъствала и на двете разпродажби, твърдеше тя. Винаги ходела на тях. Там успявала да избере нещо измежду най-различни хубави джунджурии. Обикновено отивала по-рано, за да помогне при подготовката, въпреки че повечето хора носели предметите със себе си, а не ги давали предварително.

Месингово чукче, доста подобно на тесла, с цветни камъчета и малка птичка? Не, тя не можела да си спомни точно. В цялата тази натура било трудно да се забележи всичко, още повече че някои от предметите били грабвани веднага. Май все пак си спомняла нещо такова — бил оценен на 5 шилинга заедно с една бронзова каничка за кафе, която обаче имала дупка на дъното и не ставала за нищо друго, освен за украса. Но мисис Суийтимън не можеше да се сети кога е било това, във всеки случай било е отдавна. Може би по Коледа, а може и по-рано. Не била обърнала внимание...

Мисис Суийтимън прие колета на Поаро. Препоръчан? Да.

Тя преписа адреса; докато му подаваше разписката, Поаро забеляза в живите черни очи нескрит интерес.

Еркюл Поаро бавно заизкачва хълма, като си задаваше въпроси.

Като че ли Морийн Самърхейс, която беше разпиляна, весела и небрежна, имаше по-голям шанс да греши. Празникът на реколтата или Коледа — за нея беше все едно.

Мудната и непохватна Дирдри Хендерсън би трябвало да е много по-точна в преценките си за време и дати.

И все пак един въпрос продължаваше да го човърка.

Защо, след като бе разговарял толкова надълго и нашироко с Дирдри Хендерсън, тя не се заинтересува защо той иска да знае това? Това би бил съвсем естествен, просто неизбежен въпрос!

Дирдри Хендерсън обаче не го беше задала.

ГЛАВА XV

I

— Някой ви търси по телефона — извика Морийн от кухнята, когато Поаро влезе в къщата.

— По телефона ли ме търсиха? Кой беше?

Той беше изненадан.

— Не знам, но записах номера в бележника за менюто.

— Благодаря ви, мадам.

Той влезе в столовата и приближи до бюрото. Сред огромна купчина хартии Поаро откри бележника близо до телефона. Разтвори го и видя записаното там: „Килчестър 350“.

Вдигна слушалката и набра номера. Някакъв женски глас незабавно се обади:

— Бредър и Скатъл.

Поаро се опита да налучка.

— Може ли да говоря с мис Мод Уилямс?

След кратка пауза един контраалт се обади:

— Мис Уилямс на телефона.

— Обажда се Еркюл Поаро. Струва ми се, че сте ме търсили.

— Да, да, звъних ви. Става въпрос за имота, за който се интересувахте онзи ден.

— Имотът ли? — за момент Поаро остана озадачен. После се досети, че разговорът на мис Уилямс се подслушва. Вероятно когато му е телефонирала преди това, е била сама в офиса.

— Мисля, че ви разбрах. Става дума за случая с Джеймс Бентли и убийството на мисис МакГинти, нали?

— Да, точно така. Можем ли да направим нещо за вас?

— Искате да помогнете, а не сте сама в стаята, така ли?

— Точно така.

— Разбирам. Слушайте внимателно. Наистина ли искате да помогнете на Джеймс Бентли?

— Да.

— А бихте ли се отказали от сегашната си работа?

Тя отвърна без никакво колебание:

— Да.

— А ще се съгласите ли да се занимавате с домакинство? И то, навярно, при не особено приветливи хора?

— Да.

— Съгласна ли сте веднага да напуснете? Да кажем още от утре?

— О, да, мистър Поаро. Мисля, че това може да се уреди.

— Разбирате какво искам от вас. Вие ще вършите работата на домашна прислужница. Умеете ли да готвите?

В гласа ѝ прозвучаха весели нотки:

— Много добре.

— *Mon dieu*, каква рядкост! А сега слушайте — веднага идвам в Килчестър. Ще се срещнем в същото кафене, където разговаряхме преди това. Нека бъде по обед.

— Да, разбира се.

Поаро остави слушалката.

„Каква жена, достойна за уважение! — размишляваше той. — С остър и пъргав ум, а може би дори наистина умее и да готви“...

С известно затруднение той изрови телефонния указател изпод някакъв трактат за гледане на прасета и затърси номера на семейство Уедърби.

Обади се мисис Уедърби.

— Ало? Ало? Тук е мосю Поаро, спомняте ли си, мадам...

— Не мисля, че...

— Мосю Еркюл Поаро.

— О, да, разбира се, моля да ме извините. Днес имаме проблеми у дома...

— Точно затова ви позвъних. С голяма тревога научих за вашите затруднения.

— Толкова са неблагоприятни тези момичета чужденки.

Да ѝ платиш пътя дотук и какво ли не още. Страшно ненавиждам неблагоприятността!

— Да, да. Истински ви съчувствам. Чудовищно е, затова бързам да ви съобщя, че може би ще се намери разрешение на въпроса. Съвършено случайно познавам млада жена, която желае да постъпи на

работа като домашна прислужница. Страхувам се, обаче, че не е съвсем подготвена.

— О, в днешно време не се намират квалифицирани прислужници. Важното е да умее да готви — повечето от тях не искат да готвят.

— Да, да, тя умее да готви. Да ви я изпратя ли тогава?

Поне да я прецените? Казва се Мод Уилямс.

— О, разбира се, мосю Поаро, много мило от ваша страна. Каквато и да е, все е по-добре от нищо. Съпругът ми е особено придирчив и много се ядосва на милата Дирдри, когато домакинската работа не върви както трябва. Човек не може да очаква от мъжете да проявят разбиране, а днес всичко е толкова трудно... Аз...

Някой я прекъсна. Мисис Уедърби разговаряше с някого, който току-що бе влязъл в стаята и въпреки че бе сложила ръка върху слушалката, Поаро чуваше приглушените й думи.

— Обажда се онзи дребен детектив, познавал някакво момиче, което би могло да дойде на мястото на Фрида. Не, не била чужденка. Англичанка, слава богу. Много мило от негова страна. Наистина той изглежда доста загрижен за мен. О, скъпа, не ми възразявай. Какво значение има? Знаеш го Роджър как мърмори. Е, аз мисля, че е много мило и се надявам, че тази ще е малко по-своятна.

След като размениха още малко любезности, мисис Уедърби изрече с огромна благодарност в гласа:

— Много ви благодаря, мосю Поаро. Страшно сте любезен.

Той окачи слушалката и погледна часовника си.

Запъти се към кухнята.

— Мадам, няма да се върна за обяд. Налага се да отида до Килчестър.

— Слава Богу — отвърна Морийн. — И без това не успях да стигна до пудинга навреме и той прегоря. Не е страшно, може би е само малко поизгорял. Ако все пак се окаже отвратителен на вкус, мислех да отворя бурканче малини, което затворих миналото лято. Струват ми се малко мухлясали отгоре, но напоследък говорят, че това даже било полезно — истински пеницилин.

Поаро напусна къщата доволен, че се е разминал с възможността да обядва прегорен пудинг и бурканче с пеницилин. По-добре, далеч

по-добре беше да яде макарони и крем карамел в „Синята котка“, отколкото импровизациите на Морийн Самърхейс.

II

В Лабърнъмс бяха възникнали малки разногласия.

— Ами, разбира се, че ти, Робин, забравяш всичко останало, когато се заловиш с някоя пиеса.

Робин се разкайваше.

— Мадре, ужасно съжалявам. Съвсем бях забравил, че Джанет е свободна тази вечер.

— Няма никакво значение — студено изрече мисис Апуърд.

— Разбира се, че има. Ще се обадя в театъра и ще им кажа, че ще отидем утре вечер.

— Нищо подобно няма да направиш. Уговорил си се да отидеш тази вечер и ще отидеш.

— Но съвсем сериозно...

— Вече е решено.

— Да помоля ли Джанет да отсъства друга вечер?

— В никакъв случай. Тя не обича плановете ѝ да бъдат обърквани.

— Сигурен съм, че няма да има нищо против. Особено ако аз я помоля...

— Не съм съгласна, Робин. Моля те, не разстройвай Джанет. И не упорствай. Не искам да се чувствам като досадна старица, която разваля удоволствието на другите.

— Мадре... Най-сладка от всички...

— Достатъчно. Вървете и се забавлявайте. Аз знам кого ще помоля да ми прави компания.

— Кого?

— Това е моя тайна — каза мисис Апуърд, възвръщайки доброто си настроение. — И стига си ми досаждал.

— Ще се обадя на Шийла Рендъл...

— Благодаря, няма нужда. Аз сама ще се обадя, на когото поискам и стига по този въпрос. Преди да излезеш зареди кафеварката и я пригответи за включване. О, извади и още една чаша — може да имам гости.

ГЛАВА XVI

В „Синята котка“ Поаро привърши с наставленията си към Мод Уилямс:

— Значи разбирате какво ме интересува, нали?

Мод Уилямс кимна.

— Уредихте ли въпроса в службата си?

Тя се засмя.

— Здравословното състояние на леля ми е твърде сериозно. Изпратих телеграма до себе си.

— Добре. Искам да добавя още нещо — в това селце някъде на свобода се шляе убиецът. Не е толкова безопасно.

— Това предупреждение ли е?

— Да.

— Мога да се грижа за себе си — рече Мод Уилямс.

— Това — отвърна Еркюл Поаро — може да се постави в рубриката „Прочути предсмъртни слова“.

Тя отново се засмя, а смехът ѝ беше искрен и весел. Няколко души от съседните маси се обърнаха и я изгледаха.

Поаро се улови, че я преценява внимателно. Мод Уилямс бе здрава, уверена млада жена, жизнена, но затворена в себе си, горяща от нетърпение да изпълни опасна задача. Защо? Поаро отново си спомни Джеймс Бентли, неговия унил примиренчески глас и безжизнената му апатия. Човешката природа наистина е нещо любопитно и необяснимо.

Мод каза:

— Вие ме *помолихте* да го направя, нали? А сега защо се опитвате да ме откажете?

— Защото когато някой ви предлага да изпълните определена мисия, той трябва точно да обясни какво включва тя и какви са последиците.

— Не мисля, че съм в опасност — каза уверено Мод.

— Е, да, в момента не сте. В Бродхини сте непозната, нали?

Мод се замисли:

— Д-д-д-а. Бих казала, че не ме познават.

— Били ли сте там?

— Веднъж или два пъти във връзка с дела на фирмата. Беше преди около пет месеца.

— С кого се срещнахте? Къде ходихте?

— Посетих една възрастна дама, мисис Карстеърс или Карлайл... Не помня името ѝ. Искаше да купи малък имот тук наблизо и аз реших да я посетя. Взех някои документи и оценката на имота, която бяхме направили специално за случая. Въпросната дама беше отседнала в пансиона, където сте сега и вие.

— В Лонг Медоус ли?

— Да. Неуютна къща с лош външен вид и много кучета.

Поаро кимна.

— Запознахте ли се с мисис Самърхейс или с майор Самърхейс?

— Предполагам, че жената, с която се запознах, беше мисис Самърхейс. Тя ме заведе в спалнята — онази старица беше в леглото.

— Дали мисис Самърхейс ви помни?

— Не мисля. Дори и да е така, това няма значение, нали? В края на краищата в днешно време човек често си сменя работата. Но смятам, че даже не ме е погледнала. Тя не е от тези.

В гласа на Мод Уилямс имаше лека горчивина.

— Срещнахте ли още някого в Бродхини?

Мод отвърна малко смутено:

— Ами мистър Бентли.

— А-а, видели сте мистър Бентли. Случайно, нали?

Мод се размърда на стола си.

— Не, в действителност му бях изпратила пощенска картичка, с която го известявах, че пристигам този ден. Питам го дали би могъл да ме посрещне. Не че там има къде да се отиде. Бродхини е пълна скръб. Нито кафенета, нито кина, няма нищо по-особено. Просто си поговорихме на автобусната спирка, докато чаках автобуса да ме върне обратно.

— Това беше преди смъртта на мисис МакГинти, така ли?

— О, да. Но не много преди тя да умре. Защото само няколко дни по-късно вестниците вече шумяха за смъртта ѝ.

— Мистър Бентли говорил ли ви е въобще за хазайката си?

— Не.

— И с никой друг ли не сте разговаряли в Бродхини?

— Ами... Само с мистър Робии Апуърд. Бях го слушала да говори по радиото. Видях го да излиза от дома си, познах го от снимките и му поисках автограф.

— А той ви даде?

— О, да, беше много мил. Не носех книгата му със себе си, затова му поднесох случайно попаднал ми лист хартия. Той извади писалката си и се подписа със замах.

— Познавате ли още някого от Бродхини?

— Познавам семейство Карпентър, разбира се. Те са важни личности в Килчестър. Имат чудесна кола, а мисис Карпентър се облича приказно. Преди около месец откри голям базар. Говорят, че мъжът ѝ ще стане нашият следващ член на парламента.

Поаро кимна. След това извади от джоба си пощенския плик, който винаги носеше със себе си и разстла четирите снимки на масата.

— Разпознавате ли някоя от... Какво има?

— Мистър Скатъл. Току-що излезе. Надявам се, че не ни е видял заедно. Може да ви изглежда странно, но, знаете ли, хората приказват за вас. Казват, че са ви пратили от Париж — от Шурете или нещо подобно.

— Аз съм белгиец, а не французин, но това няма значение.

— Какви са тези снимки? — Тя се наведе, за да ги разгледа отблизо. — Доста са старомоднички, нали?

— Най-старата е отпреди тридесет години.

— Ужасно глупави и старомодни дрехи. Горките жени изглеждат като абсолютни глупачки в тях.

— Виждали ли сте някоя от тях преди?

— Какво искате да кажете — дали познавам някоя от жените или дали съм виждала самите снимки?

— И двете.

— Струва ми се, че съм виждала тази — пръстът ѝ се спря върху Джанис Кортлънд и нейната клоширана шапка. — В някой от вестниците, но не мога да се сетя кога. И детето ми изглежда познато. Но не помня кога съм ги виждала; трябва да е било преди известно време.

— Всички тези снимки са публикувани в неделния брой на *Санди Комет* преди смъртта на мисис МакГинти.

Мод го изгледа остро.

— И мислите, че снимките имат нещо общо с убийството? Ето защо искате да...

Тя не довърши мисълта си.

— Да — каза Еркюл Поаро. — Точно заради това.

Той извади още нещо от джоба си и ѝ го показа. Беше изрезката от *Санди Комет*.

— Прочетете го — каза той.

Мод зачете съсредоточено. Златисто русата ѝ коса се посипа над малката изрезка от вестника.

След като свърши, тя вдигна поглед.

— Ето кои са тези жени! И прочетеното ви е подсетило нещо, така ли?

— Не бихте могли да се изразите по-точно.

— И все пак не разбирам... — Тя спря и се замисли за миг.

Поаро не каза нищо. Въпреки че беше изключително доволен от собствените си идеи, той винаги бе готов да изслуша съображенията и на други хора.

— И допускате, че някоя от тези личности би могла да е в Бродхини?

— Не е изключено, нали?

— Разбира се, защо не. Всеки може да бъде къде ли не... — Като постави пръста си върху хубавичкото и глуповато усмихващо се лице на Ева Кейн, Мод продължи: — Сега тя би била доста възрастна, някъде на годините на мисис Апуърд.

— Горедолу на толкова.

— Мисля си, че... Тя е такъв тип жена, че сигурно ще се намерят няколко души, които да ѝ имат зъб.

— Това е уместна гледна точка — бавно промълви Поаро. — Да, наистина е така. — После добави: — Спомняте ли си случая Крейг?

— Че кой не го помни? — възкликна Мод Уилямс. — Ами той е в музея на мадам Тюсо. Тогава бях дете, но и досега вестниците не престават да го сравняват с някои нови убийства. Не вярвам да бъде забравен някога, как мислите?

Поаро рязко вдигна глава.

Той се чудеше какво бе предизвикало тази внезапна нотка на горчивина в гласа ѝ.

ГЛАВА XVII

Напълно объркана, мисис Оливър полагаше усилия да се свие в ъгъла на тясната гримборна. Личност, на която не подходждаше да се свива по ъглите, мисис Оливър успя само да изтъкне още повече фигурата си. Беше заобиколена от младежи, които почистваха с кърпи мазен грим и от време на време ѝ предлагаха топла бира.

Доброто настроение на мисис Апуърд изцяло се бе възвърнало и тя ги проводи с пожелания за приятно прекарване. Самият Робин се постара да ѝ създаде максимални удобства, преди да замине. За да се убеди, че всичко е наред, той все още подтичваше нагоре-надолу, след като другите се бяха качили вече в колата.

Накрая и той се присъедини към тях с усмивка.

— Мадре тъкмо оставяше телефонната слушалка, но е невероятен инат и не пожела да каже на кого е звънила. Обаче бас лоя, че зная.

— И аз зная — каза мисис Оливър.

— Вие кого имате предвид?

— Еркюл Поаро.

— Да, и аз мисля така. Тя ще му надуе главата — Мадре обича да има своите малки тайни, не мислите ли? А сега, скъпа, да поговорим за пиесата довечера. Много е важно честно да ми кажете какво мислите за Сесил и дали той се покрива с представата ви за Ерик...

Безполезно е да се споменава, че Сесил Лийч въобще не се доближаваше до представата на мисис Оливър за Ерик. Едва ли някой друг би могъл да бъде по-неподходящ за тази роля. Пиесата сама по себе си се хареса на мисис Оливър, но перспективата „да се излезе някъде след това“ я хвърляше в ужас.

Робин, разбира се, плуваше в свои води. Той беше приковал Сесил (поне мисис Оливър предполагаше, че това е Сесил) към стената и не млъкваше. Мисис Оливър беше ужасена от Сесил и определено предпочиташе някого на име Майкъл, който в момента ѝ говореше доста благовъзпитано. Във всеки случай Майкъл не очакваше от нея да

му отговаря — той явно предпочиташе монолозите. От време на време в разговора се намесваше някакъв Питър, но като цяло доминираше леко забавната злоба на Майкъл.

— ... твърде мило от страна на Робин — казваше той. — Канехме го да види представлението. Но, естествено, той е под чехъла на тази ужасна жена, нали? По цял ден ѝ изпълнява заповедите. А наистина Робин е страхотен, не мислите ли? Направо е страхотен. Той не трябва да се принася в жертва пред олтара на матриархата. Жените могат да бъдат ужасни, нали? Нали знаете какво направи тя на горкия Алекс Росков? Беше му се лепнала в течение на почти една година, а после открила, че той въобще не е никакъв руски емигрант. Разбира се, че и той ѝ беше наговорил разни опашати истории, затова пък доста забавни. Всички ние знаехме, че в тях няма и капка истина, но в края на краищата на кого му пука? А когато после открила, че той е само един шивашки син от Ийст Енд, направо го заряза, драга моя. Искам да кажа, бога ми, наистина ненавиждам снобите! Алекс бе истински благодарен да се отърве от нея. Той казваше, че ставала много страшна понякога — била малко нещо чалната. Леле, какви гневни изблици имала! Робин, скъпи, говорим за вашата чудесна Мадре. Толкова жалко, че тя не може да дойде тази вечер. Затова пък е прекрасно, че мисис Оливър ни посети. Такива очарователни убийства.

Възрастен мъж с дебел басов глас сграбчи ръката на мисис Оливър и я стисна в горещата си и лепкава потна длан.

— Как бих могъл някога да ви се отблагодаря? — промълви той с дълбока меланхолия в гласа. — Спасихте ми живота, много пъти сте ми спасявали живота.

След това всички те излязоха на чист въздух в свежата вечер и отскочиха до „Понис Хед“, където се поръчаха още питиета и разговорите на театрални теми продължиха.

Когато мисис Оливър и Робин поеа с колата към къщи, мисис Оливър се почувства много изтощена. Тя се облегна на седалката и притвори очи. Робин от своя страна говореше, без да спира:

— ... а наистина ли смятате, че това е добра идея? — завърши накрая той.

— Какво?

Потръпвайки, мисис Оливър се ококори.

Бе се унесла в носталгичен сън по дома. Нейните стени, покрити с екзотични птици и растителност. Чамовата маса, пишещата й машина, черно кафе, ябълки навсякъде... Какво блаженство, какво велико блаженство на усамотението! Ужасна грешка беше за един писател да изплува от потайната си крепост. Писателите са свенливи, необщителни същества, които компенсират своята липса на социална пригодност измисляйки си събеседници, с които да разговарят.

— Боя се, че сте уморена — каза Робин.

— Не съвсем. Истината е, че не съм свикнала с много хора.

— Обожавам хората — щастливо заяви Робин.

— Аз пък не — твърдо отвърна мисис Оливър.

— А би трябвало. Вижте колко герои имате в книгите си.

— Те са друго. Според мен дърветата са много подобри от хората, много по-спокойни.

— Имам нужда от хората — каза Робин, потвърждавайки очевиден факт. — Те ме стимулират.

Той подкара към портата на Лабърнъмс.

— Вие влезте — каза той, — а аз ще прибера колата.

Мисис Оливър се измъкна от колата с обичайните усилия и тръгна по пътеката.

— Вратата не е заключена — провикна се Робин.

Наистина не беше заключена. Мисис Оливър я отвори и влезе. Електричеството не беше запалено и това й се стори доста нелюбезно от страна на домакинята. Или пък бе проява на икономия? Богатите хора много често са икономични. В хола ухаеше на нещо доста екзотично и скъпо. За момент мисис Оливър се запита дали не е объркала къщата, после напипа ключа на осветлението и го щракна.

Светлината изпълни ниското квадратно преддверие с дъбови греди. Вратата към дневната беше откритата и мисис Оливър зърна един крак и стъпало. Следователно мисис Апуърд не си беше легнала. Трябва да е заспала в инвалидната си количка и понеже лампите не бяха запалени, вероятно се е унесла.

Мисис Оливър се доближи до вратата и запали осветлението във всекидневната.

— Върнахме се... — започна тя, но спря.

Ръката й подскочи към гърлото. Тя почувства как нещо я задушаваше. Искеше да извика, но не можеше да издаде звук.

С мъка изхриптя:

— Робин... Робин...

Мина известно време, преди да чуе свирукането му по пътеката. После тя бързо се обърна и изтича да го пресрещне в преддверието.

— Не влизайте... не влизайте! Майка ви... тя... тя е мъртва... Мисля, че е била убита...

ГЛАВА XVIII

I

— Чистичко извършена работа — рече полицейският началник Спенс.

Червендалестото му провинциално лице беше разгневено. Той погледна към мястото, където Еркюл Поаро седеше и слушаше със сериозен вид.

— Чисто и грозно — каза Еркюл Поаро. — Била е удушена — продължи той. — С копринено шалче, едно от собствените ѝ копринени шалчета, с което е била. Обвито около врата ѝ, краищата му се кръстосват и се издърпват. Чисто, бързо, ефикасно. Бандитите в Индия го правели по този начин. Жертвата не се бори и не вика — притиска се сънната артерия...

— Изисква ли се някакво специално умение?

— Може, но по-скоро — не. Ако човек реши да го направи, може да го прочете в някоя книга. На практика никак не е трудно. Особено когато жертвата нищо не подозира, а тя не е подозирала.

Поаро кимна.

— Извършил го е някой, когото тя е познавала.

— Да. Заедно са пили кафе — една чаша за нея и една за госта. Отпечатъците от пръсти много внимателно са били изтрети от чашата на гостенката, но с червилото е по-трудно — останали са следи от него.

— Значи е била жена, така ли?

— И вие очаквахте да е жена, нали?

— Ами да. Натам сочат нещата. — Спенс продължи: — Мисис Апуърд разпозна една от снимките — тази на Лили Гамбъл. Значи има връзка с убийството на мисис МакГинти.

— Да — повтори Поаро след него, — има връзка с убийството на мисис МакГинти.

Той си припомни леко веселото изражение на мисис Апуърд, когато бе казала:

Мисис МакГинти умря. И как умря тя? Главата си навън подаде също като мен.

Спенс продължаваше:

— Мисис Апуърд се е възползвала от отличната, според нея, възможност — синът ѝ и мисис Оливър са били на театър. Позвънила е на лицето, което я е интересувало и го е поканила да я посети. Така ли е станало според вас? Мисис Апуърд си е играла на детектив.

— Нещо подобно. Направила го е от любопитство. Пазела е за себе си това, което е знаела, но същевременно е искала да научи повече. Въобще не си е давала сметка, че това, което върши, може да е опасно. — Поаро въздъхна. — Страшно много хора мислят, че убийството е игра. За съжаление, не е така. Предупредих я, но тя не искаше да ме чуе.

— Да, зная. Преди младият Робин да запали и да потегли с мисис Оливър, той изтичал за последно в къщата, където майка му тъкмо привършвала някакъв телефонен разговор. Не поискала да му каже с кого. Играела си на загадки. Робин и мисис Оливър си помислили, че може да сте вие.

— Де да бях аз — възкликна Еркюл Поаро. — Съвсем ли нямате понятие на кого е телефонирала?

— Никакво. Телефонните връзки наоколо са автоматични, нали знаете.

— Прислужницата не може ли да ви помогне?

— Не. Върнала се е около десет и половина вечерта. Тя има ключ от задната врата. Направо е отишла в стаята си, като е подминала кухнята и си е легнала. Къщата е била тъмна и тя предположила, че мисис Апуърд е заспала и че другите още не са се върнали.

Спенс добави:

— Тя е глуха и доста своенравна. Малко я интересува какво става наоколо. Мисля, че върши колкото се може по-малко работа с колкото се може повече мърморене.

— Не е ли някоя от старите и предани прислужници?

— Оо, не! Работи при семейство Апуърд едва от една-две години.

Един полицаи надникна през вратата.

— Някаква млада дама иска да ви види, сър — каза той. — Казва, че има нещо, което вероятно трябва да знаете. Става въпрос за снощи.

— За снощи ли? Поканете я!

Влезе Дирдри Хендерсън. Изглеждаше бледа, напрегната и както винаги — доста непохватна.

— Помислих си, че може би е по-добре да дойда — каза тя. — Дано само не ви прекъсвам или нещо такова — извинително добави тя.

— Съвсем не, мис Хендерсън.

Спенс стана и приближи един стол. Мис Хендерсън седна неумело — също като ученичка.

— Имате да ни кажете нещо за миналата нощ ли? — окуражително подхвана Спенс. — За мисис Апуърд ли става дума?

— Да. Убили са я, нали? Пощальонът каза така, а после и хлебарят. Майка, естествено, смята, че не може да е вярно... — тя спря.

— Боя се, че майка ви не е съвсем права. Съвсем вярно е. А сега, не искахте ли да... да ни кажете нещо?

Дирдри кимна.

— Да — отвърна тя. — Ами... аз бях там.

В поведението на Спенс настъпи промяна. Той демонстрира още по-голямо внимание към момичето, но се долавяше, че е подплатено със служебна непоколебимост.

— Били сте там — каза той. — В Лабърнъмс. По кое време?

— Не зная точно — отвърна Дирдри. — Между осем и половина и девет предполагам. Може би по-скоро към девет. Във всеки случай беше след вечеря. Знаете ли, тя ми позвъни.

— Мисис Апуърд ви се е обадила по телефона?

— Да. Каза, че Робин и мисис Оливър отивали на театър в Калънки, че тя щяла да бъде съвсем сама и попита не бих ли могла да се отбия и да пия кафе с нея.

— И вие отидохте ли?

— Да.

— И... Пихте кафе с нея?

Дирдри поклати глава.

— Не. Отидох там и почуках, но не получих отговор. Така че отворих вратата и влязох в коридора. Беше доста тъмно — още отвън видях, че във всекидневната не свети. Това ме учуди. Веднъж или два

пъти извиках „мисис Апуърд“, но никой не се обади. Тогава помислих, че може би има някаква грешка.

— За каква грешка си помислихте?

— Помислих си, че може би и тя е отишла със сина си и мисис Оливър на театър.

— Без да ви уведоми?

— Наистина това изглеждаше доста странно.

— Нямате ли друго обяснение?

— Е, реших, че може би Фрида погрешно е разбрала думите ѝ. Понякога тя не разбира точно какво ѝ се казва. Чужденка е. Тя самата беше доста развълнувана предната нощ, защото ни напуска.

— И вие какво направихте, мис Хендерсън?

— Просто си излязох.

— И се върнахте вкъщи?

— Да. Всъщност малко се поразходих. Вечерта беше приятна.

Спенс замълча за секунда-две, като я наблюдаваше. Поаро забеляза, че той е вперил поглед в устата ѝ.

След малко Спенс се изправи и живо произнесе:

— Е, благодаря ви, мис Хендерсън. Много добре постъпихте, че дойдохте при нас. Задължени сме ви.

Той се ръкува с нея.

— Мислех, че е редно да дойда — рече Дирдри. — Майка ми обаче не беше на същото мнение.

— Така ли?

— Но аз помислих, че е по-добре да дойда.

— Съвсем правилно.

Той я изпрати и се върна.

Седна, започна да трополи с пръсти по масата и погледна към Поаро.

— Нямаше червило — отбеляза той. — Или не се е начервила специално тази сутрин?

— Не е само тази сутрин. Тя не употребява червило.

— Не е ли странно в днешно време?

— Тя е доста странно момиче — недоразвито.

— Не се усеща и миризмата на парфюм, доколкото мога да подуша. Мисис Оливър каза, че в къщата миналата нощ имало остра

миризма на някакъв парфюм, при това скъп. И Робин Апуърд го потвърждава. Не е бил парфюмът на майка му.

— Мисля, че това момиче не употребява и парфюм — каза Поаро.

— Прав сте — отвърна Спенс. — Прилича на капитан на хокееен отбор от старомодно девическо училище. Но май гони тридесетте.

— Точно така.

— Забавено развитие, така ли?

Поаро се замисли. После отвърна, че не е толкова просто, колкото изглежда.

— Нещо не съвпада — каза Спенс начумерено. — Нито червило, нито парфюм. И след като Дирдри има майка, а майката на Лили Гамбъл е била убита в пиански скандал на улицата в Кардиф, когато Лили Гамбъл е била само на девет години, не виждам как Дирдри може да е Лили Гамбъл. Но мисис Апуърд се е обадила по телефона именно на нея миналата вечер, това не можем да отречем. — Той потри носа си. — Има нещо объркано тук.

— А медицинската експертиза?

— Тя няма да ни е от голяма полза. Всички съдебни лекари със сигурност ще потвърдят, че е била мъртва преди девет и половина вечерта.

— Значи мисис Апуърд може да е била вече мъртва, когато Дирдри Хендерсън е дошла в Лабърнъмс?

— Вероятно е било така, ако момичето казва истината. Или казва истината, или е много потайна. Майка ѝ не искала да дойде при нас. Какво ще кажете за това?

Поаро се замисли.

— Нищо особено. Естествено е всяка майка да реагира по този начин. Тя е от този тип хора, които отбягват неприятностите.

Спенс въздъхна.

— Следователно знаем, че Дирдри Хендерсън е била на мястото на престъплението. Или някой друг преди нея. Жена. Жена, която използва червило и скъп парфюм.

Поаро промърмори:

— Вие ще разследвате...

Спенс се намеси.

— Ще разследвам! Трябва да бъдем тактични. Не искам никого да плашим. Какво е правила Ив Карпентър миналата нощ? Какво е правила Шийла Рендъл? От десет до един през нощта те просто са си седели вкъщи. Знам, че Карпентър е бил на политическо събрание.

— Ив — замислено произнесе Поаро. — Модата в имената днес бързо се променя. Сега няма да чуеш името Ева. Просто не е модерно. Но Ив е популярно име.

— Тя, може да си позволи скъпи парфюми — рече Спенс, като следваше нишката на собствените си размишления.

Той въздъхна.

— Трябва да научим повече за нея. Толкова е удобно да си вдовица от войната. Можеш да се появиш, където си поискаш, да си сложиш скръбно изражение на лицето и да оплакваш някой храбър млад авиатор. Никой няма да ти задава въпроси.

Спенс подхвана друга тема.

— Що се отнася до чукчето за захар или каквото е там, дето сте го изпратили — мисля, че сте попаднали в целта. Това е оръжието, с което е била убита мисис МакГинти. Докторът се съгласи, че то е много подходящо за такъв тип удар. Имало е и кръв по него. Чукчето за захар е било измито, разбира се, но те не си дават сметка, че в днешно време една микроскопична частица кръв може да даде реакция с най-новите химикали. Да, това е било човешка кръв. И тук отново откриваме връзка със семейство Уедърби и девойката Хендерсън. Или може би греша?

— Дирдри Хендерсън беше напълно убедена, че чукчето за захар е било продадено по време на Празника на реколтата в магазина „Донеси и Купи“.

— А мисис Самърхейс беше ли също така категорична, че това чукче е купено по Коледа?

— Мисис Самърхейс никога за нищо не може да е категорична — отвърна мрачно Поаро. — Тя е очарователна личност, но ѝ липсват ред и организираност. Но аз, който живея в Лонг Медоус, мога да ви кажа следното — там прозорците непрекъснато зият отворени. Всеки, който поиска, би могъл да се промъкне, да вземе нещо и после пак да го върне на мястото му и нито мисис Самърхейс, нито майор Самърхейс биха забелязали липсата му. Ако един ден не го намери, тя ще си помисли, че съпругът ѝ го е взел, за да разчлени някой заек или

да насече дърва; той пък ще реши, че жена му кълца месо с него. В тази къща никой не използва нищо по предназначение. Те просто грабват каквото им е под ръка и го оставят, където им падне. Никой нищо не помни. Ако аз трябваше да живея по този начин, бих се намирал в постоянно стресово състояние. Но на тях, на тях изглежда това не им прави впечатление.

Спенс въздъхна.

— Е, има и нещо положително в цялата тази история — няма да екзекутират Джеймс Бентли, докато не се изясни каква е работата. Написахме писмо до канцеларията на Министерството на вътрешните работи. Дават ни това, което искахме — време.

— Струва ми се — каза Поаро, — че трябва отново да се срещна с Бентли. Сега, когато знам малко повече.

II

У Джеймс Бентли бе настъпила слаба промяна. Беше доста поотслабнал, ръцете му бяха по-неспокойни — иначе си беше все същото тихо, отчаяно същество.

Еркюл Поаро внимателно подхвана разговора. Имаше нови улики. Полицията преразглеждаше случая. Следователно имаше надежда...

Но мисълта за надежда не блазнеше Джеймс Бентли. Той каза:

— Няма никакъв смисъл. Какво повече може да разбере полицията?

— Приятелите ви — започна Еркюл Поаро — работят усилено за вас.

— Приятелите ли? — Бентли сви рамене. — Аз нямам приятели.

— Не говорете така. В най-лошия случай имате двама приятели.

— Двама приятели? Бих искал да зная кои са те.

Ако се съдеше по гласа му, той по-скоро изразяваше учудване, отколкото желание да узнае имената им...

— Първо, полицейският началник Спенс...

— Спенс? Спенс ли? Полицейският началник, който започна делото срещу мен? Това е направо смешно.

— Не е смешно. Имате късмет. Спенс е изключително умен и съвестен полицейски офицер. Иска да бъде напълно сигурен, че е заловил истинския престъпник.

— Ами явно е достатъчно сигурен в това.

— Колкото и странно да звучи, въобще не е убеден във вашата вина. Ето защо, както вече казах, той е ваш приятел.

— Ама че приятел!

Еркюл Поаро изчакваше. Дори Джеймс Бентли, размишляваше той, би трябвало да притежава някакви човешки качества. Дори Джеймс Бентли не би могъл изцяло да бъде лишен от определена доза човешко любопитство.

След малко Джеймс Бентли продължи:

— Е, добре, а кой е вторият ми приятел?

— Мод Уилямс.

— Мод Уилямс ли? Коя е тя?

— Работила е в офиса на „Бредър и Скатъл“.

— О-о... Тази мис Уилямс!

— *Précisément*, тази мис Уилямс.

— Но какво общо има тя с всичко това?

На моменти Еркюл Поаро намираше личността на Джеймс Бентли толкова отблъскваща, че от все сърце искаше да повярва във вината му за убийството на мисис МакГинти. За съжаление колкото повече Бентли го вбесяваше, толкова повече Поаро застава на позицията на Спенс. За Поаро ставаше все по-трудно да си представи Бентли в ролята на убиец. Отношението на Джеймс Бентли към убийството би бил, Поаро бе убеден в това, като към нещо, което и без това не оправя живота. Ако самоувереността беше отличителна черта на убийците, както настояваше Спенс, то Бентли със сигурност не беше убиец.

Поаро сдържано каза:

— Мис Уилямс се интересува от този случай. Тя е убедена във вашата невинност.

— Не разбирам какво би могла да знае тя за това.

— Тя ви познава.

Джеймс Бентли премигна, а после измърмори:

— Предполагам, че ме познава малко, но само толкова.

— Вие работехте с нея в една стая, нали? И понякога сте се хранели заедно?

— Ами... да. Веднъж или два пъти. В кафенето „Синята котка“. Там е много удобно. Точно на отсрещната страна на улицата.

— Не сте ли се разхождали заедно?

— Всъщност бяхме излезли веднъж. Ходихме нагоре по хълмовете.

Еркюл Поаро избухна.

— *Ma foi*, да не би да искам да изтръгна от вас тайната на някакво престъпление? Нима е противоестественно да правите компания на едно хубаво момиче? Това не ви ли доставя удоволствие? Не сте ли доволен от себе си?

— Не виждам защо да съм — отвърна Джеймс Бентли.

— На вашата възраст е естествено и позволено да се радвате на компанията на момичета.

— Не познавам много момичета.

— *Ça se voit!* Трябва да се срамувате, а не да изпитвате удовлетворение от този факт. Познавали сте мис Уилямс. Работели сте с нея, разговаряли сте с нея и понякога сте се хранили с нея, а веднъж дори сте се изкачвали по хълмовете. Когато обаче споменах името ѝ, вие дори не се сетихте коя е тя!

Джеймс Бентли поруменя.

— Нали виждате, че никога не съм имал отношения с момичета. А и тя не е това, на което му казват истинска дама, нали? Симпатично момиче наистина, но съм сигурен, че майка ми би я взела за много обикновена.

— От значение е какво мислите вие.

Джеймс Бентли отново се изчерви.

— Косата ѝ, дрехите ѝ — започна той. — Мама, разбира се, имаше старомодни възгледи...

Бентли прекъсна мисълта си.

— Но сте намерили у мис Уилямс... как да кажа... отзивчивост?

— Тя винаги беше много мила — бавно отговори Джеймс Бентли. — Но не ме разбираше истински. Майка ѝ е починала, когато Мод е била дете.

— След това сте загубили работата си — каза Поаро. — И не сте могли да си намерите друга. Доколкото разбирам, с мис Уилямс сте се виждали и в Бродхيني, нали?

Джеймс Бентли изглеждаше объркан.

— Да... да. Идваше там по работа и ми бе изпратила пощенска картичка. Помоли ме да я посрещна. Не знам защо, аз въобще не я

познавах.

— Но отидохте да я посрещнете, нали?

— Да. Не исках да бъда невъзпитан.

— На кино ли я заведохте или на ресторант?

Джеймс Бентли изглеждаше искрено възмутен.

— О, не! Нищо подобно. Ние... ъ-ъ-ъ... просто си поговорихме, докато тя чакаше автобуса си.

— Колко ли забавно трябва да е било на горкото момиче!

Джеймс Бентли рязко отвърна:

— Нямах никакви пари. Не го забравяйте. Нямах пукнат петак.

— Разбира се. Това е станало няколко дни преди мисис МакГинти да бъде убита, нали?

Джеймс Бентли кимна. Неочаквано той каза:

— Да, беше в понеделник. Тя бе убита в сряда.

— Ще ви попитам нещо друго, мистър Бентли. Мисис МакГинти получаваше ли *Санди Комет*?

— Да.

— А вие виждали ли сте тези нейни вестници?

— Понякога ми ги предлагаше, но аз не приемах често. Мама и пет пари не даваше за такъв род вестници.

— Значи не сте видели броя на *Санди Комет* от онази седмица?

— Не.

— И мисис МакГинти не ви е говорила за него или за написаното там?

— Напротив — заяви Джеймс Бентли неочаквано. — Тя живееше с този вестник и непрекъснато разправяше разни истории от него.

— О-ла-ла, значи живеела с вестника! И какво разказваше? Внимавайте, много е важно!

— Не мога точно да си спомня в момента. Ставаше въпрос за някакво старо дело по убийство. Мисля, че човекът се казвал Крейг, не, може би не беше Крейг. Както и да е, тя ми спомена за някого, който понастоящем живеел в Бродhini и е свързан със случая. Мисис МакГинти бе изцяло погълната от тази история. Така и не можах да разбера защо ѝ отделяше такова внимание.

— Спомена ли ви за кого от Бродhini става дума?

Джеймс Бентли неопределено каза:

— Мисля, че говореше за онази жена, чийто син пише пиеси.

— Назовавала ли я е по име?

— Не... аз... наистина беше толкова отдавна...

— Умолявам ви, опитайте се да си спомните! Нали искате отново да сте на свобода?

— На свобода ли? — в гласа на Бентли прозвуча изненада.

— Да, на свобода.

— Аз... да... разбира се, че...

— *Тогава мислете! Какво ви каза мисис МакГинти?*

— Ами... нещо от рода на „толкова е самодоволна, толкова надута. Но няма да се надува така, ако всичко се разчуе.“ И после: „Никога няма да повярваш, че е същата жена от снимката.“ Естествено, тези снимки са правени преди много години.

— Но какво ви накара да бъдете сигурен, че мисис МакГинти е говорила за мисис Апуърд?

— Наистина, не зная... С такова впечатление останах. Тя ми говореше за мисис Апуърд, а след това ми стана безинтересно и спрях да я слушам, а после... Май сега като се размисля, не съм сигурен в действителност за кого говореше. На мисис МакГинти не й млъкваше устата.

Поаро въздъхна. После каза:

— Аз самият не смятам, че е ставало въпрос за мисис Апуърд. Според мен е говорела за някой друг. Но ще е нелепо да ви обесят заради това, че не обръщате достатъчно внимание на хората, с които разговаряте... Мисис МакГинти разказвала ли ви е за къщите и семействата, където е работила?

— Да, в известен смисъл, но няма смисъл да ме разпитвате. Вие като че ли не си давате сметка, мосю Поаро, че тогава аз трябваше да уреждам собствения си живот. Намирах се в много сериозно затруднение.

— Но не чак толкова голямо, както сега! Говорила ли е мисис МакГинти за мисис Карпентър, която по онова време се е наричала мисис Селкърк, или за мисис Рендъл?

— Карпентър с новата къща на върха на хълма и с голямата кола, — нали? Беше сгоден за мисис Селкърк — мисис МакГинти винаги се е отнасяла с презрение към мисис Селкърк. Не зная защо. „Парвеню“ — така я наричаше тя. Нямам представа какво е искала да каже с това.

— А нещо за семейство Рендъл?

— Оня, лекаря ли? Не си спомням да е казвала нещо специално за него.

— А за семейство Уедърби?

— За тях си спомням: „Тази пък само се преструва и си въобразява“ — казваше мисис МакГинти. А за него говореше: „Нито една дума — добра или лоша — не съм чула от устата му.“ — Бентли помълча малко. — Тя казваше, че това е нещастен дом.

Еркюл Поаро вдигна поглед. В този момент гласът на Джеймс Бентли прозвуча по-различно отпреди. Той не повтаряше безучастно всичко, което си спомняше. За кратко време умът му беше излязъл от състоянието на апатия. Джеймс Бентли мислеше за Хънтърс Клоуз, за живота, който течеше там, за това дали този дом е щастливо или нещастно място. Джеймс Бентли правеше усилия да мисли обективно.

Поаро меко промълви:

— Познавахте ли ги? Майката? Бащата? Дъщерята?

— Не бих казал. Случайно се запознах с дъщерята. Стана заради кучето им. Беше се хванало в капан. Тя не можеше да го измъкне и аз ѝ помогнах.

Отново се появиха странни нотки в гласа на Джеймс Бентли.

„Помогнах ѝ“ — бе казал той и в тези думи се долови известна гордост.

Поаро си спомни какво му беше доверила мисис Оливър за разговора ѝ с Дирдри Хендерсън.

Той внимателно попита:

— Разговаряхте ли с нея?

— Да. Тя... Майка ѝ страдала много, била тежко болна, ми каза тя. Много обича майка си.

— А вие ѝ разказахте за вашата майка, нали?

— Да — простичко отвърна Джеймс Бентли.

Поаро не каза нищо. Той чакаше.

— Животът е много жесток — продължи Джеймс Бентли. — И много несправедлив. Някои хора така и не разбират какво е щастие.

— Възможно е — отвърна Еркюл Поаро.

— Не мисля, че мис Уедърби е разбрала много от живота.

— Хендерсън.

— А, да. Тя ми спомена, че имала втори баща.

— Дирдри Хендерсън — каза Поаро. — Дирдри с печалния образ. Хубаво име, но самата тя не е особено хубава, струва ми се?
Джеймс Бентли се изчерви.
— Според мен — каза той, — тя е доста симпатична...

ГЛАВА XIX

— А сега само ме слушай — каза мисис Суийтимън.

Една подсмръкна. От известно време тя слушаше мисис Суийтимън. Това беше безнадежден разговор, който все се въртеше в кръг. Мисис Суийтимън повтаряше едно и също по няколко пъти, като леко променяше фразеологията, но без да се престарава. Една подсмърчаше, от време на време шумно изплакваше и току повтаряше двете единствени неща, с които допринасяше за дискусията — че първо тя никога не би го извършила! И, второ — че баща ѝ би я одрал жива и то съвсем не на шега.

— Може и така да е — каза мисис Суийтимън, — но убийството си е убийство и каквото си видяла си видяла, не можеш да го отречеш.

Една смръкна отново.

— Това, което е трябвало да направиш...

Мисис Суийтимън спря да говори и се обърна към влизащата мисис Уедърби, която бе дошла за куки и малко прежда.

— Не съм ви виждала от доста време, госпожо — бодро я посрещна мисис Суийтимън.

— Напоследък не съм много добре със здравето — отвърна мисис Уедърби. — Сърцето ми, нали знаете. — Тя шумно си поевъздух. — Не трябва да напускам за дълго леглото.

— Чух, че най-последно имате нова прислужница — каза мисис Суийтимън. — За тази прежда ще ви трябват потъмни куки.

— Да. Що се отнася до прислужницата, много е способна и въобще не готви лошо. Но маниерите ѝ! И външният вид! С боядисана коса и много неподходяща тясна блуза.

— Да — отвърна мисис Суийтимън. — Момичетата днес не са научени да прислужват както едно време. Майка ми е започнала да работи още тринадесетгодишна. И ставаше в пет без четвърт всяка сутрин. Накрая я направиха главен иконом — командваше три прислужници. И добре ги обучаваше. Но днес това го няма, няма кой

да учи момичетата на обноси и служба. Остават си само с едно училище като Една.

Двете жени обърнаха поглед към Една, която се бе облегнала на тезгяха, подсмърчаше, смучеше ментови бонбони и гледаше пред себе си с празен поглед. Като продукт на училището тя трудно можеше да мине за добър пример на днешната образователна система.

— Ужасно стана с мисис Апуърд, нали? — каза мисис Суийтимън в старанието си да продължи разговора, докато мисис Уедърби ровеше из разноцветните куки.

— Ужасно — отвърна мисис Уедърби. — Едва се осмелиха да ми кажат. И когато го сториха, получих страшно сърцебиене, толкова съм чувствителна!

— Беше истински шок за всички — каза мисис Суийтимън. — А пък младият мистър Апуърд, той преживя голяма трагедия. Държал ръцете на майка си, докато не дошъл докторът и не му дал таблетка успокоително. Сега се преместил в Лонг Медоус като наемател, понеже чувства, че не може да остане повече в къщата и не го виня за това. Джанет Грум заминала при племенницата си и ключовете са у полицията. Дамата, дето пише криминални истории, се върнала в Лондон, но пак щяла да дойде за оповестяването на причините за смъртта.

Мисис Суийтимън поднесе цялата тази информация с чувство на облекчение и задоволство. Тя се гордееше със своята информираност. Мисис Уедърби, чието желание да си купи куки за плетене беше вероятно подтикнато от желанието да разбере какво се е случило, плати покупката си.

— Много е потискащо — рече тя. — Сега цялото село живее под заплаха. Сигурно наоколо се навърта някой луд. Като си помисля, че собствената ми дъщеря е била навън тази нощ, и че са могли да я нападнат, дори да убият. — Мисис Уедърби затвори очи и се олюля.

Мисис Суийтимън с интерес я наблюдаваше, но не се разтревожи. Мисис Уедърби отново отвори очи и с достойнство добави:

— Това място трябва да бъде охранявано. Никакви млади хора не трябва да се навъртат тук след мръкване. Всички входни врати трябва да се залостват. Нали знаете, че в Лонг Медоус мисис Самърхейс никога не заключва вратите. Нито дори през нощта. Тя оставя задната

врата и всекидневната отворени, така че котките и кучетата могат да влизат и да излизат. Аз лично смятам, че това е пълна лудост, но тя заявява, че досега винаги са оставяли вратите отворени и че ако крадци решат да влязат, могат спокойно да го направят.

— То май няма какво толкова да се открадне от Лонг Медоус — заяви мисис Суийтимън.

Мисис Уедърби тъжно поклати глава и излезе с покупката си.

Мисис Суийтимън и Една подновиха спора си.

— Не си мисли, че ти си най-умната — говореше мисис Суийтимън. — Правото си е право и убийството си е убийство. Кажи истината и посрами дявола. Това бих те посъветвала аз.

— Татко ще ме одере жива, наистина ще го направи — настояваше на своето Една.

— Ще говоря с баща ти — каза мисис Суийтимън.

— Аз не мога! — проплака Една.

— Мисис Апуърд е мъртва — отново заговори мисис Суийтимън. — Виждаш, че полицията не знае някои неща. Работиш в пощата, нали така? Значи си служител на правителството. Длъжна си да изпълняваш задълженията си. Ще трябва да отидеш при Бърт Хейлинг...

Хлипанията на Една избухнаха с нова сила.

— Само не при Бърт, не мога! Как ще отида при него? Нали ще се разчуе навсякъде?

Мисис Суийтимън колебливо отвърна:

— Ами този джентълмен, чужденецът...

— При чужденец пък никога! Никога!

— Да, може би си права.

С шумно изскърцване на спирачките пред пощата спря кола.

Лицето на мисис Суийтимън се оживи.

— Това е майор Самърхейс. Кажи всичко на него и той ще те посъветва как да постъпиш.

— Не мога — каза Една, но вече не толкова убедено.

Джони Самърхейс влезе в пощата, като се олюляваше под тежестта на три големи кашона.

— Добро утро, мисис Суийтимън — поздрави той весело. — Надявам се, че кашоните ми няма да се окажат прекалено тежки!

Мисис Суийтимън огледа кашоните с професионална компетентност. Докато Самърхейс лепеше марките, тя му каза:

— Извинете ме, сър, бих искала да се посъветвам с вас по един въпрос.

— Да, мисис Суийтимън?

— Вие сте тукашен, сър, и най-добре знаете какво би следвало да се направи.

Самърхейс кимна. Винаги го трогваше съхранилият се феодален дух на английските села. Селяните почти нищо не знаеха за него като личност, но тъй като баща му и дядото му и многото му прапрадядовци са живели в Лонг Медоус, те смятаха за нещо естествено да се обръщат към него за съвет и да го получават, когато имат нужда от помощ.

— Става въпрос за Една — каза мисис Суийтимън.

Една подсмръкна.

Джони Самърхейс погледна Една с недоверие. Никога, мислеше си той, не бе срещал толкова неприветливо момиче. Точно като одран заек. Изглеждаше му и не дотам интелигентна. Положително тя не би могла да се забърка в „неприятност“, както се казваше. Но, не, мисис Суийтимън не беше се обърнала към него за съвет от подобно естество.

— Е, добре — внимателно започна той. — Какъв е проблемът?

— Става въпрос за убийството, сър. През нощта, когато е станало, Една видяла нещо.

Джони Самърхейс бързо премести тъмните си очи от Една към мисис Суийтимън и обратно към Една.

— Какво си видяла, Една? — попита той.

Една се разхлипа. Мисис Суийтимън взе нещата в свои ръце.

— Разбира се, и ние подочухме това-онова. Някои неща са само слухове, но други са истина. Едно обаче е ясно — при мисис Апуърд е имало жена, с която са пили кафе през нощта на убийството. Така ли е, сър?

— Да, струва ми се.

— Знам, че е истина, защото го научихме от Бърт Хейлинг.

Алберт Хейлинг беше местният полицаи, когато Самърхейс добре познаваше. Той говореше бавно и притежаваше завидно самочувствие.

— Разбирам — каза Самърхейс.

— Само че не се знае коя е била дамата, с която мисис Апуърд е пила кафето си, нали? Е, затова пък Една я е видяла.

Джони Самърхейс погледна Една, като присви устни, сякаш се готвеше да изсвири.

— Значи си я видяла, Една? Като влизаше или като излизаше?

— Като влизаше — каза Една. Едва доловимо чувство за важността на това, което имаше да каже, ѝ развърза езика. — Аз бях отсреща, под дърветата. Точно след завоя на алеята, където е тъмно. Видях я. Влезе през портата и се отправи към къщата, постоя малко и после... после влезе вътре.

Веждите на Джони Самърхейс се повдигнаха, изразът на лицето му се проясни.

— Всичко е наред — каза той. — Била е мис Хендерсън. Полицията знае всичко. Дирдри Хендерсън сама им каза.

Една поклати глава.

— Не беше мис Хендерсън.

— Тогава кой беше?

— Не зная. Не видях лицето ѝ. През цялото време, докато вървеше по пътеката и стоеше пред вратата, беше с гръб към мен, но не беше мис Хендерсън.

— Откъде знаеш, че не е била тя, след като не си могла да видиш лицето ѝ?

— Защото беше русокоса, а мис Хендерсън има тъмна коса.

Джони Самърхейс все още не ѝ вярваше.

— Било е тъмно. Едва ли си могла да различиш цвета на косата ѝ.

— Но аз добре различих цвета на косата. Външното осветление на верандата беше оставено включено, защото Робин и писателката на криминални романи били на театър. А тя пък беше застанала точно под лампите. Носеше тъмно палто, беше без шапка и русата ѝ коса блестеше на светлината. Видях го с очите си.

Джони леко подсвирна. Изразът на очите му бе станал сериозен.

— По кое време стана това? — попита той.

Една смръкна.

— Не знам точно.

— И все пак приблизително — попита я мисис Суийтимън.

— Беше преди девет вечерта, защото още не бях чула камбаните на църквата. Но беше след осем и половина.

— Значи между осем и половина и девет вечерта. Колко време остана жената в къщата?

— Не зная, сър. Не останах повече. И не чух нищо. Нито викове, нито пышкане — нищо от този род.

В гласа на Една прозвуча лека обида.

Но Джонни Самърхейс знаеше, че не е могло да има викове или пышкания и сериозно каза:

— Е, добре, остава да се направи само едно нещо. Полицията трябва да разбере за тази история.

Една избухна в дълги и шумни ридания.

— Татко жива ще ме одере — хлипаше тя. — Направо ще ми смъкне кожата.

Тя хвърли умоляващ поглед към мисис Суийтимън и изчезна в задната стая. Мисис Суийтимън отново демонстрира компетентност.

— Положението е такова — започна тя в отговор на питащия поглед на Самърхейс. — Една е постъпила страшно глупаво. Вярно, че баща ѝ е много строг, дори малко прекалено, но е трудно да се каже дали това днес не е за предпочитане. Има един симпатичен младеж, в Кълавон, с когото Една чудесно се спогажда вече от доста време и баща ѝ беше доволен от връзката. Но Рег се оказа муден, а вие знаете какви са момичетата. Напоследък Една ходи с Чарли Мастърс.

— Мастърс ли? Той не е ли от хората на фермера Коул?

— Точно така, сър. Мастърс е работник във фермата. Женен е и има две деца, обаче продължава да търчи подир фустите и не е добра партия в нито едно отношение. Когато Една се беше побъркала по него, баща ѝ забрани връзката. Та значи Една се била запътила към Кълавон онази нощ, за да отиде на кино с Рег, поне това казала на баща си. Но в действителност излязла да се срещне с Мастърс. Чакала го на завоя на пътя, където, изглежда, обикновено се срещали. Е, той така и не дошъл. Може би жена му го е задържала вкъщи или просто е хукнал подир друго момиче, но това било положението. Една чакала, но накрая не издържала и си тръгнала. Във всеки случай не ѝ е удобно да обяснява защо е била на това място, какво е правила и защо е трябвало да вземе автобуса за Кълавон.

Джони Самърхейс кимна. Като потисна неуместното си учудване как невзрачната Една може да има такъв сексуален успех и да привлече вниманието на двама мъже, той започна да размишлява върху ситуацията.

— Значи тя не желае да говори за това с Бърт Хейлинг — с разбиране каза той.

— Точно така, сър.

Самърхейс бързо съобразяваше.

— Страхувам се, обаче, че полицията трябва да бъде уведомена — учтиво каза той.

— И аз й казах същото — заяви мисис Суийтимън.

— Те сигурно ще проявят тактичност предвид... ъ-ъ-ъ... обстоятелствата. Може и да не й се наложи да дава показания. Каквото им каже, те ще го пазят за себе си. Мога да се обадя на Спенс и да го помоля да дойде тук. Не, още по-добре е да закарам младата Една в Килчестър с колата. Ако тя отиде в полицията там, тук никой няма нищо да узнае. Само най-напред ще им телефонирам, за да ги предупредя, че отиваме.

И така, след кратък телефонен разговор, подсмърчащата Една с догоре закопчано палто и насърчена от приятелското потупване по гърба на мисис Суийтимън се качи в колата, която бързо потегли по посока на Килчестър.

ГЛАВА XX

Еркюл Поаро седеше в кабинета на полицейския началник Спенс в Килчестър. Отпуснат в един стол, той беше затворил очи и докосваше върховете на пръстите пред себе си.

Полицейският началник прие някакви доклади, даде инструкции на един сержант и накрая погледна към Поаро.

— Някаква блестяща идея ли ви хрумна, мосю Поаро? — попита той.

— Размишлявам — отвърна Поаро. — Отново преразглеждам фактите.

— Забравих да ви попитам — успяхте ли да изкопчите нещо полезно от Джеймс Бентли при последното си посещение?

Поаро поклати глава и се намръщи.

Наистина в момента мислите му бяха изцяло заети с Джеймс Бентли.

Беше много досадно, отчаяно си мислеше Поаро, че в този случай, когато бе предложил услугите си без възнаграждение, единствено от приятелски чувства и уважение към един добър полицейски служител, на жертвата ѝ липсваше всякаква романтичност и притегателна сила. Можеше да си имам работа с някое чудесно младо момиче, объркано и невинно, или пък честен млад мъж, също объркан и невинен, но с „измъчен, ала непокорен дух“ — мислеше си Поаро, който напоследък бе чел доста английска поезия в една антология. Вместо това той се бе ангажирал с този Джеймс Бентли, който беше истински патологичен случай на егоцентризъм, защото цял живот беше мислил само за себе си. Един човек, лишен от благодарност за усилията да го спасят, дори можеше да се каже напълно незаинтересован.

Наистина, мислеше Поаро, заслужава да го оставим на бесилото, щом като му е толкова безразлично...

Но не, Поаро нямаше да остави нещата да стигнат дотам.

Гласът на Спенс прекъсна размишленията му.

— Нашият разговор — каза Поаро, — ако мога така да се изразя, не даде никакви резултати. Ако е имало нещо важно за помнене, той не го помни. А това, което помни, е толкова мъгляво и уклончиво, че човек не може да се опре на него. Във всеки случай по всичко личи, че мисис МакГинти е била много развълнувана от статията в *Санди Комет* и е разговаряла по този въпрос с Бентли, като специално е назовала човек, живеещ в Бродhini и „свързан със случая“.

— Свързан с кой случай? — рязко попита Спенс.

— И нашият приятел не е сигурен — отвърна Поаро. — Каза, че навярно е случаят Крейг, но не беше много убеден. Но тъй като това е единственият случай, за който Бентли е чувал, по всяка вероятност ще е единственият, за който би си спомнил. Въпросният „някой“ е жена. Джеймс Бентли дори цитира думите на мисис МакГинти: „Някоя, която няма да се надува така, ако всичко се разчуче“.

— Да се надува? Гордост?

— *Mais oui* — Поаро кимна, след като разбра, че Спенс схваща какъв смисъл се крие зад думата. — Подобно изказване може да ни подсказже много, нали?

— Някакъв ключ към това коя може да е тази горделивка?

— Бентли предполага, че е мисис Апуърд, но лично аз не виждам причина за това!

Спенс поклати глава.

— Вероятно защото тя е горда и властна жена — дори прекалено, бих казал. Но едва ли е ставало въпрос за мисис Апуърд, тъй като сега тя е мъртва и то поради същата причина, заради която и мисис МакГинти беше убита — разпознаването на снимката.

Поаро тъжно промълви:

— Предупредих я.

Спенс гневно измърмори:

— Лили Гамбъл! Що се отнася до възрастта ѝ, има само два възможни варианта — или мисис Рендъл или мисис Карпентър. Не причислявам към тях и онова момиче Хендерсън, тъй като нейното минало е известно.

— А на останалите две — не е?

Спенс пое въздух.

— Знаете как стоят нещата днес. Войната разтърси всички и всичко. Поправителното училище, където е била Лили Гамбъл, заедно

с цялата му документация, са били унищожени от бомба. Ами хората? Най-трудното нещо на света е да проверяваш живота на хората. Вземете Бродhini — единствените хора, за които знаем нещо, са семейство Самърхейс, които са живели по тези места от триста години насам, а също и Гай Карпентър, който е един от инженерите Карпентър. Всички останали са, как да кажа, въздух. Доктор Рендъл е вписан в Медицинския регистър, известно е къде е следвал и къде е практикувал, но не знаем нищо за семейната му среда. Жена му е от Дъблин. Ив Селкърк, съпругата на Гай Карпентър, е била красива млада вдовица от бойната. Да вземем семейство Уедърби — изглежда те са пропътували целия свят, били са и тук, и там, и навсякъде. Защо? Има ли някаква причина? Дали той е злоупотребил с пари в банка? Или са предизвикали скандал? Не казвам, че не можем да разберем всичко за тези хора. Напротив, можем, но се иска време. Самите те няма да ни помогнат.

— Защото обикновено има нещо, което искат да скрият, и не е нужно това да е непременно убийство — каза Поаро.

— Точно така. Би могло да бъдат неприятности със закона, скромнен произход или скандал от личен или обществен характер. Но каквото и да е то, засегнатите са положили много усилия, за да скрият тайната си, а това доста усложнява нещата.

— Но не ги прави невъзможни.

— О, не. Съвсем не е невъзможно, но изисква време. Ако Лили Гамбъл е в Бродhini, както аз си мисля, то тя е или Ив Карпентър, или Шийла Рендъл. Разпитвал съм ги, но беше един най-обикновен разпит. И двете твърдят, че по време на убийството са били вкъщи, сами. Мисис Карпентър ме гледаше невинно с широко отворените си очи, а мисис Рендъл беше нервна, но тя си е нервна по природа, така че по това не може да се съди.

— Да — отвърна Поаро замислена — Тя наистина е нервна.

Той си спомни за мисис Рендъл в градината на Лонг Медоус. Мисис Рендъл беше получила анонимно писмо или поне така твърдеше. И преди това, и сега той продължаваше да се чуди на думите ѝ.

Спенс каза:

— Трябва да внимаваме, защото ако една от тях е виновна, то другата е невинна.

— А Гай Карпентър е вероятно бъдещият нов член на Парламента и е важна фигура в областта.

— Това не би му помогнало, ако е виновен за убийство или е съучастник в него — мрачно заяви Спенс.

— Знам. Но нали трябва да бъдете сигурен?

— Точно така. Във всеки случай ще се съгласите, че въпросът опира до двете жени, нали?

Поаро въздъхна.

— Не... не бих казал. Има и други възможности.

— Кой са те?

Поаро замълча за момент, а след това заговори с променен, почти нехаен глас:

— Защо хората пазят снимки?

— Защо ли? Боже мой! Защо хората пазят какви ли не боклуци, джунджурии и дрънкулки? Просто го правят и това си е!

— Тук съм съгласен с вас. Някои си пазят нещата. Други изхвърлят всичко, от което повече не се нуждаят. Да, това е въпрос на темперамент, но аз говоря специално за снимките. Защо хората пазят именно снимки?

— Защото просто не изхвърлят нищо. Или са спомен...

Поаро наблегна на последните му думи:

— Именно. Те са спомен. Отново да си зададем въпроса — защо? Защо една жена пази снимките си като млада? Като първа причина, разбира се, бих изтъкнал суетността. Била е хубаво момиче и си пази снимките от младини, за да ѝ напомнят за отминалата красота. Това я насърчава, когато огледалото не е много ласкаво към нея. Вероятно казва на приятелките си с въздишка: „Така изглеждах на осемнадесет години“... Какво ще кажете?

— Да, да, прав сте.

— В такъв случай това е причина номер едно. Суета. Сега причина номер две — сантименталност.

— Не е ли едно и също?

— Не, не съвсем. Защото сантименталността те подвежда да пазиш не само своите снимки, но и снимките на други хора... на омъжената дъщеря като прохождащо бебе с играчки наоколо.

— Виждал съм такива — Спенс се ухили.

— Да. Понякога са доста смущаващи за самите хора от снимките, но майките си ги харесват. А синовете и дъщерите често пазят снимки на майка си, особено, ако да кажем, тя е починала рано. „Така е изглеждала майка ми като момиче“.

— Започвам да разбирам накъде биете, Поаро.

— Вероятно има и трета категория. Нито от суетност, нито от сантименталност, нито от любов, а може би от омраза? Какво ще кажете?

— Омраза ли?

— Да, за да се запази желанието за мъст. Някой те е наранил — и ти пазиш снимката му, за да ти напомня за обидата.

— Нов нашия случай не е така, нали?

— Мислите ли?

— А вие?

Поаро промърмори:

— Статиите във вестниците нерядко са неточни. *Санди Комет* твърди, че Ева Кейн е била наета от семейство Крейг като гувернантка. А дали е било така наистина?

— Да, така е било. Но сегашната презумпция е, че ни интересува Лили Гамбъл.

Поаро внезапно се изправи в стола си и размаха пръст към Спенс.

— Погледнете снимката на Лили Гамбъл. Тя не е красива, не, в никакъв случай. Честно казано, с тези зъби и очила изглежда направо грозна. Тогава никой не би пазил снимката ѝ поради причина номер едно — от суетност. Ив Карпентър или Шийла Рендъл, които са хубави жени, особено Ив Карпентър, ако са имали такава снимка, биха я скъсали на хиляди парченца — да не би някой да ги види и познае.

— Е, да, има нещо вярно в това.

— Значи елиминираме причина номер едно. Сега да разгледаме сантименталността. Обичали ли са Лили Гамбъл на тази възраст? Не, никой не я е обичал и точно това е важното. Била е нежелана и необичана. Някакво отношение към нея е имала само леля ѝ, която впоследствие умира от удара на бравда. Следователно снимката на Лили Гамбъл не е пазена от сантименталност. А що се отнася до желанието за отмъщение, никой не е мразел Лили Гамбъл. Убитата ѝ

леля е била самотна жена, без съпруг и близки приятели. Никой не е хранел ненавист към горкото бедно дете, само са го съжалявали.

— Значи според вас, мосю Поаро, излиза, че никой не би запазил нейна снимка?

— Точно така — до този извод стигнах и аз.

— Но все някой го е направил. Защото мисис Апуърд го е виждала.

— Наистина ли?

— По дяволите! Нали вие ми казахте! И тя самата го е казала.

— Да, такива бяха думите ѝ — отвърна Поаро. — Но починалата мисис Апуърд беше в известен смисъл потайна жена. Обичаше сама да урежда нещата си. Показах ѝ снимките и тя позна едната от тях. Но след това, поради неизвестни причини, не посочи снимката, която беше разпознала, а друга. Искала е, нека така да се изразя, сама да се оправи в ситуацията и то както тя си е представяла нещата. И понеже има пъргав ум, нарочно е посочила друга снимка. Така запази тайната за себе си.

— Но защо?

— Защото, както вече казах, е искала сама да играе играта.

— Дали не е искала да шантажира някого? Мисис Апуърд беше изключително богата вдовица на фабрикант от Северна Англия, сам знаете.

— О, не е било шантаж. По-скоро е искала да направи благодеяние. Да предположим, че много е харесвала въпросната личност и не е искала да разкрие тайната ѝ. Освен това е била любопитна. Възнамерявала е да говори на четири очи с лицето и по време на разговора да прецени дали то има нещо общо със смъртта на мисис МакГинти. Горедолу това е била посоката на разсъжденията ѝ.

— Следователно изключваме снимката на Лили Гамбъл и остава разпознатата снимка да е една от другите три, така ли?

— Да. Мисис Апуърд е искала при първа възможност да се свърже с въпросното лице, което я е посетило, след като Робин Апуърд и мисис Оливър заминали на представление в Калънки.

— И тя е позвънила на Дирдри Хендерсън. Това поставя Дирдри между подозрителните. Майка ѝ също!

Полицейският началник Спенс тъжно поклати глава към Поаро.

— Наистина обичате да заплитате нещата, мосю Поаро — каза
той.

ГЛАВА XXI

Мисис Уедърби, която всички смятаха за инвалид, се връщаше от пощата към дома си с учудващо пъргава походка.

Едва след като влезе през входната врата, тя започна да тътрузи крака по-осезаемо към всекидневната и се строполи върху дивана.

Звънецът бе на една ръка разстояние и тя позвъни. Никой не дойде и тя отново позвъни, този път по-продължително. Мод Уилямс веднага се появи. Тя носеше престилка на цветя и парцал за бърсане на прах в ръка.

— Позвънихте ли, госпожо?

— Да, дори два пъти. Когато звъня, очаквам някой веднага да дойде. Мисля, че се разболявам тежко.

— Съжалявам, госпожо. Бях на горния етаж.

— Зная къде си била. Била си в моята стая. Чух стъпките ти над главата си. Отваряше и затваряше чекмеджетата. Не мога само да разбера защо, след като не ти е работа да тършуваш из вещите ми?

— Не тършувах. Прибирах някои неща, които вие бяхте оставили отгоре, за да е по-чисто и подредено.

— Глупости! Всички вие си пхате носа в чуждите работи! Чувствам се много слаба. Тук ли е мис Дирдри?

— Тя изведе кучето на разходка.

— Колко глупаво! Трябваше да знае, че може да имам нужда от нея. Донеси ми яйце, разбито в мляко и малко бренди! Брендите е на малката масичка в столовата.

— Останали са само три яйца утре за закуска.

— В такъв случай някой ще мине утре и без яйца. Няма ли да побързаш? Не ме зяпай така! И си сложила ужасно много грим. Не ти подхожда!

От коридора се чу лай. Влязоха Дирдри и кучето. Мод беше вече излязла.

— Чух гласа ти — задъхано изрече Дирдри. — Какво й наговори?

— Нищо.

— Изглеждаше като буреносен облак.

— Сложих я на мястото ѝ. Нахално момиче!

— О, мила мамо, нима е трябвало така да се държиш с нея? Толкова е трудно да се намери прислужница! А тя наистина готви вкусно.

— Виждам, че нахалството ѝ спрямо мен не е от значение! Е, добре, няма повече да те задържам! — мисис Уедърби обърна бялото на очите си и няколко пъти задъхано пое въздух. — Много надалеч бях отишла — измърмори тя.

— Изобщо не трябваше да излизаш, мамо. Защо не ми каза, че ще се разхождаш?

— Помислих, че глътка чист въздух ще ми подейства добре. Толкова е задушно! Няма значение. На човек не му се живее, когато е само едно бреме за околните!

— Ти не си бреме, мамо. Бих умряла заради теб!

— Добро момиче си. Но виждам как те измъчвам и ти действам на нервите.

— Не, не е вярно — пламенно я убеждаваше Дирдри.

Мисис Уедърби въздъхна и притвори очи.

— Аз... не мога много да говоря — промълви тя. — Просто трябва да полежа неподвижно.

— Ще кажа на Мод да побърза с яйцето и брендите.

Дирдри изхвърча от стаята. В бързината закачи с лакътя си една маса и бронзовата статуетка на някакво божество изтропали на земята.

— Толкова е непохватна — мърмореше на себе си мисис Уедърби със затворени очи.

Вратата се отвори и влезе мистър Уедърби. Той се спря за секунда. Мисис Уедърби отвори очи.

— О, ти ли си, Роджър?

— Питам се какъв е целият този шум. Невъзможно е да се чете спокойно в тази къща!

— Това беше Дирдри, мили. Тя влезе с кучето.

Мистър Уедърби се наведе и вдигна бронзовото чудовище от пода.

— Естествено. Дирдри е вече достатъчно голяма, за да не събаря разни неща по пътя си.

— Тя е просто тромава.

— Абсурдно е да си тромав на възраст като нейната. И не може ли това куче да не лае?

— Ще поговоря с нея, Роджър.

— Ако смята да живее в този дом, трябва да се съобразява и с нашите желания, а не да се държи, сякаш всичко тук ѝ принадлежи.

— Сигурно искаш да ни напусне — промълви мисис Уедърби. Тя наблюдаваше съпруга си през полузатворените си клепачи.

— Не, разбира се, че не. Нашият дом, естествено, е и неин. Само моля за малко повече разум и добри маниери. — Той добави: — Излизала ли си, Едит?

— Да. Ходих до пощата.

— Някакви новини за горката мисис Апуърд?

— Полицията все още не е открила кой е извършил престъплението.

— Май не могат да се справят. Има ли мотив за престъплението? Кой наследява парите ѝ?

— Синът ѝ, предполагам.

— Да... да, май наистина ще се окаже някой скитник. Трябва да кажеш на прислужницата да внимава и да държи предната врата заключена. На смрачаване да я отваря само със сложена верига. В днешно време тези хора са изключително дръзки и брутални.

— Изглежда нищо не са откраднали от мисис Апуърд.

— Странно.

— Не е като в случая с мисис МакГинти — заяви мисис Уедърби.

— Мисис МакГинти ли? О, да, прислужницата. Какво общо има тя с мисис Апуърд.

— Работела е при нея, Роджър.

— Не ставай глупава, Едит.

Мисис Уедърби отново затвори очи. Когато мистър Уедърби излезе от стаята, тя вътрешно се засмя.

Мисис Уедърби стреснато отвори очи, откривайки, че Мод се е надвесила над нея с чаша в ръка.

— Яйцето ви, госпожо — каза Мод.

Гласът ѝ беше силен и ясен. Той отекна прекадено гръмко в замрялата къща.

Мисис Уедърби я погледна с неясно чувство на тревога.

Колко високо и изправено беше това момиче! Бе застанала над мисис Уедърби като... като „фигурата на съдбата“ — помисли си мисис Уедърби и се запита защо точно такива странни думи ѝ бяха дошли в главата.

Тя се надигна на лакът и пое чашата.

— Благодаря, Мод — каза тя.

Мод се обърна и излезе от стаята.

Мисис Уедърби все още продължаваше да се чувства леко разстроена.

ГЛАВА XXII

I

Еркюл Поаро нае кола обратно до Бродхини.

Беше уморен от много мислене. Мисленето винаги е изтощително. А освен това този път не беше и много резултатно. Сякаш държеше в ръце парче плат, на който е изтъкан съвършено ясен мотив, а той не можеше да го различи.

А мотивът си беше там — това бе целият проблем. Само че беше от онези мотиви, които се сливат с основния цвят на плата и не се забелязват лесно.

Недалеч от Килчестър Поаро се размина с колата на Самърхейс, която идваше от противоположната посока. На волана беше Джони и вътре имаше още един пътник. Изцяло погълнат от мисли, Поаро ги забеляза в последния момент.

Когато се върна в Лонг Медоус, той влезе във всекидневната, отмести тенджерата със спанак от най-удобния стол в стаята и седна. От горния етаж се носеше слабото тракане на пишеща машина. Робин Апуърд усилено работеше върху пиесата. Беше казал на Поаро, че е унищожил вече три версии. Не можел да се съсредоточи.

Вероятно бе изживял смъртта на майка си доста драматично, но си оставаше Робин Апуърд, загрижен най-вече за себе си.

— Мадре — тържествено казваше той — би желала да ме види как продължавам да работя върху пиесите си.

Еркюл Поаро беше чувал много хора да говорят по същия начин. Това беше удобно оправдание — съзнанието, че такова би било желанието на мъртвия. Скърбящите никога не се съмняват в желанията на своите непрежалими мъртъвци. И тези желания обикновено съвпадат със собствените им намерения.

В случая това сигурно бе вярно. Мисис Апуърд имаше огромна вяра в Робин и неговата работа — затова тя така се бе гордяла с него.

Поаро се облегна назад и притвори очи. Мислеше за мисис Апуърд. Преценяваше какво всъщност бе представлявала тя. Той си спомни една фраза, която бе чул веднъж от полицейски офицер: „Ще го разкъсаме и ще видим какво му дава сили да живее“.

Какво беше давало жизнени сили на мисис Апуърд?

Чу се трясък и Морийн Самърхейс нахлу в стаята. Косата ѝ лудешки се развяваше от вятъра.

— Не знам какво може да се е случило с Джони — каза тя. — Отиде до пощата да изпрати едни пакети. Трябваше да се върне преди часове. Искях да поправи вратата на кокошарника.

Истинският джентълмен, боеше се Поаро, галантно би предложил той да поправи вратата на кокошарника. Но Поаро не го направи. Той искаше да продължи разсъжденията си върху двете убийства и характера на мисис Апуърд.

— А и не мога да намеря формуляра от Министерството на земеделието — продължаваше Морийн. — Претърсих навсякъде.

— Спанакът е на дивана — услужливо я упъти Поаро.

Морийн обаче не се притесняваше за спанака.

— Формулярът пристигна миналата седмица — мислеше тя на глас. — И трябва да съм го сложила накъде. Май тогава разплитах пуловера на Джони.

Тя изтича до бюрото и започна да издърпва чекмеджетата. По-голямата част от съдържанието им безжалостно се изсипваше на пода. Гледката представляваше истинска агония за Еркюл Поаро.

Внезапно тя наддаде ликуващ вик.

— Намерих го!

Тя радостно изтича навън.

Еркюл Поаро въздъхна и продължи да разсъждава.

Да подреди, да внесе порядък и прецизност... Той се намръщи. Разхвърляните предмети на пода до бюрото го разсейваха. Що за начин на живот!

Ред и методичност — това е то. Ред и методичност.

Въпреки че бе обърнал стопа си, той все още можеше да вижда бъркотията върху пода. Принадлежности за шиене, купчина чорапи, писма, прежда, списания, восък за запечатване, снимки, пуловер...

Беше непоносимо!

Поаро се изправи, застана до бюрото и с бързи сръчни движения се залови да прибира вещите в отворените чекмеджета.

Пуловерът, чорапите, преждата. После в съседното чекмедже — восъкът, снимките, писмата.

Телефонът иззвъня. Острият му звук накара Поаро да подскочи. Той отиде до телефона и вдигна слушалката.

— Ало... ало... ало... — викаше той.

Обаждаше се Спенс.

— А! Вие ли сте, мосю Поаро? Тъкмо вас търсех.

Гласът на Спенс бе почти неузнаваем. Доскоро разтревоженият офицер се бе превърнал в уверен мъж.

— Изговорихме страшно много приказки за тази прословута снимка — каза той с укорително снизхождение. — Имаме нови показания. При мен дойде момичето от пощата в Бродхини. Майор Самърхейс току-що я доведе. Изглежда тя е стояла точно срещу къщата през въпросната нощ и е видяла как някаква жена е влязла вътре. Било е след осем и половина и преди девет часа. Жената не е била Дирдри Хендерсън. Била е с руса коса. А това ни връща точно там, където бяхме преди — със сигурност е една от двете: или Ив Карпентър, или Шийла Рендъл. Въпросът е — коя от двете?

Поаро отвори уста да проговори, но не изрече нито дума. Внимателно и предпазливо той остави телефонната слушалка.

Стоеше неподвижен, вперил немиждащ поглед пред себе си.

Телефонът отново иззвъня.

— Ало? Ало? Ало?

— Може ли да разговарям с мосю Поаро, ако обичате?

— Еркюл Поаро е на телефона.

— Така си и помислих. Обажда се Мод Уилямс. Може ли да се видим в пощата след петнадесет минути?

— Ще бъда там.

Той постави обратно слушалката и погледна краката си. Трябваше ли да смени обувките си, които леко му убиваха? Е, добре, това сега май нямаше значение. Поаро решително сложи шапката си и излезе.

По пътя надолу по склона той бе поздравен от един от хората на Спенс, който идваше откъм Лабърнъмс.

— Добро утро, мосю Поаро!

Поаро вежливо отвърна на поздрава. Забеляза, че сержант Флетчър изглежда възбуден.

— Началникът ме изпрати да направя щателна проверка — обясняваше той. — Нали знаете, може и да сме пропуснали някои дреболии. Човек никога не е сигурен. Прегледахме и бюрото, разбира се, но на началника му хрумна идеята за секретно чекмедже — трябва да е чел много детективски романи. Оказа се, че няма такъв тайник. След това започнах да преглеждам книгите. Понякога хората мушват писъмца между страниците, нали знаете.

Поаро отвърна, че това му е известно.

— И намерихте ли нещо? — попита учтиво той.

— Писмо — не. Но затова пък открих нещо интересно. Поне аз смятам, че е интересно. Погледнете!

Той отви от парче вестник стара, доста разпарцаливена книга.

— Беше на една от лавиците. Стара книга е. Доста отдавна е печатана. Но вижте тук — той я разгърна и показа на Поаро първия лист, на който с молив бяха изписани думите: Ивлин Хоуп.

— Интригуващо е, не мислите ли? В случай че не си спомняте, това е името...

— Името, което Ева Кейн е взела, след като е напуснала Англия. Да, спомням си — отвърна Поаро.

— Изглежда, когато мисис МакГинти е посочила една от тези снимки тук, в Бродhini, това е била нашата мисис Апуърд. Май нещата доста се усложняват, нали?

— Наистина — прочувствено каза Поаро. — Мога да ви уверя, че когато се върнете при полицейския началник Спенс, той ще си изскубе косите до корените на косъмчетата. Да, със сигурност до корените на косъмчетата.

— Надявам се, че новината няма чак толкова много да го разстрои — отвърна сержант Флетчър.

Поаро не отговори и продължи надолу по хълма. Бе престанал да мисли. Чувстваше, че вече нищо няма смисъл.

Той влезе в пощата. Мод Уилямс беше там и разглеждаше моделите за плетене. Поаро не я заговори, а отиде на гишето за марки. Когато Мод приключи с покупката си, мисис Суийтимън се приближи до Поаро, за да го обслужи и той купи няколко марки. Мод излезе от магазина.

Мисис Суийтимън изглеждаше много заета и неразговорлива, така че Поаро успя бързо да последва Мод навън. За кратко време я настигна и тръгна след нея.

Мисис Суийтимън, която ги наблюдаваше от прозореца на пощата, мислено възкликна с неодобрение: „Тези чужденци! Всички до един си приличат. Достатъчно стар е, за да ѝ бъде даже дядо!“

II

— *Eh bien* — каза Поаро. — Имате да ми кажете нещо, нали?

— Не знам дали е важно. Някой се опита да влезе в стаята на мисис Уедърби през прозореца.

— Кога?

— Тази сутрин. Самата тя беше излязла, а момичето: развеждаше кучето. Старият мърморко се беше затворил, както обикновено. А аз, естествено, бях в кухнята — тя гледа на същата страна като кабинета — доста добра възможност, за да... Нали ме разбирате?

Поаро кимна.

— Така че аз изтичах на горния етаж и влязох в стаята на Нейно Кисело Величество. На прозореца беше опряна стълба и един човек човъркаше ръчката му. След убийството мисис Уедърби държи къщата заключена и залоства врати и прозорци. Дори чист въздух не влиза. Когато мъжът ме видя, той заслиза бързешком и офейка. Стълбата беше на градинаря, който орязваше бръшляна, но към единадесет часа отишъл да хапне.

— Кой беше този мъж? Можете ли да го опишете?

— Видях го съвсем бегло. Докато стигна до прозореца, той беше вече изчезнал, а когато го зърнах първоначално, беше застанал срещу слънцето и не успях да разгледам лицето му.

— Сигурна ли сте, че беше мъж?

Мод се замисли.

— Беше облечен като мъж, на главата си носеше стара шапка. Но може и да е била жена, разбира се...

— Хм, интересно — каза Поаро. — Много интересно... Нещо друго?

— Засега няма. Какви стари боклуци пази тази жена! Трябва да е изкуфяла. Тази сутрин ме обвини, че тършувам из вещите ѝ.

Следващия път сигурно ще ме обвиня, че искам да я убия. Ако някой си проси смъртта, това е тя! Страшно неприятна жена.

Поаро тихо промърмори:

— Ивлин Хоуп...

— Какво е това? — Мод се завъртя около него.

— Името познато ли ви е?

— Защо питате... ами, да... това е името, което Ева, как ѝ беше името, приела, когато заминала за Австралия. Пишеше го... пишеше го във вестник *Сънди Комет*.

— *Санди Комет* е писал за много неща, но това не го е споменавал. Полицията е намерила въпросното име, написано в някаква книга в къщата на мисис Апуърд.

Мод възкликна:

— Значи е била тя — и тя не е умряла там... Майкъл беше прав!

— Кой е Майкъл?

Мод рязко го прекъсна:

— Не мога да се бавя повече. Ще закъснея със сервирането на обяда. Яденето е във фурната и ще изсъхне.

Тя се затича. Поаро стоеше и гледаше след нея.

А мисис Суийтимън, чийто нос беше залепен на стъклото на прозореца на пощата, се питаше дали този стар чужденец не е направил някое неприлично предложение...

III

Когато се върна в Лонг Медоус, Поаро си свали обувките и обу домашните си пантофи. Те не бяха шик и според него съвсем не на необходимата висота, но Поаро изпита облекчение.

Той седна на мекото кресло и отново започна да размишлява. Доста му се беше насъбрало за размисъл.

Имаше неща, дребни подробности, които пропускаше.

Мотивът върху парчето плат беше вече оформен, нуждаеше се само от още малко връзки между детайлите.

Той си представяше Морийн с чаша в ръка как говори с отнесен глас и задава въпроси... Мисис Оливър и нейния разказ за вечерта ѝ в театъра. Сесил?... Майкъл?... Беше почти сигурен, че тя бе споменала някакъв Майкъл — Ева Кейн, гувернантката на семейство Крейг.

Ивлин Хоуп...

Разбира се! Ивлин Хоуп!

ГЛАВА XXIII

I

Ив Карпентър влезе в къщата на семейство Самърхейс по обичайния начин, както правеха повечето хора, използвайки всяка удобна за целта врата или прозорец.

Тя търсеше Еркюл Поаро и когато го намери, заговори без заобикалки:

— Вижте какво — каза тя, — вие сте детектив и се предполага, че сте добър. Е, хубаво, наемам ви.

— Ами ако не ставам за наемане? *Mon Dieu*, аз не съм такси!

— Вие сте частен детектив, а на частните детективи им се плаща, нали?

— Така е прието.

— Това казвам и аз. Ще ви платя. Добре ще ви платя.

— За какво? Какво ще искате от мен?

Ив Карпентър остро каза:

— Да ме защитавате от полицията. Те са полудели. Изглежда мислят, че аз съм убила онази жена Апуърд. Продължават да душат наоколо, да ми задават всякакви въпроси и да се ровичкат в какво ли не. Това не ми харесва. Подлудява ме.

Поаро я погледна. Имаше известна доза истина в думите ѝ. Тя изглеждаше много по-стара, отколкото му се стори, когато я видя за пръв път преди няколко седмици. Кръговете под очите ѝ говореха за безсънни нощи. От устата до брадичката ѝ се бяха образували бръчки, а ръката ѝ нервно трепереше, когато си запалваше цигарата.

— Трябва да сложите край на това — каза тя. — Трябва.

— Мадам, но какво мога да направя аз?

— Намерете начин да ги прогоните. Проклети нахалници! Ако Гай беше истински мъж, щеше да сложи край на всичко това. Нямахте да позволите да ме преследват.

— А той нищо ли не е направил по въпроса?

Тя мрачно каза:

— Не съм му казала. Той само високопарно дрънка как ще окаже всякаква помощ на полицията. За него това е в реда на нещата. Онази нощ беше на някакъв ужасен политически митинг.

— А вие?

— Аз просто си седях вкъщи. Всъщност слушах радио.

— Можете ли да го докажете?

— Как мога да го докажа? Предложих на семейство Крофт приказно голяма сума, за да кажат, че са се навъртали наоколо и са ме видели да си седя у дома. Но проклетата свиня отказа.

— Това е много необмислен ход от ваша страна.

— Не разбирам защо. Щеше да свърши работа.

— Може би по този начин сте убедили прислугата си, че именно вие сте извършили убийството.

— Е, така или иначе щях да платя на Крофт за...

— За какво?

— Нищо.

— Не забравяйте, че искахте помощта ми.

— О! Нищо особено нямах предвид. Крофт ми предаде съобщението от онази.

— От мисис Апуърд ли?

— Да. Молеше ме да я посетя онази нощ.

— А вие твърдите, че не сте ходили там, нали така?

— Че защо да отивам? Проклетата старица. Защо да ходя там? Да й държа ръката ли? Изобщо не съм имала намерение да стъпя там.

— Кога се е получило съобщението?

— В мое отсъствие. Била съм навън. Не знам точно кога — вероятно между пет и шест след обяд. Било е предадено на Крофт.

— И вие му дадохте пари, за да забрави, че е получавал това съобщение, така ли? Защо?

— Не се правете на глупак. Не исках да се забърквам в цялата тази каша.

— А след това му предлагате пари, за да ви създаде и алиби? Според вас какво са си помислили той и жена му?

— Кой го е грижа какво мислят те?

— Съдебните заседатели може и да ги е грижа — сериозно отвърна Поаро.

Тя ококори очи срещу него.

— Не говорите сериозно, нали?

— Напротив, напълно сериозен съм.

— Биха повярвали на прислугата, а не на мен?

Поаро я погледна. Такава грубост и глупост! Да настройваш срещу себе си хора, които иначе биха ти помогнали! Късогледо, глупаво държане. Късогледо...

Такива хубави, големи сини очи.

Поаро спокойно я попита:

— Защо не носите очила, мадам? Имате нужда от тях.

— Какво? О, понякога нося. Носех като дете.

— А после сложихте и шина за зъбите, нали?

Тя впери поглед в него.

— Да, ако искате да знаете. Защо питате всичко това?

— Грозното пате се е превърнало в хубав лебед, а?

— Със сигурност бях доста грозна.

— А майка ви какво мислеше?

Тя се сопна:

— Не помня майка си. За какво, по дяволите, говорим в момента? Ще се заемете ли с работата?

— Съжалявам, но не мога.

— Защо?

— Защото в това дело аз действам от името на Джеймс Бентли.

— Джеймс Бентли ли? О, искате да кажете онзи слабоумник, който уби старата прислужница. Какво общо има той със семейство Апуърд?

— Може би нищо.

— Е, добре. Въпрос на пари ли е? Колко?

— Тук е голямата ви грешка, мадам. Винаги изхождате от парите.

Имате пари и мислите, че само те са от значение.

— Невинаги съм ги имала — отвърна Ив Карпентър.

— Да — каза Поаро. — И аз мисля така. — Той учтиво кимна с глава. — Това обяснява много неща. И оневинява други...

II

Ив Карпентър си тръгна по начина, по който беше влязла, като залитна малко срещу силната светлина, както Поаро не за пръв път я бе

виждал да прави.

Поаро тихо си каза: „Ивлин Хоуп...“

Значи мисис Апуърд беше позвънила и на Дирдри Хендерсън, и на Ивлин Карпентър. А може би и на още някого. Може би...

Морийн нахлу с трясък.

— Сега пък изчезнаха ножиците. Съжалявам, че обедът пак закъснява. Имам три ножици, а не мога да намеря нито една.

Тя се втурна към бюрото и процедурата, с която вече Поаро беше така добре запознат, се повтори отново. Този път предметът бе намерен значително по-бързо. Морийн излезе от стаята с радостен вик. Почти автоматично, без да мисли, Поаро се приближи до бюрото и започна да слага нещата по местата им в чекмеджетата — восъкът, хартията за писма, кошничката за ръкоделие, снимките.

Снимките...

Поаро гледаше втренчено снимката, която държеше в ръката си.

Нечии стъпки се приближаваха отново по коридора.

Въпреки възрастта си, Поаро бе все още много подвижен. Той постави снимката на дивана, сложи възглавничка върху нея, а самият той седна върху възглавничката — и всичко това преди Морийн да нахлуе в стаята.

— Къде, по дяволите, съм сложила тенджерата със спанака?

— Ето тук, мадам.

Поаро посочи тенджерата до себе си на дивана.

— А, значи ето къде съм я оставила. — Тя я грабна веднага. — Днес всичко закъснява... — Погледът ѝ се спря на Еркюл Поаро, който седеше изправен като бастун.

— Защо, за Бога, сте седнали точно там? Че даже и върху възглавничка! Това е най-неудобното място за сядане в цялата стая. Всичките пружини са скъсани.

— Зная, мадам. Но аз... аз се възхищавах на картината отсреща.

Морийн вдигна поглед към рисуваната с маслени бои картина, изобразяваща морски офицер с телескоп.

— Да, хубава е. Май единственото хубаво нещо в къщата. Не сме сигурни дали не е от Гейнсбъро. — Тя въздъхна. — Обаче Джони не иска да я продава. Това бил неговият пра пра... не зная още колко „пра“ дядо, който потънал заедно с кораба си или направил нещо героично. Джони страшно се гордее с това.

— Да — отвърна Поаро вежливо. — Да, съпругът ви има с какво да се гордее.

III

Часът беше три, когато Поаро пристигна в дома на д-р Рендъл.

Беше ял заешко задушено със спанак и недоварени картофи, а също и пудинг с невероятен вкус, макар и не прегорял. Беше изпил половин чаша мътно кафе и не се чувстваше добре.

Вратата му отвори старият иконом мистър Скот и Поаро помоли мисис Рендъл да го приеме.

Тя беше във всекидневната и слушаше радио. Когато ѝ известиха за него, тя се стресна.

Той я възприе по начина, по който я бе възприел и първия път. Подозрителна, предпазлива, уплашена от него или от това, което той представлява.

Тя изглеждаше още по-бледа и безплътна отпреди. Поаро почти бе сигурен, че е отслабнала.

— Искам да ви задам един въпрос, мадам.

— Въпрос ли? О? О, да.

— Мисис Апуърд обаждала ли ви се е в деня на смъртта си?

Тя впери очи в него и кимна.

— По кое време?

— Мисис Скот е разговаряла с нея. Мисля, че е било около 6 часа след обяд.

— Какво беше съобщението? Да ви помоли да отидете при нея вечерта ли?

— Да. Казала, че мисис Оливър и Робин щели да бъдат в Килчестър и тя щяла да е сама, тъй като този ден Джанет имала свободна вечер. Дали бих могла да отида и да ѝ правя компания.

— Беше ли определила час?

— Девет часа вечерта или след девет.

— А вие отидохте ли?

— Така смятах. Наистина смятах да отида. Не знам как се получи, но след вечеря ми се приспа, а когато се събудих, минаваше десет. Помислих си, че е твърде късно.

— Но не казахте на полицията за телефонното обаждане на мисис Апуърд, нали?

Очите ѝ се разшириха. Тя гледаше втренчено, с невинно детско изражение.

— Трябваше ли? След като не съм отишла, помислих, че не е от значение. Даже след това се почувствах виновна. Ако бях отишла, сега може би мисис Апуърд щеше да е жива. — Дъхът на мисис Рендъл изведнъж секна. — О, надявам се, че не аз съм причината за смъртта ѝ.

— Не, не сте — отвърна Поаро.

Той изчака за момент и после продължи:

— *От какво ви е страх, мадам?*

Дъхът ѝ секна.

— Да ме е страх ли? Аз не се страхувам.

— Напротив.

— Що за глупост! От... от какво да се страхувам?

Поаро направи пауза, преди да заговори отново:

— Мисля, че може би се страхувате от мен...

Тя не отвърна, но очите ѝ се разшириха. Бавно и дръзко тя поклати глава.

ГЛАВА XXIV

I

— Това ще ни вкара в лудницата — каза Спенс.

— Не е чак толкова страшно — успокоително отвърна Поаро.

— Така си мислите. И най-малката информация, която достига до нас, само усложнява нещата. Сега ми разправете, че мисис Апуърд е позвънила на три жени. Помолила ги е да дойдат вечерта. Защо точно на три? Тя самата не е ли знаела коя е Лили Гамбъл? Ако въобще става въпрос за Лили Гамбъл! Да вземем книгата с името на Ивлин Хоуп. Това предполага, че мисис Апуърд и Ева Кейн са едно и също лице, съгласен ли сте?

— Кое то съвсем точно съвпада с впечатлението на Джеймс Бентли от думите на мисис МакГинти.

— Мислех, че не е сигурен.

— Не е. Би било невъзможно за Джеймс Бентли да бъде сигурен в каквото и да било. Не е слушал внимателно приказките на мисис МакГинти. Но независимо от това, ако Джеймс Бентли си е изградил впечатлението, че мисис МакГинти е говорила за мисис Апуърд, това, вероятно, е било именно така. Впечатленията рядко лъжат.

— Последната информация от Австралия (между другото, Ева Кейн заминала за Австралия, а не за Америка) гласи, че въпросната „мисис Хоуп“ е починала там преди двадесет години.

— Вече ме осведомиха за това — отвърна Поаро.

— О, вие винаги всичко знаете, мосю Поаро.

Поаро не взе под внимание язвителната забележка на Спенс и продължи:

— От една страна имаме починалата в Австралия „мисис Хоуп“, а от друга страна?

— От друга страна имаме мисис Апуърд, вдовицата на богат фабрикант от Северна Англия. Живеела с него близо до Лийдс и му родила син. Скоро след неговото раждане мъжът ѝ починал. Момчето

имало предразположение към туберкулоза. След смъртта на съпруга си тя живяла предимно в чужбина.

— Кога започнала тази история?

— Четири години, след като Ева Кейн напуснала Англия. Апуърд срещнал някъде в чужбина бъдещата си съпруга и ѝ купил къща за сватбата.

— Значи в действителност мисис Апуърд *би могла да бъде* Ева Кейн. Как е било моминското ѝ име?

— Харгрейвс, струва ми се. Но какво толкова има в едно име?

— Да, наистина. Ева Кейн, или Ивлин Хоуп, може и да е починала в Австралия, но може и да си е измислила удобна смърт, след което да се е възкресила като Харгрейвс и да се е оженила за богат мъж.

— Всичко това е било преди много време — рече Спенс. — Но да предположим, че вашата версия е вярна. Да предположим също, че тя е пазила своя снимка, и мисис МакГинти я е видяла и разпознала. Тогава излиза, че тя е убила мисис МакГинти.

— Би могло да е и така, не мислите ли? Робин Апуърд е говорил по радиото тази нощ. Мисис Рендъл спомена, че е отишла до къщата същата вечер, но не е успяла да влезе вътре, защото никой не я чул и не ѝ е отворил. Според мисис Суийтимън Джанет Грум ѝ казала, че мисис Апуърд не е чак такъв инвалид, за какъвто се представя.

— Всичко звучи чудесно, Поаро, но остава един факт — фактът, че самата тя беше убита, и то след като е разпознала снимката. Искате да докажете, че двете убийства не са свързани помежду си, така ли?

— Не, не, не твърдя, такова нещо. Съвсем явно те са свързани помежду си.

— Предавам се.

— Ивлин Хоуп. Това е ключът към загадката.

— Ивлин Карпентър? Това ли е вашата идея? Значи не Лили Гамбъл, а дъщерята на Ева Кейн! Но тя положително не би убила собствената си майка.

— Не, не става въпрос за убийство на майка.

— Какъв вбесяващ дявол сте вие, мосю Поаро! Още малко и ще кажете, че и Ева Кейн, и Лили Гамбъл, и Джанис Кортлънд, и Вера Блейк — всичките те живеят в Бродхини! И четирите заподозрени...

— Повече от четири са. Нали не сте забравили, че Ева Кейн е била гувернантка на семейство Крейг?

— Там, където има гувернантка, трябва да има и деца. Или поне едно дете. Какво е станало с децата на семейство Крейг?

— Мисля, че са били момче и момиче. Някакви близки ги взели.

— Следователно в нашия кръг на разследване трябва да включим още двама души. Две лица, които са могли да пазят снимката поради споменатата от мен причина — отмъщение.

— Не вярвам — каза Спенс.

Поаро въздъхна.

— И все пак трябва да се вземат под внимание. Мисля, че знам истината, въпреки съществуването на един факт, който напълно ме обърква.

— Радвам се, че все пак нещо ви обърква — отвърна Спенс.

— Кажете ми едно, *mon cher* Спенс. Ева Кейн е напуснала страната преди екзекуцията на Крейг, нали?

— Да, разбира се.

— И по същото време тя е очаквала дете, нали?

— Да.

— *Bon Dieu*, колко глупав съм бил! — възкликна Еркюл Поаро.
— Всичко е толкова ясно, не мислите ли?

След тази забележка едва не последва едно трето убийство — убийството на Еркюл Поаро, извършено от полицейския началник Спенс в полицейския участък на Килчестър.

II

— Искам — заяви Еркюл Поаро — да се обадя по телефона на мисис Ариадни Оливър.

Телефонният разговор с мисис Оливър беше осъществен не без затруднения. Съобщиха му, че мисис Оливър работела и не можела да бъде обезпокоявана. Но Поаро беше глух за всякакви извинения. След малко чу гласа на писателката, който беше сърдит и доста задъхан.

— Е, добре, какво има? — каза мисис Оливър. — Трябваше ли точно сега да ми се обаждате? Беше ми дошла най-страхотната идея за убийство в магазин за платове. Нали ги знаете онези старомодни магазини, в които освен платове продават костюми и смешни долни ризи с дълги ръкави.

— Не ги знам — отвърна Поаро. — При всички случаи това, което имам да ви кажа, е далеч по-важно.

— Не би могло да бъде по-важно — каза мисис Оливър. — Искам да кажа, не и за мен. Ако не я запиша веднага, идеята ми ще се изпари!

Еркюл Поаро не обърна никакво внимание на творческите й мъки. Той започна да задава остри заповеднически въпроси, на които мисис Оливър отговаряше някак неопределено.

— Да... да... това е един малък театър... Един от тях беше Сесил Еди-кой си, а човекът, с когото аз разговарях, беше Майкъл.

— Възхитително! Това е всичко, което исках да зная.

— Но защо са ви Сесил и Майкъл?

— Мадам, по-добре се върнете при костюмите и ризите с дълги ръкави!

— Не разбирам защо не арестувате доктор Рендъл — каза мисис Оливър. — Ако бях на мястото на шефа на Скотланд Ярд, щях да го направя.

— Напълно възможно. Пожелавам ви успех с убийството в магазина за платове!

— Цялата идея вече отиде по дяволите — оплака се мисис Оливър. — Вие я съсипахте!

Поаро вежливо се извини.

Той затвори телефона и се усмихна на Спенс.

— Сега отиваме, или поне аз ще отида, да разговаряме с един млад актьор, чието кръщелно име е Майкъл и който изпълнява само второстепенни роли в театъра в Калънки. Само се моля да е същият Майкъл.

— Защо, за бога...

Поаро изкусно отбягна надигания се гняв на полицейския началник Спенс.

— Знаете ли, *cher ami*, какво е *secret de Polichinelle*?

— Това урок по френски ли е? — разгневено попита Спенс.

— *Secret de Polichinelle* е тайна, която всеки може да знае. Поради тази причина хората, които не я знаят, никога няма да я чуят, защото ако всеки си мисли, че знаеш нещо, никой няма да ти го каже.

— Само не мога да разбера как още се удържам да не ви хвана за гушата! — каза полицейският началник Спенс.

ГЛАВА XXV

Предварителното следствие беше приключило със следното заключение — убийство от неизвестен извършител.

След изслушване на заключението Еркюл Поаро покани присъстващите в Лонг Медоус.

Поаро бе положил много старание, за да създаде някакво подобие на ред в дългата всекидневна. Столовете бяха подредени в правилен полукръг, кучетата на Морийн бяха изгонени с голяма мъка, а Еркюл Поаро, самоиздигнал се в качеството си на председател, беше застанал в дъното на стаята и откри събранието с леко прочистване на гърлото.

— *Messieurs el Mesdames...*

Той направи пауза. Следващите му думи бяха неочаквани и изглеждаха почти нелепи.

Мисис МакГинти умря. И как умря тя?

На колене застанала, също като мен.

Мисис МакГинти умря. И как умря тя?

Ръката си напред подаде също като мен.

Мисис МакГинти умря. И как умря тя?

Ей така...

След като проследи реакциите им, Поаро продължи:

— Не, не съм полудял. Това, че ви преповтарям стихчетата на една детска игра, не означава, че се вдетинявам. Мисис Апуърд също е играла на тази игра. Наистина, тя ми повтори думите, но с известна разлика: *Мисис МакГинти умря. И как умря тя? Главата си навън подаде също като мен.* Това ми каза тя, това и направи. Тя си подаде главата навън от любопитство и умря също като мисис МакГинти. За целта, която сме си поставили, ще трябва да се върнем към самото начало — при мисис МакГинти, която е коленичила, лъскайки

подовете на другите хора. Мисис МакГинти беше убита, а Джеймс Бентли беше арестуван, съден и признат за виновен. Поради неизвестни за мен причини полицейският началник Спенс, натоварен със случая, не беше убеден във вината на Бентли, въпреки че уликите срещу него бяха много силни. И аз се съгласих със Спенс. Дойдох тук, за да дам отговор на въпросите: „Как е умряла мисис МакГинти? Защо е умряла?“ Няма да ви отегчавам дълго. Само ще кажа, че едно такова просто нещо като шишенце с мастило ми даде ключа към истината. Четири снимки са били публикувани в *Санди Комет* — вестник, четен от мисис МакГинти в неделята преди смъртта ѝ. Вече всички знаете за тези снимки, затова ще се огранича да отбележа, че мисис МакГинти е разпознала една от тях, тъй като я е видяла в някоя от къщите, където е работила. Споменала е за това на Джеймс Бентли, въпреки че той тогава не обърнал никакво внимание на думите ѝ, нито пък се е замислял над тях впоследствие. В действителност, той почти не я е слушал. Но е останал с впечатлението, че мисис МакГинти е видяла снимката в дома на мисис Апуърд и че когато хазайката му е говорила за някаква жена, която нямало да бъде толкова горделива, ако всичко за нея станело известно, тази жена била мисис Апуърд. Не можем да се осланяме на това негово твърдение, но мисис МакГинти със сигурност е употребила израз точно в този смисъл, а няма съмнение, че мисис Апуърд беше горда и властна жена. Както всички вие знаете — някои от вас присъстваха, а другите вече са го чули — аз показах тези четири снимки на мисис Апуърд. Улових едва прикрита изненада в погледа ѝ. Разбрах, че е разпознала някого и реших да я подложам на изпитание. Трябваше да я накарам да признае истината. Мисис Апуърд каза, че е виждала някъде „една от снимките, но не може да си спомни къде“. Когато я попитах точно коя снимка, тя посочи тази на малката Лили Гамбъл. Но това, уверявам ви, не беше истината. По свои собствени причини мисис Апуърд искаше да запази тайната за себе си и посочи друга снимка, за да ме забави и обърка. Но един човек не можеше да бъде излъган — убиецът. Имаше един човек, който знаеше точно коя снимка е разпознала мисис Апуърд. Ще продължа без заобикалки — въпросната снимка е била на Ева Кейн — съучастничка, жертва, а може би и водеща фигура в прословутото дело на убиеца Крейг. На следващата вечер мисис Апуърд беше убита. Била е убита по същите причини, поради които преди това е била убита и мисис МакГинти.

Мисис МакГинти е протегнала ръката си, а мисис Апуърд — главата си. Но резултатът е един и същ. Преди обаче мисис, Апуърд да бъде убита, три жени получили от нея съобщение по телефона. Това са мисис Карпентър, мисис Рендъл и мис Хендерсън. Мисис Апуърд ги молела да я, посетят през въпросната вечер. Прислужницата ѝ имала свободна вечер, а синът ѝ и мисис Оливър отишли в Калънки на театър. Следователно мисис Апуърд е търсела възможност да разговаря насаме с всяка една от тях. Сега да разгледаме защо мисис Апуърд е позвънила точно на тези три жени? Дали е знаела къде е виждала; снимката на Ева Кейн? Или само е била сигурна, че я е виждала, без да помни къде? Имали ли са тези три жени нещо общо помежду си? Изглежда нищо друго, освен възрастта им. Всички са били на около тридесет. Може би сте чели статията в *Санди Комет* има доста сантиментална рисунка на това как би изглеждала дъщерята на Ева Кейн след години. Всички жени, поканени от мисис Апуърд, до една са били на подходяща възраст, за да бъдат дъщери на Ева Кейн. В такъв случай вероятно в Бродhini, живее дъщерята на известния убиец Крейг и неговата любовница Ева Кейн. Освен това навярно въпросната дъщеря не би се спряла пред нищо, за да предотврати разкриването на този факт. Дори би стигнала дотам, че да извърши две убийства. Защото когато мисис Апуърд беше намерена убита, на масата ѝ имало две чаши с кафе, и двете използвани, а на чашата на посетителя бяха намерени слаби следи от червило. Нека сега се върнем на трите жени, получили покана за посещение по телефона. Мисис Карпентър е получила съобщението, но твърди, че не е отишла в Лабърнъмс онази вечер. Мисис Рендъл имала намерение да отиде, но заспала след вечеря. Мис Хендерсън наистина отишла, но къщата била тъмна, никой не отговорил на нейното почукване и накрая тя си тръгнала. Това са версиите на тези три жени. Има обаче определено несъответствие в разказите им. На лице е втората чаша с кафе с червилото по нея. Един външен свидетел — момичето Една — горещо ни уверява, че е видяла русокоса жена да влиза в къщата. Важна улика е и парфюмът. От тях трите единствено мисис Карпентър използва такъв скъп и екзотичен парфюм.

Поаро бе прекъснат от виковете на Ив Карпентър:

— Това е лъжа! Гнусна лъжа. Не съм била аз! Никога не съм стъпвала там! Никога не съм приближавала това място! Тай, не можеш

ли да направиш нещо срещу тези нападки?

Гай Карпентър пребледня от гняв.

— Ще ви напомня, мосю Поаро, че мога да ви съдя за нанасяне на обида и всички присъстващи тук ще ми бъдат свидетели.

— Обида ли е, дете казах, че жена ви употребява определен парфюм и също, позволете ми да добавя, определено червило?

— Но това е нелепо — проплака Ив. — Абсолютно нелепо! Всеки би могъл да напръска въздуха с парфюма ми.

Лицето на Поаро неочаквано грейна в усмивка.

— *Mais out*, точно така! Всеки би могъл да го направи. Това е нещо съвсем очевидно и не дотам находчиво. Непохватно и грубо. Толкова непохватно, че, що се отнася до мен, успя да ме заблуди. Но постигна и още нещо. Даде ми, както се казва, идеи. Да, даде ми идеи. Парфюм и следи от червило върху чашата с кафе. Мога да ви уверя, че всяка следа е можела много лесно да бъде премахната. Например би могло чашите да бъдат измити и поставени обратно по местата им. Защо не? В къщата не е имало никой и все пак това не е било направено. Зададох си въпроса — защо? Струва ми се, че отговорът е — да се наблегне нарочно върху феминистичната теза, да се подчертае фактът, че престъплението е било извършено именно от жена. Започнах да размишлявам върху телефонните обаждания до тези три жени — всички те са получили само съобщения. Никоя не е говорила директно с мисис Апуърд. Следователно може и да не е била мисис Апуърд тази, която се е обаждала. Бил е някой, който на всяка цена е искал да въввлече жена, която и да е жена — в престъплението. Отново си зададох въпроса — защо? Може да има само един отговор — че не жена е убила мисис Апуърд, а мъж.

Поаро огледа слушателите си. Всички бяха застинали. Обадиха се само двама души.

Ив Карпентър с въздишка промълви:

— Сега вече говорите смислено.

Мисис Оливър енергично заклати глава и допълни:

— Разбира се.

— Ето така стигнах до следния извод — мъж е убил мисис Апуърд и мъж е убил мисис МакГинти! Кой мъж? Причината за престъплението трябва да е била все същата — всичко опира до снимката. Чие притежание е тя? Това е първият въпрос. И защо е била

запазена? Е, добре, може би не е чак толкова трудно да се отговори. Да кажем, че първоначално е била запазена от сантименталност. След като мисис МакГинти е била... премахната, не е било необходимо снимката да бъде унищожена. Но след второто престъпление положението е вече различно. Този път снимката определено ще бъде свързана с убийството. Сега снимката става опасно притежание. Следователно, ще се съгласите с мен, тя е трябвало да бъде унищожена.

Поаро погледна присъстващите, които кимаха срещу него в знак на съгласие.

— Но, въпреки всичко, снимката не е била унищожена! Не, не е била! Знам го със сигурност, защото я намерих преди няколко дни. Намерих я тук, в тази къща. В чекмеджето на бюрото, което виждате до стената. Ето я!

Той показва избледнялата снимка на глуповато усмихнато момиче с букет рози.

— Да — каза Еркюл Поаро. — Това е Ева Кейн. На гърба на снимката с молив са изписани две думи. Да ви ги кажа ли кои са? „Моята майка“...

Очите му, сериозни и обвиняващи, се спряха върху Морийн Самърхейс. Тя отметна назад кичур коса и втренчи в него големите си учудени очи.

— Не ви разбирам. Аз никога...

— Не, мисис Самърхейс, разбира се, че не разбирате. Може да съществуват само две причини за съхраняването на снимката след второто убийство. Първата е невинна сантименталност. Вие нямате чувство за вина и, следователно, сте могли да запазите снимката. Самата вие казахте един ден на мисис Карпентър, че сте осиновено дете. Съмнявам се дали някога сте знаели името на истинската си майка. Но някой друг е знаел. Някой, който се е гордеел със семейството си — гордост, която го кара да се придържа към дома на предците си, гордост от предците си и потомствения си род. Такъв човек по-скоро би умрял, отколкото да допусне целият свят — и децата му — да научат, че Морийн Самърхейс е дъщерята на убиеца Крейг и Ева Кейн. Такъв човек, както казах, би предпочел да умре. Но това не би помогнало, нали? Затова е готов да убие.

Джони Самърхейс скочи от мястото си. Когато заговори, гласът му беше тих, почти дружелюбен:

— Май че наговорихте доста глупости, а? Наслаждавате ли се на изобилието от хипотези? Хипотези — ето какво е всичко това! Говорите разни неща за жена ми...

Внезапно той изпадна в ярост.

— Проклетата мръсна свиня...

Бързината на реакцията му завари хората в стаята неподготвени. Поаро чевръсто отскочи назад, а полицейският началник Спенс бързо застана между Поаро и Самърхейс.

— Хайде, хайде, майор Самърхейс, успокойте се, успокойте се...

— Съжалявам. Наистина е смешно. В края на краищата всеки може да постави тази снимка в чекмеджето.

— Точно така — отвърна Поаро. — И което е интересно, по тази снимка няма отпечатъци от пръсти.

Еркюл Поаро направи пауза и леко поклати глава.

— А би трябвало да има — тихо продължи той. — Ако мисис Самърхейс я е пазила съвсем невинно, то би трябвало отпечатъците от пръстите ѝ да бъдат върху снимката.

Морийн възкликна:

— Мисля, че сте полудели! Никога в живота си не съм виждала тази снимка! Освен когато онзи ден бях у мисис Апуърд.

— Имате късмет, защото аз зная, че казвате истината. Снимката е била сложена в чекмеджето *само няколко минути, преди да я открия там*. Тази сутрин на два пъти чекмеджето беше изпразвано на земята и на два пъти аз прибирах всичко отново: първия път снимката не беше в чекмеджето, но втория — вече беше там. Междувременно някой я поставя в чекмеджето. И аз зная кой е *той*.

Различни нотки прозвучаха в гласа му. Той вече не беше онова смешно човече с абсурдни мустаци и боядисана коса. Приличаше на ловец, който застига плячката си.

— Престъпленията са били извършени от мъж. И са били направени от най-обикновени подбуди — за пари. В дома на мисис Апуърд беше намерена книга и на листче в нея бе написано *Ивлин Хоуп*. А Хоуп е било името на Ева Кейн, след като тя е напуснала Англия. Ако истинското ѝ име е било Ивлин, по всяка вероятност тя би дала това име и на детето си. Но *Ивлин може да бъде и женско, и мъжко име*. Защо тогава решихме, че детето на Ева Кейн е момиче? Главно защото *Санди Комет* бе писал така! Но в действителност

Санди Комет приема тази версия въз основа на предполагаемо интервю с Ева Кейн. А тя е напуснала Англия, преди да роди. Ето защо никой не е могъл да каже от какъв пол е детето ѝ. Тук допуснах да бъде подведен. От наивната небрежност на пресата. Ивлин Хоуп, синът на Ева Кейн, пристига в Англия. Той е талантлив и привлича вниманието на много богата жена, която нищо не знае за неговия произход, а само романтичната история, която той пресъздава с много чувство (красива история за трагедията на млада балерина, умряла в Париж от туберкулоза!). Тя била самотна жена, която неотдавна загубила единствения си син. Талантливият драматург приема нейното име с помощта на юрист. *Всъщност вашето истинско име е Ивлин Хоуп, нали така, мистър Апуърд?*

Робин Апуърд извика с писклив глас:

— Разбира се, че не е! Нямам представа за какво говорите!

— Не сте в състояние да го отречете. Има хора, които ви знаят под това име. Името Ивлин Хоуп е написано на листчето с вашия почерк — същият почерк, с който е написано „*Моята майка*“ на гърба на снимката. Мисис МакГинти е видяла снимката и надписа на нея, разтребвайки стаята. Тя е разговаряла с вас, след като вече прочела статията в *Санди Комет*. Мисис МакГинти предположила, че това е снимката на мисис Апуърд на млади години, понеже нямала представа, че мисис Апуърд не ви е истинска майка. Но вие сте съзнавали, че ако тя някога спомене нещо по този повод, то веднага би станало достояние на мисис Апуърд и това би бил краят. Мисис Апуърд имаше доста фанатични разбирания за наследствеността. Тя не би толерирала нито за момент сина на известен убиец, нито пък би простила вашите лъжи. Следователно мисис МакГинти е трябвало на всяка цена да бъде заставена да мълчи. Вероятно сте ѝ предложили малък подарък срещу дискретност. Повикали сте я на следващата вечер преди лекцията ви по радиото. И сте я убили. *Ей така...*

С внезапно движение Поаро сграбчи чукчето за захар от полицата и го размаха, сякаш искаше да го стовари върху главата на Робин.

Жестът бе толкова застрашителен, че неколцина от присъстващите изпищяха.

Робин Апуърд ужасено извика:

— Недейте... недейте... Стана случайно. Кълна се, че беше случайност. Не исках да я убивам. Загубих разсъдъка си, кълна се, че беше така.

— Измили сте кръвта и сте върнали чукчето за захар, откъдето сте го взели. Но съществуват нови научни методи за идентифициране на кръвните следи и за разпознаване на неясни отпечатьци.

— Казвам ви, че никога не съм имал намерение да я убивам... Беше страшна грешка... И не беше моя вината... Аз не нося отговорността. Това е в кръвта ми и нищо не бих могъл да променя. Не можете да ме екзекутирате за нещо, което не е моя вина...

Като едва си поемаше дъх от яд, Спенс изрече:

— Не може ли? Ще видите как ще го направим!

И с официален тон той изрече на висок глас:

— Длъжен съм да ви предупредя, мистър Апуърд, че всяка ваша дума може да бъде използвана срещу вас...

ГЛАВА XXVI

— Наистина не разбирам, мосю Поаро, как ви хрумна да заподозрете Робин Апуърд?

Поаро съучастнически огледа лицата, обърнати към него.

За него беше неизменно удоволствие да дава обяснения.

— Длъжен бях да го направя много по-рано. Ключът към загатката, толкова елементарен ключ, беше изречението, промълвено от мисис Самърхейс на коктейла онзи ден. Тя се обърна към Робин Апуърд с думите: „Не ми харесва да съм осиновена. А на вас?“. Това бяха трите ключови думи — „А на вас?“ Те означаваха, само те можеха да означават, че мисис Апуърд не е истинската майка на Робин. Самата мисис Апуърд беше болезнено чувствителна и държеше на всяка цена никой да не узнае, че Робин не ѝ е истински син. Вероятно тя е чувала множество непристойни подмятания за изискани млади мъже, които са били издържани от по-възрастни жени. И само много тесен кръг хора са знаели истината — една малка театрална труппа, където тя за пръв път срещнала Робин. Тъй като отдавна живеела в чужбина, тя имала много малко близки приятели в тази страна. Мисис Апуърд била решена на всяка цена да се засели тук, далеч от нейния роден Йоркшир. Дори когато се срещала със свои стари приятели, тя — не им откривала тайната си, и те приемали Робин за онова момче, което някога били виждали. Но от самото начало нещо в домакинството на Лабърнъмс ме порази със своята неестественост. Отношението на Робин към мисис Апуърд не беше нито на разглезено дете, нито на предан син. Това бе отношението на протеже към своя покровител. Доста странно обръщение беше това „Мадре“ и то имаше силен театрален привкус. Въпреки че бе много привързана към Робин, мисис Апуърд подсъзнателно го третираше като собственост, за която е платила. И така, ето го Робин Апуърд, утвърден в обществото като писател с парите на „Мадре“, които финансирали авантюрите му. Но в неговия осигурен свят в един момент се появява мисис МакГинти, която разпознава снимката, грижливо съхранявана от него в

чекмеджето. Снимката с надпис на гърба „Моята майка“. Той разказал на мисис Апуърд, че майка му била талантива млада балерина, умряла от туберкулоза! Мисис МакГинти, естествено, си е помислила, че това е снимка на мисис Апуърд на младини, тъй като тя приема за даденост, че мисис Апуърд е истинската майка на Робин. Не смятам, че мисис МакГинти би могла да шантажира Робин в истинския смисъл на думата. По всяка вероятност тя се е надявала на „хубав дребен подарък“ като награда за мълчанието си, защото тази отшумяла клюка със сигурност не би била приятна за „горделива“ жена като мисис Апуърд. Но Робин Апуърд не дава никакъв шанс на старата жена. Той задига чукчето за захар, което мисис Самърхейс бе нарекла на шега „свършено оръжие за убийство“ и на следващата вечер, на път за радиото, се отбива в дома на мисис МакГинти. Тя го приема в салона си, без да подозира нищо, където той я убива. Робин е знаел къде старицата държи спестяванията си — изглежда всички в Бродхини са знаели това — и инсценира кражба, като заравя парите извън къщата. Бентли е заподозрян и арестуван. Сега вече всичко е изглеждало съвсем сигурно за хитрия Робин Апуърд. Но след това аз внезапно показах четирите снимки и мисис Апуърд разпозна едната от тях — на Ева Кейн, която е идентична със снимката на балерината — майката на Робин! Било е нужно малко време на мисис Апуърд, за да премисли нещата. Извършено е престъпление. Възможно ли е Робин...? Не, тя отказва да го повярва. В края на краищата ние не знаем какво би предприела мисис Апуърд. Но и на нея Робин не дава никакъв шанс. Той обмисля целия сценарий. Отиването на театър в почивния ден на прислужницата Джанет, телефонните обаждания, чашата кафе, внимателно зацапана с червилото на Ив Карпентър, което било взето от чантата ѝ, дори покупката на флакон от парфюма, който тя употребява — всички тези подробности са част от предварително подготвен театрален декор. Докато мисис Оливър чакала в колата, Робин на два пъти притичвал до къщата. Убийството било въпрос на секунди. След това оставало само бързо да се „нагласят“ декорите. Според условията на завещанието след смъртта на мисис Апуърд той трябвало да наследи голямо богатство, без да пада каквото и да е подозрение върху него, защото съвсем сигурно изглеждало, че жена е извършила престъплението. При положение че три жени е трябвало да посетят къщата онази нощ, една от тях неизбежно е щяла да бъде

заподозряна. И наистина става точно така. Но като всички престъпници, Робин бил невнимателен и прекалено самонадеян. Не стига, че в къщата се намирала книга с истинското му име, надраскано на нея, но той пазел по някакви свои съображения и фаталната снимка. Много по-безопасно за него щеше да бъде, ако бе унищожил тази снимка, но той упорито вярвал, че би могъл да я използва в подходящ момент, за да обвини някой друг за второто убийство. Може би тогава той се сеца за мисис Самърхейс. Това би могла да бъде причината, поради която той се изнася от къщата на мисис Апуърд в Лонг Медоус. В края на краищата чукчето за захар бе на мисис Самърхейс, а и той знаел, че мисис Самърхейс е осиновено дете и че ще ѝ бъде много трудно да докаже, че не е дъщеря на Ева Кейн. Когато обаче Дирдри Хендерсън призна, че е била на местопрестъплението, у него се ражда идеята да подхвърли снимката сред нейните вещи. Опитал се да направи това, като използвал оставена от градинаря стълба до прозореца. Но мисис Уедърби била неспокойна и настояла всички прозорци да бъдат здраво залостени, така че Робин не успял да реализира плана си. Той веднага се върнал и поставил снимката в чекмеджето, което, за голямо негово нещастие, аз прерових съвсем скоро след това. Следователно аз знаех, че снимката е била подхвърлена и знаех от кого — от единствената личност в къщата, която неуморно тракаше на машина над главата ми. Понеже името Ивлин Хоуп било намерено в една книга от Лабърнъмс, то Ивлин Хоуп е трябвало да бъде или мисис Апуърд, или Робин Апуърд... Името Ивлин ме подведе. Бях го свързал с мисис Карпентър, тъй като нейното име е Ив. Но Ивлин може да бъде същевременно име и на мъж. Спомних си разговора в малкия театър в Калънки, за който мисис Оливър ми разказа. Младият актьор, който разговарял с нея, бе човекът, който можеше да потвърди моите хипотези — хипотезата, че Робин Апуърд не е истински син на мисис Апуърд. Защото начинът, по който говорел той, подсказвал, че знае истинските факти. На тази мисъл ме наведе и историята, че мисис Апуърд е искала да отмъсти на млад човек, който се опитвал да я измами относно произхода си. Истината е, че аз трябваше да разбера всичко това много по-рано. Бях възпрепятстван от сериозна греша. Смятах, че нарочно съм бил бутнат върху релсите, а извършителят е бил убиецът на мисис МакГинти.

Робин Апуърд бе в действителност единственият човек в Бродхини, който не е могъл да се намира по това време на гарата в Килчестър.

Джони Самърхейс внезапно се изкикоти.

— Може да е била някоя старица с кошница. Те обичат да се пъхат насам-натам.

Поаро продължи:

— Фактически Робин Апуърд е бил твърде самонадеян, за да се страхува от мен. Това е присъщо на убийците. Така е, за съжаление. Защото в този случай почти липсваха улики.

Мисис Оливър се надигна:

— Нима искате да кажете — недоверчиво попита тя, — че Робин е убил майка си, докато аз съм седяла отвън в колата и не съм подозирала нищо? Не би му стигнало времето за убийство!

— О, напротив, стигнало му е! Хорските представи за времето са направо смешни. Забележете само колко бързо една сцена може да бъде заредена с нови декори! В случая е ставало въпрос само за декори.

— Добър театър — машинално промърмори мисис Оливър.

— Да, било е истинско театрално убийство, при това отлично замислено.

— А аз си седях в колата и няхах никаква представа за това!

— Боя се — каза Поаро, — че женската ви интуиция си е почивала този ден...

ГЛАВА XXVII

— Няма да се върна в „Бредър и Скатъл“ — каза Мод Уилямс. — И без това не ги бива като фирма.

— А освен това те си изпълниха ролята.

— Какво искате да кажете с това, мосю Поаро?

— Защо дойдохте по тези места?

— Предполагам, че щом сте господин Всезнайко, че ще си отговорите сам.

— Досещам се нещичко.

— И какво е то?

Поаро замислено гледаше косата на Мод.

— Постарах се да бъда съвсем дискретен — каза той. — Имаше предположение, че жената, която е влязла в къщата на мисис Апуърд, русокосата жена, която Една видяла, е била мисис Карпентър. И че тя отрича това просто от страх. След като се оказа, че Робин е убиецът на мисис Апуърд, нейното присъствие там не би имало по-голямо значение от това на мис Хендерсън. И все пак аз не смятам, че е била там. Мисля, че жената, която Една е видяла, сте били вие, мис Уилямс.

— Защо пък аз?

Гласът ѝ беше твърд.

Поаро ѝ отговори с въпрос.

— Защо се интересувахте толкова от Бродhini? Защо, когато сте дошли тук, сте поискали автограф от Робин Апуърд? Вие не сте от ловците на автографи. Какво знаехте за семейство Апуърд? И преди всичко, защо дойдохте тук? Как разбрахте, че Ева Кейн е починала в Австралия и как научихте новото ѝ име, след като тя е напуснала Англия?

— Отлично решавате ребуси! Е, добре, аз всъщност няма какво да крия.

Тя отвори чантата си. От овехтял бележник извади пожълтяла от времето вестникарска изрезка. На нея се виждаше лице, което Поаро

вече бе запомнил много добре — глуповато усмихващото се лице на Ева Кейн.

Върху снимката бяха написани думите: „Тя уби майка ми.“

Поаро върна снимката на Мод Уилямс.

— Така си и мислех. Истинското ви име е Крейг, нали?

Мод кимна.

— Отраснах при братовчеди — много почтени хора. Но когато всичко това се случи, бях достатъчно голяма, за да не го забравя никога. Много съм размишлявала. За нея. Тя беше противна жена — децата усещат тези неща! Баща ми беше просто слаб човек и се намираше изцяло под влиянието ѝ. Но той беше обвинен за нещо, което винаги съм вярвала, че е извършила тя. О, да, знаей, че той е бил неин съучастник, но това не е същото, нали? Винаги съм искала да разбера какво е станало с нея. Когато пораснах, наех детективи. Те я проследиха в Австралия и накрая ми докладваха, че е мъртва. Оставила син — той се казвал Ивлин Хоуп. Е, изглеждаше, че с това нещата приключваха. Но тогава се сприятелих с един млад актьор. Той ми спомена за някой си Ивлин Хоуп, който бил от Австралия, но сега се наричал Робин Апуърд и пишел пиеси. Заинтересувах се от него. Една вечер ми представиха Робин Апуърд — той беше с майка си. Така че, помислих си аз, в последна сметка Ева Кейн не е мъртва. Вместо това тя се прави на грандама с много пари. Намерих си работа по тези места. Бях любопитна и дори нещо повече. Е, добре, ще си призная, мислех дори, че по някакъв начин ще се добера до нея. Когато вие ми разказахте цялата тази история с Джеймс Бентли, веднага извадих заключение, че тъкмо мисис Апуърд е убила мисис МакГинти. Отново Ева Кейн с нейните трикове! От Майкъл Уест чух случайно, че Робин Апуърд и мисис Оливър ще дойдат за представлението в театъра на Калънки. Реших да отида в Бродхيني и да си разчистя сметките с мисис Апуърд. Имах предвид... не знам точно какво имах предвид. Разказвам ви всичко. Бях взела малък пистолет, който беше с мен още от времето на войната. За да я сплаша или нещо повече, честно казано — не знам... Така или иначе, стигнах там. В къщата беше тихо, а вратата — отключена. Влязох. Знаете как я намерих. Беше мъртва, лицето ѝ бе тъмночервено и подпухнало. Всичко, за което допреди си мислех, изглеждаше глупаво и мелодраматично. Знаех, че в действителност аз никога не бих убила, когато и да е... Но си давах

ясна сметка, че ще бъде нелепо да обяснявам какво съм правила в къщата. Беше студена нощ и аз бях с ръкавици, ето защо знаех, че не съм оставила никакви отпечатьци от пръсти. И за миг дори не съм си мислила, че някой може да ме е видял. Това е всичко. — Тя направи пауза и добави малко неочаквано: — Какво ще правите с мен?

— Нищо — отвърна Еркюл Поаро. — Желая ви успех в живота, това е всичко.

ЕПИЛОГ

Еркюл Поаро и полицейският началник Спенс празнуваха в „La vieille Grand mère“.

След като сервираха кафето, Спенс се облегна на стола и изпусна дълбокомислена въздишка.

— Храната тук никак не е лоша — каза той одобрително. — Малко пофренчена наистина, но къде ли пък може да намери човек прилична пържола и пържени картофи в днешно време.

— Вечерта, когато дойдохте за пръв път при мен, вече бях вечерял на същото място — каза Поаро, потапяйки се в спомени.

— Оттогава изтече много вода. Трябва да призная, мосю Поаро, че вие чудесно се справихте с тази заплетена история. — Слаба усмивка поразчупи иначе вдървената му физиономия. — За щастие този млад мъж така и не разбра с колко малко доказателства разполагахме. Един хитър адвокат би го измъкнал. Но Робин напълно си бе изгубил ума и сам влезе в капана. Каруцата се обърна и той затъна до шия. Какъв късмет имахме!

— Не беше въпрос само на късмет — поучително каза Поаро. — Аз го изиграх така, както се изиграват големите риби! Той си мислеше, че аз съвсем сериозно приемам уликите срещу мисис Самърхейс. Но когато се оказа обратното, загуби самообладание и рухна. Освен всичко друго, той е и страхливец. Когато замахнах срещу него с чукчето за захар, той наистина помисли, че искам да го ударя. Силният страх винаги изкарва истината наяве.

— Имахте късмет, че майор Самърхейс не ви стори нищо — ухили се Спенс. — Май е твърде сприхав и при това — импулсивен. Едва успях да ви разтърва навреме. Той прости ли ви вече?

— О, да, сега сме отлични приятели. Аз подарих на мисис Самърхейс готварска книга и лично я научих да прави омлет. *Bon Dieu*, какво ли не изстрадах в този дом!

Той притвори очи.

— Доста объркана работа беше — размишляваше на глас Спенс, безразличен към апокалиптичните спомени на Поаро. — Това само показва колко вярна е старата приказка, че всеки, си има какво да крие. Мисис Карпентър едва отърва ареста за убийство. Ако някой някога се е държал гузно, това бе тя и знаете ли защо?

— *Eh bien*, защо? — полюбопитства Поаро.

— Обикновена проява на не съвсем почтено минало. Била е танцьорка, а е имала и доста приятели мъже. Не била вдовица от войната, когато дошла и се заселила в Бродхини, а това, което хората в днешно време наричат „неофициална съпруга“. Добре, но всичко това не би минало пред такъв пуяк като Гай Карпентър. Затова тя му изпяла съвсем друга песничка. Така че Ив се бе побъркала да не би цялата ѝ история да излезе на бял свят, щом започнахме да ровим в миналото на хората.

Той отпи от кафето си и самодоволно се изкиска.

— Да вземем семейство Уедърби. Зловещ дом. Злоба и омраза. Непохватно уплашено момиче. И какво се крие зад всичко това? Нищо зловещо. Само пари. Пари! Най-обикновени лири.

— Толкова просто!

— Момичето има пари и то доста. Наследство от леля ѝ. Затова майка ѝ я държи така изкъсо — да не би да се омъжи за някой нехранимайко. Вторият ѝ баща я ненавижда, защото тя е паралийката и тя плаща сметките. Доколкото разбирам, той самият е неудачник, който проваля всичко, с което се захване. А що се отнася до мисис Уедърби, тя е истинска отрова, разтворена в захар.

— Съгласен съм с вас — поклати Поаро глава със задоволство.

— Цяло щастие е, че момичето има пари. Това ще улесни много брака ѝ с Джеймс Бентли.

Полицейският началник Спенс зяпна от изненада.

— Ще се омъжва за Джеймс Бентли? Дирдри Хендерсън? Кой казва това?

— Аз го казвам — отвърна Поаро. — Аз съм се заел с тази работа. Сега, когато нашият малък проблем е приключен, разполагам с достатъчно време. Ще се постарая да ускоря този брак. Засега и двете страни си нямат представа за това, но те се привличат. Ако оставим нещата на тях, нищо няма да излезе. Но ще си имат работа с Еркюл Поаро. Ще видите! Работата ще потръгне.

Спенс се захили.

— Май нямате нищо против да си пъхате носа в чуждите работи, нали?

— *Mon cher*, това не звучи хубаво във вашите уста — каза с укор Поаро.

— Хванахте ме натясно! Но все пак Джеймс Бентли е нещастник.

— Със сигурност е нещастник! В момента положително е огорчен, че няма да бъде обесен.

— Той трябва да ви падне на колене от благодарност — каза Спенс.

— По-скоро пред вас, но очевидно той не мисли така.

— Странен чешит!

— Както кажете, но поне още две жени са се интересували от него. Природата крие големи изненади.

— Мислех, че ще го сватосате за Мод Уилямс.

— Той ще направи избора си сам — каза Поаро. — Той ще... как да се изразя... ще реши на коя да даде ябълката. Но мисля, че ще избере Дирдри Хендерсън. Мод Уилямс е твърде енергична и жизнена. С нея той би се затворил още повече в черупката си.

— Така и не разбрах защо и двете го харесват.

— Неведоми са пътищата божии.

— И все пак ви очакват доста трудности. Първо да го подготвите, а след това да освободите момичето от отровата на майка ѝ — тя ще се бори с вас със зъби и нокти!

— Успехът е на страната на силните.

— Предполагам, че имате предвид — на страната на мустакатите!

Спенс гръмогласно се засмя. Поаро самодоволно приглади мустаците си и предложи по чашка бренди.

— Нямам нищо против, мосю Поаро.

Поаро даде поръчката си.

— А — каза Спенс, — сетих се още нещо! Спомняте ли си семейство Рендъл?

— Естествено.

— Значи като проверявахме Рендъл, на бял свят излезе нещо доста странно. Изглежда, когато първата му жена починала в Лийдс, където той практикувал по това време, тамошната полиция получила

някои доста противни анонимни писма срещу него с намек, че той я е отровил. Разбира се, хората говорят какви ли не работи. Затова смъртта на жена му била освидетелствана от външен лекар, човек с репутация, който изглежда приел смъртта ѝ за съвсем естествена. Нямало е нещо, за което да се захванат, освен за факта, че съпрузите взаимно били застраховали живота си, всеки в полза на другия. Но хората често правят такива застраховки... И ние няма за какво да се захванем. Все пак ми е любопитно какво мислите вие?

Поаро си спомни уплашеното изражение на мисис Рендъл, начина, по който спомена за анонимните писма и упорството ѝ, че не вярва на нищо, написано в тях. Той си припомни и убеждението ѝ, че неговото разследване на случая с мисис МакГинти е било само претекст.

Поаро каза:

— Мисля, че не само полицията е получавала анонимни писма.

— И на нея ли са ѝ изпращали?

— Да, струва ми се. Когато се появих в Бродhini, тя си въобразяваше, че съм по следите на мъжа ѝ и че случаят с МакГинти е само претекст. Да, и той така си мислеше... Това е обяснението! Именно доктор Рендъл се е опитал да ме блъсне върху релсите на влака онази нощ!

— Смятате, че ще се опита да очисти и тази жена ли?

— Смятам, че тя би постъпила умно, ако не направи застраховка за живота си в негова полза — сухо отвърна Поаро. — Но ако той знае, че го държим под око, сигурно ще прояви благоразумие.

— Ще направим, каквото можем. Ще държим под око нашия любезен доктор и ще му дадем да разбере това.

Поаро вдигна чашата си с бренди.

— За мисис Оливър!

— Какво ви накара да се сетите за нея така внезапно?

— Женската интуиция — каза Поаро.

За момент настъпи мълчание, после Спенс бавно изрече:

— Робин Апуърд пристига за процеса следващата седмица. Нали знаете, Поаро, не мога да не проявя съмнение...

Поаро го прекъсна ужасен.

— *Mon Dieu!* Да не искате да кажете, че сега се съмнявате във вината на Робин Апуърд? Само не казвайте, че искате да започнем

всичко отначало!

Полицейският началник Спенс се ухили успокоително.

— Боже мой, не. Няма съмнение, че той е убиецът! — И добави:
— Ама и вие веднага сте готов да подскочите!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.